Република Македонија
ДРЖАВНА КОМИСИЈА
ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

ДРЖАВНА ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И РЕПРЕСИЈА НА КОРУПЦИЈАТА

Скопје, Мај 2007

Државна комисија за спречување на корупцијата

ДРЖАВНА ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И РЕПРЕСИЈА НА КОРУПЦИЈАТА

Оваа публикација финансиски е поддржана од *USAID*

Скопје, Јули 2007

СОДРЖИНА

	ВОВЕД	**5**
1.	**СОСТОЈБАТА СО КОРУПЦИЈАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**	**7**
2.	**ДЕФИНИЦИЈА НА КОРУПЦИЈАТА**	**7**
3.	**ГЛАВНИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА ПЛАТФОРМАТА НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА**	**8**
4.	**ЦЕЛИ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА**	**8**
5.	**КАРАКТЕРИСТИКИ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА**	**9**
5.а	***Систем за следење на работењето***	**9**
6.	**ПРИНЦИПИ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА**	**11**
6.а	***Почитување на човековите слободи и права***	**11**
6.б	***Превенцијата пред репресијата***	**11**
6.в	***Соработка помеѓу јавниот сектор, приватниот сектор и граѓанското општество***	**11**
6.г	***Прогресивност***	**11**
6.д	***Транспарентност и отвореност***	**12**
6.ѓ	***Постојаност***	**12**
7.	**ПРЕТПОСТАВКИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА**	**12**
7.а	***Политичка волја***	**12**
7.б	***Изготвување на акциони планови***	**12**
7.в	***Организиран мониторинг***	**12**
7.г	***Проценка и корективни мерки***	**13**
7.д	***Проценка на финансиски импликации и финансиска подршка***	**13**
7.ѓ	***Меѓународна подршка***	**13**
8.	**ПРИОРИТЕТИ ЗА УСПЕШНО СПРОВЕДУВАЊЕ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА**	**13**
9.	**НАЧИН НА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА**	**14**
9.а	***План на активностите***	**14**
9.б	***Предизвици***	**15**
10.	**ПОДРАЧЈЕ НА ПРИМЕНА НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА И АКЦИОНИОТ ПЛАН**	**16**
10.а	***Систем за национален интегритет***	**16**
10.б	***Проблеми, активности и мерење на ефикасноста***	**17**
10.в	***Вкрстени или заеднички проблеми***	**17**
10.г	***Механизми за зајакнување на системот за национален интегритет***	**18**
11.	**СОСТАВНИ ДЕЛОВИ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА**	**19**
Графикон 1:	***Поддршка на системот на национален интегритет и развој на институционален капацитет***	**21**
Графикон 2 и 2а:	***Визуелен приказ на меѓусебното влијание на столбовите на системот за национален интегритет***	**23**
	Акционен план за спроведување на Државната програма	**25**
	Матрици и проблеми карактеристични за одредени столбови на системот за национален интегритет	**41**
Столб 1:	***Политички систем, Собрание и политички партии***	**43**
Столб 2:	***Правосудство***	**57**
Столб 3:	***Јавна администрација и локална самоуправа***	**75**
Столб 4:	***Органи за спроведување на законот / надзорни тела***	**95**
Столб 5:	***Економски и финансиски систем и приватен сектор***	**113**
Столб 6:	***Граѓанско општество, медиуми и синдикати***	**129**
	Кратенки	**144**
	Список на учесници за изговување на Државната програма	**145**

Државна програма
за превенција и репресија на корупцијата

ВОВЕД

Согласно членот 49 став 1 алинеа 1 од Законот за спречување на корупцијата, (“Службен весник на Република Македонија”, број 28/2002, 46/2004 и 126/2006), Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст: Државна комисија) има надлежност и обврска да подготви и донесе Државна програма за превенција и репресија на корупцијата (во натамошниот текст Државна програма). Исто така, Државната комисија има законска обврска да донесува годишни програми и планови за остварување на Државната програма.

Државната комисија во јуни 2003 година, за прв пат донесе Државна програма за превенција и репресија на корупцијата, во која беа предвидени мерки и активности што требаше да бидат преземени со цел да се востанови ефикасен систем за превенција и репресија на корупцијата. Во текот на три години кои следеа потоа и по неговата речиси целосна имплементација, овој документ го потврди своето значење, не само за Државната комисија туку и за сите чинители на власта и граѓанскиот сектор. Во рамки на имплементацијата на Државната програма влегува донесувањето на поголем број нови и измени на постојните, и тоа повеќе од 40 закони од повеќе области, како и усвојувањето на амандманите на Уставот на Република Македонија, со цел да се обезбедат услови за започнување на процесот на реформите во правосудството.

Имајќи го предвид фактот што уште при нејзиното донесување Државната програма беше дефинирана како отворена за тековно менување и усогласување со актуелните состојби, во текот на 2005 година се изготви анекс за нејзино прво дополнување. Со Анексот на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата - Мерки за превенција и репресија на корупцијата во рамките на локалната самоуправа, со Акционен план за имплементација, на локалните власти им се препорачуваа бројни мерки и активности со чија примена ефикасно ќе се влијае на спречување на корупцијата на локално ниво.

Согласно годишните програми за работа, Државната комисија од 2004 до 2006 година одржа три последователни годишни конференции за оценка на имплементираноста на Државната програма од кои произлегоа заклучоци и препораки дека Државната програма се остварува, а Владата на Република Македонија и другите државни институции треба да обезбедат конкретно и интензивирано спроведување на Државната програма сé до целосно имплементирање на препораките и приоритетите вградени во програмата. Друг важен заклучок беше дека степенот на имплементираност на Државната програма генерално е задоволителен но резултатите во борбата против корупцијата во Република Македонија сé уште се незадоволителни. Сé уште постои впечатокот за недоволно експлицитно имплементирање на декларативно изразената политичка волја и недостига сеопфатна акција во насока на зајакнување на ефикасноста во борбата против корупцијата.

Ваквите оценки за степенот на имплементираност на Државната програма беа општи и засновани врз податоците за доненесени нови закони и усвоени законски измени. Ова беше резултат на утврдените приоритети за воспоставување на ефикасна правна и институционална рамка за превенција и репресија на корупцијата, вградени

во Државната програма. Откако по првите две оценки за имплентираноста на програмата се заклучи дека голем дел од препораките, посебно оние кои се однесуваат на измена на постојните и донесување на нови закони се имплементирани, а обврските од делот - Подрачје на примена на Државната програма - Мерки, се делумно имплементирани, еден од основните заклучоци од Втората конференција беше: ***"ДА СЕ ПРИСТАПИ КОН СЛЕДЕЊЕ НА СТЕПЕНОТ НА ИМПЛЕМЕНТИРАНОСТА НА ПРЕПОРАКИТЕ ПРЕКУ КОНКРЕТНИ ИНДИКАТОРИ НА ИМПЛЕМЕНТИРАНОСТ; СЕКРЕТАРИЈАТОТ НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗАЕДНО СО ЕКСПЕРТИ ОД ПООДДЕЛНИ ОБЛАСТИ ДА ПРИСТАПИ КОН ИЗГОТВУВАЊЕ НА ИНДИКАТОРИ ЗА ИМПЛЕМЕНТИРАНОСТ ВО СЕКОЈА ОД ОБЛАСТИТЕ."***

Поради тоа, во текот на 2006 година Државната комисија започна со организирана активност за изготвување на потребните индикатори за имплементираност на Државната програма кои ќе овозможат оценка на степенот на имплементираност на Државната програма врз основа на емпириски показатели и изготвување методологија за проверка на имплементираноста врз основа на утврдените индикатори.

Резултатите од овој пилот - проект беа основа за препораката усвоена на Третата конференција за евалуација, новиот состав на Државната комисија да пристапи кон изготвување на Државна програма, која ќе биде надградба на постојната и насочена кон зајакнување на ефикасноста на системот за борба против корупцијата.

Препораките и заклучоците што произлегоа од анализата на индикаторите во областите на јавната администрација, правосудството, политичките партии, локалната самоуправа и економско-финансискиот систем, претставуваат основа за оваа државна програма за превенција и репресија на корупцијата.

Согласно законските обврски и изнесените заклучоци и препораки, како и Програмата за работа за 2007 година, новиот состав на Државната комисија, веднаш по конституирањето пристапи кон подготвување на Државната програма која ги содржи проблемите и мерките и активностите кои треба да се преземат со цел да се воспостави ефикасен систем за превенција и репресија на корупцијата.

Оваа Државна програма со Акциониот план за имплементација е заснована на прецизно утврдени индикатори за ефикасност.

Имајќи го предвид значењето на овој документ за кој треба да се постигне согласност помеѓу сите структури во општественото и политичкото живеење, потребата од мултидисциплинарност во пристапот, како и потребата да се обезбеди имплементација на сеопфатни и ефикасни мерки за превенција и репресија на корупцијата, Државната комисија во активностите на подготовка на Државната програма оствари ефикасна соработка со сите релевантни државни органи и институции, граѓанскиот сектор, медиумите и домашни и странски експерти.

Владата на Република Македонија јавно ја искажа својата поддршка на Државната комисија и се обврза дека ќе ја спроведе Државната програма и Акциониот план. За таа цел, во улога на почесен сведок, преку заменик - претседателот на Владата на Република Македонија одговорен за Европска интеграција, го потпиша и Меморандумот за разбирање и соработка меѓу Програмата на УСАИД за човеков и институционален развој и Државната комисија за спречување на корупцијата во однос на подржување на системот на национален интегритет и развој на институционалните капацитети на Државната комисија. Според Меморандумот, понатамошната заложба на Владата на Република Македонија за спречување на корупцијата, вклучува и создавање на управувачки одбор од висок ранг, кој го сочинуваат: заменик - претседателот на Владата за Европска интеграција, министерот за правда, министерот за внатрешни работи, претседателот на Државната комисија, претставник од Собранието на РМ, претставник од правосудството, претставник од Европската комисија и претставник од Американската агенција за меѓународен развој (УСАИД) и претставници на други странски донатори активни во оваа област со цел да го следи подготвувањето на Државната програма и Акциониот план.

Во прилог на ова, Секретаријатот за европски прашања и заменик - претседателот на Владата на Република Македонија одговорен за Европска

интеграција, помогнаа во изборот и вклучувањето на претставници од институциите во подготвувањето на Државната програма и Акциониот план.

Сепак, највидлив доказ за поддршката на Владата на Република Македонија во борбата против корупцијата ќе биде понатамошниот интензитет на напорите, посветеноста и материјалната поддршка за реализација на оваа Државна програма.

1. СОСТОЈБАТА СО КОРУПЦИЈАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Од анализите на системот за национален интегритет и на извештаите што се однесуваат на исполнување на европските стандарди и политичките критериуми за европска интеграција, произлегува дека во Република Македонија се уште не е воспоставен комплементарен систем на мерки за превенција и репресија на корупцијата, за што постојат неколку поголеми пречки кои можат да се систематизираат во групи, и тоа:

- недоволно воспоставен функционален систем на поделба на власта на законодавна, извршна и судска;
- нефункционирање на системот за заемна и хоризонтална контрола меѓу институциите (Систем за национален интегритет);
- недоволни капацитети на независните институции за превенција и репресија на корупцијата;
- неусогласеност на делови од националното законодавство со меѓународните стандарди;
- недоволна ангажираност на граѓанскиот сектор и на медиумите во јакнењето на свеста на јавноста;
- недоволна вклученост на меѓународната заедница во поддршката на антикорупциските проекти.

Корупцијата и недостигот од транспарентно владеење е најголема пречка за Република Македонија да стане членка на ЕУ и да постигне одржлив економски развој што ја ослабнува довербата на јавноста, ја поткопува довербата на инвеститорите во економијата и ја загрозува демократијата во Република Македонија.

Имајќи предвид дека корупцијата е спротивна на начелата за владеењето на правото и на пазарната економија, како и укажувањата од домашната и меѓународната стручна јавност за проблемите со кои во оваа сфера се соочува Република Македонија, во последните неколку години направени се неколку истражувања на јавното мислење и анализи за опфатот, причините и последиците од корупцијата. Според анкетите, во јавноста постои перцепција за висока застапеност на корупцијата, а странските инвеститори, пак, сметаат дека тоа е еден од клучните фактори што влијае за одвраќање на директните инвестиции неопходни за економски раст и отворање на нови работни места.

2. ДЕФИНИЦИЈА НА КОРУПЦИЈАТА

Поимот корупција е дефиниран во Законот за спречување на корупцијата, и тој подразбира:

„ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ФУНКЦИЈАТА, ЈАВНОТО ОВЛАСТУВАЊЕ, СЛУЖБЕНАТА ДОЛЖНОСТ И ПОЛОЖБА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА КАКВА И ДА БИЛО КОРИСТ ЗА СЕБЕ ИЛИ ЗА ДРУГ“.

3. ГЛАВНИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА ПЛАТФОРМАТА НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА

Од заклучоците презентирани во Извештајот од пилот - проектот за оцена на имплементираноста на Државната програма врз основа на индикаторите за ефикасност од 2006 година, произлезе општа оцена дека јавната администрација и понатаму е неефикасна, недоволно професионална, дека работи нетранспарентно и со недоволно познавање на материјалното законодавство во оваа сфера. Ова покажува дека за постигнување на задоволителен степен на имплементација на воспоставената правна рамка во оваа сфера, како и за создавање на професионална и ефикасна јавна администрација, неопходно е натамошно преземање на поголем број активности од страна на повеќе субјекти, кои ќе бидат добро организирани и координирани. За подобрување на поставеноста и работата на локалната самоуправа беше истакната потребата: општините да развијат повеќе форми на соработка со цивилниот сектор и граѓаните; градоначалниците да користат повеќе форми на транспарентност и отчетност кон граѓаните; да се засили меѓуопштинската соработка, како и да се зголеми соработката меѓу јавниот и приватниот сектор.

За подетално уредување на работата на политичките партии беше утврдена потребата од прецизно дефинирање на механизамите за контрола во однос на финансиското работење. Истакната беше неопходноста од натамошно дозаокружување на правната рамка во сферата на финансиското работење на политичките партии, а особено за контрола над финансирањето на изборните кампањи, како и за подигање на свеста на партиското членство за внатре-партиската демократија.

Заради отсуството на некои особено важни податоци и информации, одредени значајни области како, на пример, централниот буџет и фондовите, продажбата на државниот имот, јавните набавки и локалната самоуправа делумно или воопшто не можеа да бидат покриени со Извештајот од пилот - проектот за оцена на имплементираноста на Државната програма врз основа на индикаторите за ефикасност од 2006 година. Во тој контекст, посебно се издвојува локалната самоуправа како многу значајна област која воопшто не е опфатена со Извешатајот токму заради недобивањето одговор на доставениот прашалник до надлежните институции.

Во областа на правосудството беше согледана потребата за специјализиран однос и третман на проблемот на корупцијата, како и за зголемување на ефикасноста. Дел од препораките се однесуваат за потребата од соодветно организациско поставување и формирање на специјализирани организациски целини во смисла на зајакнување на капацитетите за ефикасна борба против корупцијата, зајакнување на транспарентноста во работата и почитување на етичкиот кодекс, со цел за ефикасно справување со корупцијата и организираниот финансиски криминалитет.

Поставените индикатори и покажаните резултати беа посочени како основа за натамошна анализа на состојбите во оваа сфера, а тие и препораките од Конференцијата беа основа за започнување на активностите за изготвување на Државната програма.

Наведените проблеми се опфатени со активности во рамките на Државната програма и Акциониот план, кој е заснован на прецизно утврдени индикатори за ефикасност.

4. ЦЕЛИ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА

Цели на Државната програма се:

- Усвојување на широко прифатен консенсуален систем на мерки за превенција и репресија на корупцијата кои ќе бидат поставени врз трајна основа;

- Воспоставување на систем на критериуми со индикатори за мерење и оценка на ефикасноста во спречување на корупцијата;
- Создавање на амбиент на ,,нула толеранција” кон корупцијата;
- Претворање на корупцијата од нискоризична и високопрофитна во високоризична и нископрофитна;
- Откривање и казнување на сторителите, како и одземање на материјална и нематеријална корист, предност, или погодност стекнати со криминално дејствување.

5. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА

Следејќи ја законската обврска за превенција и репресија на корупцијата, Државната комисија има за цел борбата против корупцијата во Република Македонија да ја води преку сеопфатни и добро осмилени активности и конкретни акции, чие остварување ќе се мери преку прецизно утврдени клучни индикатори за ефикасноста. Тие се вградени во Државната програма и Акциониот план.

Државната програма со Акциониот план ги има следните карактеристики:

1. Фокусирање на реални/мерливи резултати;
2. Управување преку Систем за мерење на работењето, кој што ги содржи и институциите и граѓаните во рамките на Системот за национален интегритет и општеството; и
3. Поддршка од страна на широк круг на релевантни органи и институции.

На овој начин Државната програма се претвора во механизам кој содржи систем на мерки и активности преку кои врз основа на емпириски податоци ќе може да се оценува ефикасноста во борбата против корупцијата. Ова понатаму ќе овозможи објективна оценка и дефинирање на ризичните точки, како основа за дополнително усогласување на антикорупциските политики и конкретни активности.

5.a. СИСТЕМ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА РАБОТЕЊЕТО

ЦЕЛ

Системот за следење на работењето на Државната комисија за спречување на корупцијата ќе овозможи да се следат промените во активностите/акциите кои се неопходни за намалување на ризиците или поттикот за корупцијата во Република Македонија, посебно во јавниот сектор. За да се постигне ова, Системот за следење на работењето е дизајниран така што одредените поединци во клучните институции во рамките на Системот за национален интегритет треба да бидат во состојба систематски и директно да ги собираат потребните податоци и потоа за нив да ја известуваат Државната комисија.

ПРОЦЕС

1. Државната комисија за спречување на корупцијата ги утврдува стратешките области во кои е можно подобрување.
2. За овие области на подобрување се развиваат клучни индикатори на работењето (КИР) кои се поврзани со активностите / акциите потребни за намалување на ризиците или на поттикот за корупција.
3. Институциите во рамките на Системот за национален интегритет прибираат податоци за клучните индикатори за работењето и за тоа ја известуваат Државната комисија.
4. Собраните податоци се консолидираат во единствена база на податоци.

5. Резултатите од клучните индикатори на работењето се префрлаат на табла за контрола и следење во Државната комисија.
6. Државната комисија врши следење на клучните индикатори на работењето, ги следи промените, донесува одлуки за потребните акции и дава соодветни предлози.

ТЕХНИЧКИ СПЕЦИФИКАЦИИ

Системот за следење на работењето, кој е мрежно заснован, претставува најлесна и најефикасна алатка за собирање, известување и обработка на податоци за клучните индикатори за работењето. Овој систем би го следел логичкиот редослед опишан подолу.

Собирање на податоци преку систем поставен на интернет и Систем за обработка на податоците:
Следење преку клучни индикатори на работењето

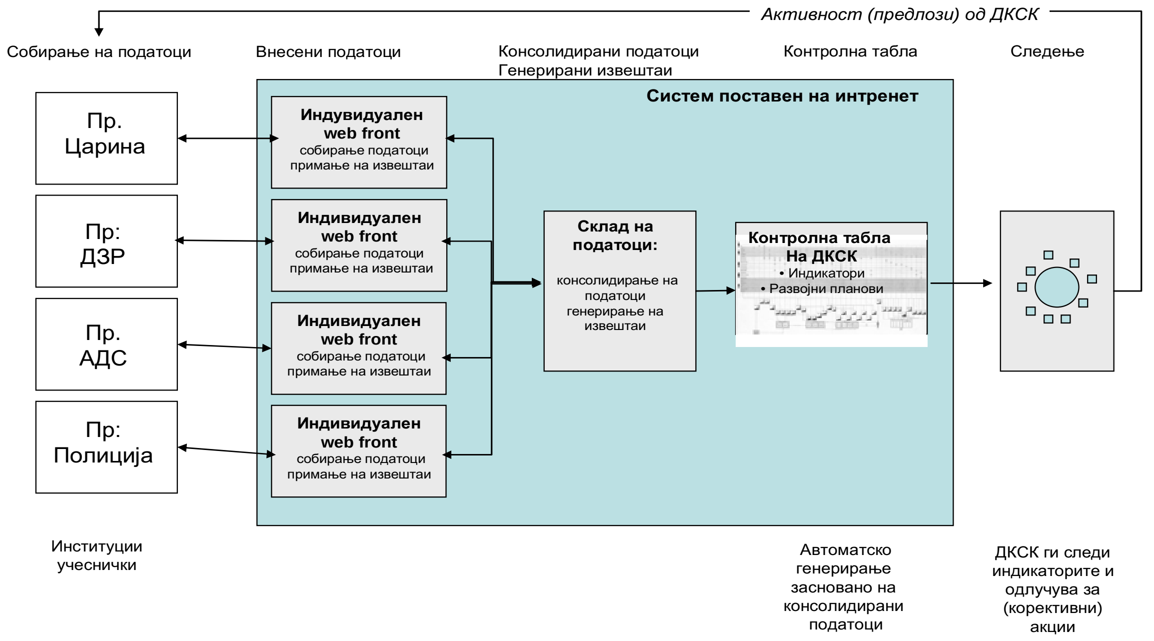

ДКСК – Државна комисија за спречување на корупцијата

ПРЕДНОСТИ

1. Резултатите од работата на Државната комисија и Владата може да се следат со користење “објективни” податоци, што, споредено со претходните процедури за следење, претставува важен процес.

2. Исто така, системот е дизајниран така што тој може подготвено да ги задоволи идните потреби за следење:

   - Неограничен број на дополнителни институции и клучни индикатори на работењето може да се додадат и интегрираат во системот што овозможува поголема покриеност на Системот на национален интегритет, сé уште функционирајќи во рамките на истата структура.

6. ПРИНЦИПИ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА

Основни принципи на Државната програма се:

6.а. ПОЧИТУВАЊЕ НА ЧОВЕКОВИТЕ СЛОБОДИ И ПРАВА

Мерките за превенција и репресија на корупцијата содржани во Државната програмата се засновани на целосно почитување на човековите права и слободи вградени во Уставот и законите на Република Македонија и меѓународните документи, а посебно во Европската конвенција за заштита на човековите права и основни слободи. Генералната закана од корупцијата како и конкретната закана од утврдените коруптивни однесувања го оправдуваат отстапувањето од востановените стандарди во полето на заштита на човековите слободи и права исклучиво на начин и во обем кога тоа е дозволено со Уставот и законите на Република Македонија и со меѓународните документи.

6.б. ПРЕВЕНЦИЈАТА ПРЕД РЕПРЕСИЈАТА

Прифаќањето на репресијата како единствена реакција на корупцијата резултира единствено во елиминирање на последиците во индивидуални случаи, додека причините, мотивите и околностите што довеле до корупција остануваат недопрени. Како одраз на глобалните трендови и со цел за ефикасна превентивна акција против корупцијата, Државната програма е заснована на превенција, откривање на причините и условите што водат до корупција, како и нивно елиминирање, додека репресијата и натаму ќе претставува корективна мерка кон индивидуални случаи.

Репресивната реакција во актуелниот општествено - политички и правен амбиент е неопходна заради зајакнување на дисциплината кај носителите на јавни функции и граѓаните и враќање на довербата на граѓаните во институциите на системот.

6.в. СОРАБОТКА ПОМЕЃУ ЈАВНИОТ СЕКТОР, ПРИВАТНИОТ СЕКТОР И ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО

Коруптивните однесувања предизвикуваат штетни последици како за јавниот така и за приватниот сектор, граѓанското општество и поединците, поради што во изготвувањето на Државната програма беа вклучени претставници од повеќе институции, од приватниот сектор и експерти. Натамошните активности на имплементација на Државната програма, исто така, треба да се одвиваат во соработка со сите овие субјекти.

6.г. ПРОГРЕСИВНОСТ

Според современата теорија и практика, корупцијата е појава која ги следи социјалните, културните, политичките и правните карактеристика на секоја поединечна држава. Таа може да се елиминира со долготрајни и континуирани мерки и активности. Мерките против корупцијата се ефикасни единствено доколку се идентификуваат приоритетите и се поставаат реални рокови за нивна имплементација. Сфаќањето на значењето на причините и последиците, како и рационалната прогресивност беа предуслов во дефинирањето на проблемите и планирањето на активностите, кои се вградени во Акциониот план.

6.д. ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТВОРЕНОСТ

Државната програма, која во својата суштина и содржина е национална стратегија, им е наменета на сите граѓани на Република Македонија, поради што таа е целосно транспарентен и отворен проект, како во фазата на подготвувањето така и во фазите на нејзината имплементација.

6.ѓ. ПОСТОЈАНОСТ

Имајќи предвид дека целосната елиминација на корупцијата е невозможна, трајната превенција, како и откривањето, сузбивањето и казнувањето на појавните облици на коруптивни однесувања претпоставуваат постојаност во сите мерки и активности. Секое занемарување или неактивност веднаш се рефлектира во зголемување на заканата од корупција. Поради ова, Државната програма претставува документ кој во сите фази, од подготовката до имплементацијата, мора да биде сеопфатен и целосно реализиран. На овој начин таа ќе има трајна вредност и ќе овозможи поставување на нови основи за општественото и политичкото живеење во Република Македонија.

7. ПРЕТПОСТАВКИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА

Основни претпоставки за остварување на Државната програма се:

7.а. ПОЛИТИЧКА ВОЛЈА

Корупцијата ја загрозува политичката стабилност на државата, довербата на граѓаните во политичкиот и правосудниот систем, владеењето на правото, пазарното стопанисување, економскиот развој, странските инвестиции и евроатланските интеграции. Поради тоа, за успешна превенција, откривање и репресија на корупцијата, неопходна е јасно изразена политичка волја.

7.б. ИЗГОТВУВАЊЕ НА АКЦИОНИ ПЛАНОВИ

За ефикасна имплементација на Државната програма, неопходно е Владата на Република Македонија согласно нејзиниот заклучок од 19 декември 2006 година, да донесе посебен Акционен план на мерки и активности за создавање на ефикасен систем за превенција и репресија на корупцијата, заснован на индикатори за ефикасност.

Овој Акционен план треба да биде заснован на Акциониот план што е составен дел на Државната програма, а со цел да се овозможи ефикасна имплементација на сите активности кои се во надлежност на Владата, како и на оние што се во надлежност на другите државни органи, а треба да се реализираат со поддршка на Владата на Република Македонија.

7.в. ОРГАНИЗИРАН МОНИТОРИНГ

За да може успешно да се реализира, Државната програма треба да биде следена со кохерентен систем на мерки и активности за нејзино остварување, како и со конкретно утврдување на носителите на тие активности. Покрај вклученоста на широк круг на субјекти во подготовката и реализацијата на Програмата, неопходно е да се утврди начинот на кој ќе се остварува надзорот над нејзината имплементацијата. Во најголем дел, мониторингот над имплементацијата на предложените мерки во

Програмата е обврска на Државната комисија, која во зависност од сферата и корпусот на мерки што треба да се имплементираат, во оваа активност ќе соработува со надлежните институции, а особено со оние претставници од нив, што биле вклучени во подготовката на Државната програма.

Во исто време јавноста треба да се поттикнува да ја надгледува имплементацијата на Државната програма. Треба да се воспостават, механизми за координација и меѓусебно влијание на институциите што имаат обврска за имплементирање на одделни сегменти од Државната програма.

Евалуација и проценка на имплементацијата на препораките од страна на Државната комисија ќе се врши постојано и периодично.

7.г. ПРОЦЕНКА И КОРЕКТИВНИ МЕРКИ

Корупцијата, како феномен се манифестира во различни форми и затоа е неопходно да се утврдат специфични постапки и методологија за евидентирање и следење на условите под кои се појавува, што ќе бидат засновани на научни методи, и кои истовремено ќе претставуваат соодветна реакција на изменетите услови. Оттаму, корективните мерки се потреба што ќе придонесат за продлабочување и за зајакнување на ефикасноста на имплементираните мерки.

7.д. ПРОЦЕНКА НА ФИНАНСИСКИ ИМПЛИКАЦИИ И ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА

Во текот на изработката на Програмата особено беа земени предвид активностите што веќе се вградени во Програмата на Владата и кои се во тек или се имплементираат во рамки на билатерална или друг вид меѓународна соработка.

Поради тоа се пристапи кон изготвување на Државна програма која во себе содржи оптимален број проблеми и активности што се неопходни за воспоставување на ефикасен систем на национален интегритет и која едновремено е реално остварлива.

За реализирање на Државната програма неопходно е да се имаат предвид и финансиските импликации, како и да се направи сеопфатна проценка за буџетските потреби за имплементација на Програмата.

7.ѓ. МЕЃУНАРОДНА ПОДДРШКА

Покрај постоење на сите претходни принципи и предуслови, неопходно е да се обезбеди и стабилна финансиска рамка. Поради ова, неопходно ќе биде да се нагласи и потребата од создавање на посебен буџет за поддршка на Државната програма, кој првенствено би бил заснован на средства од донации и странска помош.

8. ПРИОРИТЕТИ ЗА УСПЕШНО СПРОВЕДУВАЊЕ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА

Во рамките на активностите за спроведување на Државната програма, како и при утврдување на клучните индикатори за ефикасноста, се имаа предвид претходните активности и утврдените приоритети, што претставуваа предуслов за успешна имплементација на целите вградени во Државната програма, какви што се:

- *РЕФОРМИ ВО ПРАВОСУДНИОТ СИСТЕМ;*
- *РЕФОРМИ ВО ПОЛИТИЧКИОТ СИСТЕМ;*
- *НАМАЛУВАЊЕ НА ДИСКРЕЦИОНИТЕ ОВЛАСТУВАЊА;*
- *ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА МЕРИТ СИСТЕМОТ;*

- РЕГУЛИРАЊЕ НА СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ;

- СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИСКАТА СФЕРА.

Подрачјето на примена на Државната програма ќе претставува институционална поддршка и на работата на институциите задолжени за спроведување на Државната програма, како што се:

- Државната комисија за спречување на корупцијата,
- Владата на Република Македонија,
- правосудните органи,
- специјализираните служби во државната управа,
- Јавното обвинителство,
- органите на државната управа и на локалната самоуправа,
- граѓанските организации и медиумите,
- меѓународните институции и организации.

9. НАЧИН НА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА

9.а. ПЛАН НА АКТИВНОСТИТЕ

Во јануари 2007, Државната комисија потпиша Меморандум за разбирање и соработка со Американската агенција за меѓународен развој (УСАИД), за започнување на проект кој се состои од три фази и повеќе чекори:

Фаза I: *АЖУРИРАЊЕ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА И АКЦИОНИОТ ПЛАН (СПРОВЕДЕНА ВО АПРИЛ 2007)*

- Чекор 1: Работилница 1- Набројување на сите проблеми карактеристични за одреден столб и вкрстени проблеми помеѓу столбовите.

- Чекор 2: Синтеза 1- Приоритетизирање на проблемите карактеристични за одреден столб, акции, индикатори на активности (ИА) и клучни индикатори на работењето (КИР).

- Чекор 3: Работилница 2- Финализирање на проблемите карактеристични за одреден столб, акции, индикатори на активности (ИА) и клучни индикатори на работењето (КИР).

- Чекор 4: Синтеза 2- Приоритизирање на вкрстените проблеми помеѓу столбовите, акции, индикатори на активности (ИА) и клучни индикатори на работењето (КИР).

- Чекор 5: Финална работилница 1- Финализирање на вкрстените проблеми помеѓу столбовите, акции, индикатори на активностите (ИА) и клучни индикатори на работењето (КИР).

- Чекор 6: Синтеза 3- Финализирање на Државната програма и Акциониот план и донесување од страна на Државната комисија.

Фаза II: *ГРАДЕЊЕ НА СИСТЕМ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА РАБОТЕЊЕТО (СПРОВЕДЕНО ДО МАЈ 2007)*

- Чекор 1: Работилница 2- Нацрт - план на Системот за следење на работењето.

- Чекор 2: Синтеза 4- Финализирање на Системот за следење на работењето и донесување од страна на Државната комисија.

- Чекор 3: Преглед на меѓународните донатори во Македонија (со цел да се избегне преклопување и да се синхронизираат планираните со тековните антикорупциски активности, индикаторите на активности (ИА) и клучните индикатори на работењето (КИР).

- Чекор 4: Презентирање на Државната програма и Акциониот план.

Фаза III: *ГРАДЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТОТ НА СЕКРЕТАРИЈАТОТ НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА (ОД ЈУНИ 2007 ДО СЕПТЕМВРИ 2008)*

- Чекор 1: Анализа на работењето на Секретаријатот на ДКСК-Финален извештај со заклучоци и препораки (спроведено до јуни 2007).

- Чекор 2: Пакет на интервенции- Листа на интервенции за да се усогласи посакуваното и постојаното работење на Секретаријатот на Државната комисија (од септември 2007 до јуни 2008) .

- Чекор 3: Завршна евалуација на работењето на Секретаријатот на Државната комисија – Да се спореди работењето пред/по спроведувањето на пакетот на интервенции преку сет на стабилни клучни индикатори на работењето (спроведено до септември 2008).

Договорен партнер одговорен за овој проект од страна на УСАИД е Програмата за човековиот и институционален развој спроведена од Светското учење (World Learning) во Македонија.

9.б. ПРЕДИЗВИЦИ

При изготвувањето на Државната програма на овој проект е одговорено на следните предизвици:

1. Добивање информации и согласност од сите институции, кои се целни институции и/или спроведувачи на Државната програма и Акциониот план. Искуствата од други антикорупциски програми и планови во Источна и Централна Европа покажуваат дека еден од главните предуслови за успехот е поддршка од оние институции кои се соочуваат со најнизок ризик од корупција, особено во владиниот и јавниот сектор. Затоа, Државната комисија одлучи да ги вклучи нивните информации и нивната согласност во проектот уште од самиот почеток.

Во рамките на својот Систем за национален интегритет, македонското општество е поделено на шест (6) столбови *(Види поглавје 1, дел 10.а).*

Секој столб вклучи конкретни институции избрани врз основа на нивната голема подложност на корупција или врз основа на нивната значајна улога во борбата против корупцијата. Еден или повеќе претставници од секоја институција беа поканети да учествуваат во сите работилници како и во финалните работилници кои беа организирани во Фаза I. Во секоја од финалните работилници учествуваа над 80

претставници од сите сектори, додека во работилниците во кои се работеше по столбови учествуваа од 15-20 претставници.

2. Приоритетизирање на антикорупциските проблеми како и активностите неопходни за нивно надминување. Податоците собрани во текот на секоја работилница беа синтетизирани и групирани од страна на антикорупциските експерти, со цел да се фокусираат на она што е цел на Државната програма и Акциониот план и таа да се направи пореална и полесна за имплементирање и следење.

3. Градење на Државната програма и Акциониот план врз основа на активности кои би покажале конкретни и мерливи резултати. Пожелно е некои од нив да се реализираат за пократок временски период. Секоја од активностите се однесува на проблем карактеристичен за одреден столб или за вкрстени проблеми помеѓу столбовите. Предвидените активности се придружени од сет на индикатори на активности (ИА), како и клучни индикатори на работењето.

Исто така, секој ИА/КИР е придружен од проценка колку брзо ќе може да се очекуваат резултатите и нивната мерливост (краткорочно, среднорочно или долгорочно). Материјалните и мерливите резултати исто така се важна карактеристика на Државната програма и Акциониот план со нагласена потреба од неопходна финансиска поддршка, како од Владата на Република Македонија, така и од меѓународните донатори.

4. Со обединувањето на антикорупциските експерти и експертите за подобрување на работењето на институциите заради соодветно формулирање на Државната програма и Акциониот план, истовремено е додадена и важна димензија за подобрување на работењето. По разгледување на слични програми и акциони планови од други земји од Централна и Источна Европа, заклучивме дека во многу од нив се наведени само општите цели, без да се наведат јасните резултати, ниту пак индикаторите на работењето поврзани со посакуваниот резултат. За да се избегне ова, ги обединивме антикорупциските и експертите за подобрување на работењето, така што Системот за мерење на работењето ќе биде подеднакво достигнување и новина, како што е и оваа државна програма.

10. ПОДРАЧЈЕ НА ПРИМЕНА НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА И АКЦИОНИОТ ПЛАН

10.а. СИСТЕМ ЗА НАЦИОНАЛЕН ИНТЕГРИТЕТ

Основа за изготвување на Државната програма е Анализата на системот за национален интегритет, кој според својата суштина претставува анализа на основните антикорупциски столбови од аспект на нивната законска поставеност и институционална функционалност. Цел на погоре опишаната активност во рамки на проектот беше да се обезбеди создавање на документ кој ќе биде концизен и ќе може адекватно да се спроведе на начин што ќе обезбеди создавање на база од емпириски податоци за ефикасноста и перформансите на системот во целина и нивна надградба.

Имајќи ја предвид комплексноста на мерките неопходни да се воспостави ефикасен систем за превенција и репресија на корупцијата, во претходната постапка беа издиференцирани основните столбови врз кои ќе се заснова Државната програма. Притоа, Државната комисија се определи за шест основни столбови:

- Столб 1- Политички систем, Собрание и политички партии
- Столб 2- Правосудство

- Столб 3- Јавна администрација и локална самоуправа
- Столб 4- Институции за спроведување на законот
- Столб 5- Економски и финансиски систем и приватен сектор
- Столб 6- Граѓанко општество, медиуми и синдикати

Имајќи предвид дека Системот за национален интегритет според својата содржина претставува ефикасен систем на мерки за заемна контрола помеѓу институциите вклучени во механизмот за превенција и репресија на корупцијата, неопходно беше да се идентификуваат активности кои се однесуваат на повеќе столбови. Поради тоа, Државната програма со Акциониот план е составена од повеќе елементи. Првенствено, тоа се матриците со проблеми карактеристични за секој одреден столб на системот за национален интегритет, како и матрици со проблеми кои се заеднички за повеќе столбови.

10.б. ПРОБЛЕМИ, АКТИВНОСТИ И МЕРЕЊЕ НА ЕФИКАСНОСТА

При изготвување на Државната програма од исклучително значење беше познавањето на поодделни системи и нивното функционирање од страна на експертите и практичарите од поодделни области. Тоа овозможи создавање на листа од поголем број проблеми, кои потоа беа сублимирани во ограничен број проблеми (од 5 до 7) за секоја од областите. Крајниот резултат е дека со ажурираната Државна програма се опфатени вкупно 34 проблеми кои се јасно дефинирани, со објаснување на нивната оправданост, категораизација во однос на тоа дали се однесуваат на повеќе столбови, како и објаснување на нивниот статус во однос на основната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата од 2003 година.

За секој од дефинираните проблеми утврдени се повеќе конкретни активности за нивно надминување, посочени се и конкретни индикатори на активност (ИА), како и конкретни индикатори за работењето (КИР), кои се изразени во емпириски и мерливи показатели.

Така, за определените 34 проблеми дефинирани се вкупно 140 активности за кои се посочени 291 индикатори за активност и вкупно 251 конкретни индикатори за работењето (КИР) поврзани со посочените проблеми и активности.

За целосно зафаќање на дефинираните проблеми со конкретните предложени активности неопходни се дополнителни мерки. Дел од мерките, што се однесуваат на активности за кои постојат веќе востановени системи за нивна имплементација, во Акциониот план се дефинирани како краткорочни, со видливи и мерливи резултати. За дел од активностите кои се дефинирани како среднорочни условите за нивна имплементација постојат, но неопходно е да се воспостави методологија и систем за нивна имплементација. За дел од активностите што се дефинирани како долгорочни, неопходно е да се пристапи кон создавање на законски и институционални претпоставки за нивно имплементирање.

10.в. ВКРСТЕНИ ИЛИ ЗАЕДНИЧКИ ПРОБЛЕМИ

Во матриците кои ги содржат вкрстените или заеднички проблеми помеѓу столбовите, вградени се проблеми кои едновремено претставуваат предуслов за ефикасна имплементација на целата ажурирана Државна програма. Најголем дел од нив, како што се дискреционите овластувања, нефункционирањето на мерит-системот и партиско-политичките влијанија, беа издвоени како проблеми и во Државна програма од 2003 година. Фактот дека во изминатите четири години се преземени поголем број активности за измена и дополнување на законите, вклучително и амандманите на Уставот на Република Македонија, прави во овој случај како приоритети и вкрстени проблеми да се препознаваат оние што се однесуваат на примената на законски

утврдените мерки и нивната конзистентност. Ова е дополнето и со специфичноста и апликативната природа на Државната програма, поради што како заеднички проблеми кои се препознаваат во вкрстените столбови можат да се издвојат:

- (не)транспарентност во повеќе области;
- широки дискрециони овластувања на носителите на јавни функции;
- неконзистентност помеѓу законите и проблеми во нивното извршување;
- влијанието на приватните и финансиските интереси во креирањето на официјалните и на јавните политики;
- слабата надворешна и внатрешна контрола над буџетските трошоци и државните приходи;
- партиско-политичките влијанија во работата на јавната администрација, судството и незвисните тела;
- недоволен број на независни тела надлежни за контрола;
- недоволна координација на државните институции;
- недоволно развиено и неорганизирано граѓанско општество;
- несоодветен третман на корупцијата од страна на медиумите.

10.г. МЕХАНИЗМИ ЗА ЗАЈАКНУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА НАЦИОНАЛЕН ИНТЕГРИТЕТ

Со цел да се обезбеди зајакнување на системот за национален интегритет, а имајќи го предвид претходното искуство од неговото функционирање по востановената законска и институционална рамка, како и неколкукратната претходна евалуација и состојбите согледани од извештаите на други надлежни органи, тимот на експерти во соработка со практичарите предложи создавање на дополнителни независни тела за надзор и поддршка.

Две од нив се однесуваат на поддршка на работата на Државниот завод за ревизија, а тоа се посебно собраниско и посебно владино тело кои ќе ги разгледуваат извештаите на ДЗР и постапувањето по препораките. Во делот на зајакнување на контролата над трошењето на јавните средства се предвидува и создавање на второстепена комисија за јавни набавки, како самостојно државно тело.

Со цел Собранието на Република Македонија да придонесе во превенцијата и репресијата на корупцијата, неопходно е во своето постапување да ги разгледува и прифаќа прашањата и препораките иницирани од Државната комисија, да ги поставува на дневен ред на седниците на своите тела и на пленарните седници и по нив да зазема соодветни ставови. Ваквото постапување на Собранието треба да се уреди со деловникот за негово работење.

Државната програма содржи и активности кои се однесуваат на дооформување на законската и регулаторната рамка, како што се Законот за финансирање на изборните кампањи, Законот за државни службеници во смисол на зајакнување на механизмите за стимулации и санкции, дополнување на регулативата со која ќе се утврдат трошоците во јавната администрација, допрецизирање на Законот за локална самоуправа во делот на управните постапки, законско зајакнување на улогата на Државниот завод за ревизија, донесување на Кодекс за избраните и именуваите лица и други.

11. СОСТАВНИ ДЕЛОВИ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА

Составни делови на Државната програма, од кои дел служеа и при нејзиното подготвување се следните документи:

1. *Графикон 1: ПОДДРШКА НА СИСТЕМОТ ЗА НАЦИОНАЛЕН ИНТЕГРИТЕТ И РАЗВОЈ НА ИНСТИТУЦИОНАЛЕН КАПАЦИТЕТ.* Овој графикон е визуелен приказ на целите, делокругот како и редоследот на сите три фази на проектот.

2. *Графикон 2 и 2а:* Овие графикони се визуелен приказ на меѓусебното влијание меѓу столбовите на Системот за национален интегритет.

3. Акциониот план на Државната програма.

4. *МАТРИЦИ И ПРОБЛЕМИ КАРАКТЕРИСТИЧНИ ЗА ОДРЕДЕН СТОЛБ ИЛИ ВКРСТЕНИ ПРОБЛЕМИ ПОМЕЃУ СТОЛБОВИТЕ- ВО РАМКИТЕ НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА И АКЦИОНИОТ ПЛАН.* Секоја матрица ги наведува сите главни проблеми поврзани со корупцијата карактеристични за одреден столб или вкрстени проблеми помеѓу столбовите. Наведени се оправдувања за наведувањето на конкретен проблем, заедно со статусот наспроти Државната програма и Акциониот план донесена во 2003 година, категоризацијата како проблем карактеристичен за одреден столб или вкрстен проблем помеѓу столбовите, плус сите активности кои треба да се преземат за да се одреди проблемот, заедно со индикаторите на активности и клучните индикатори на работењето и временскиот распоред за тоа кога може да се очекуваат резултатите и мерењата - под претпоставка дека сите активности ќе започнат во годината 0.

5. Список на учесници кои учествувале во изготвувањето на Државната програма и Акциониот план.

ПОДДРЖУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА НАЦИОНАЛЕН ИНТЕГРИТЕТ И РАЗВОЈ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ КАПАЦИТЕТИ

Пред фаза I: Ажурирана верзија на Државната програма и Матрицата на Акциониот план декември 2006, вклучувајќи ги и Препораките на ГРЕКО, изготвена од ДКСК и локалните експерти

I Фаза

КИР на ниво на подгрупи и ажурирана Државна програма и Акционен план

Политички систем, Собрание и политички партии — *Столб #1*

Систем на поделба на власта, меѓусебна контрола и рамнотежа, интегритет и транспарентна кампања, финансирање

Целни институции:
- Претседател на РМ
- Собрание на РМ
- извршна власт
- политички партии
- Омбудсман

Правосудство — *Столб #2*

Целни институции:
- судови
- Јавно обвинителство
- Јавно правобранителство
- Адвокатска комора
- Нотарска комора
- Комора на извршители
- Медијаторска комора

Јавна администрација и локална самоуправа — *Столб #3*

Ефикасност, професионалност, ефективност, транспарентност, отчетност, дискрециони овластувања, неполитизираност и етичност

Целни институции: министерства, АДС, органи на локална самоуправа, катастар и др.

Агенции за спроведување на законот/институции надлежни за надзор — *Столб #4*

- Кривично-правен систем и агенции за спроведување на законот

Целни институции:
- МВР
- Царинска управа
- УЈП
- Дирекција за спречување на перење пари
- Финансиска полиција
- ДКСК

Економски и финансиски систем и приватен сектор — *Столб #5*

Економски и финансиски систем, приватен сектор, јавни набавки, странски инвестиции, буџет и фондови, финансиска контрола и ревизија и даноци

Целни институции: Сите институции во релација со наведеното

Граѓански сектор, медиуми и синдикати — *Столб #6*

Развиеност на системот, транспарентност, независност, јавно мислење и донации

Целни институции:
- ГО
- фондации
- медиуми
- синдикати

* Прибирање податоци * Доставување на податоци до ДКСК *Делегирање на релевантни задачи на секоја целна институција

Систем за следење на работењето (ССР) преку клучни индикатори на работењето (КИР)

II Фаза

КИР на национално ниво

↑

КИР на секој столб

↑

КИР на институциите во секој столб

↑

КИР на секоја институција поединечно во рамките на секој столб

* Прибирање податоци * Доставување на податоци до ДКСК *Делегирање на релевантни задачи на секоја целна институција

III -V Фаза

Развој на институционалниот капацитет на Секретаријатот на ДКСК

III. Анализа на работењето => IV. Пакет на интервенции => V. Завршна евалуација на работењето

Како се одразува политичкото влијание на системот (со црвено)

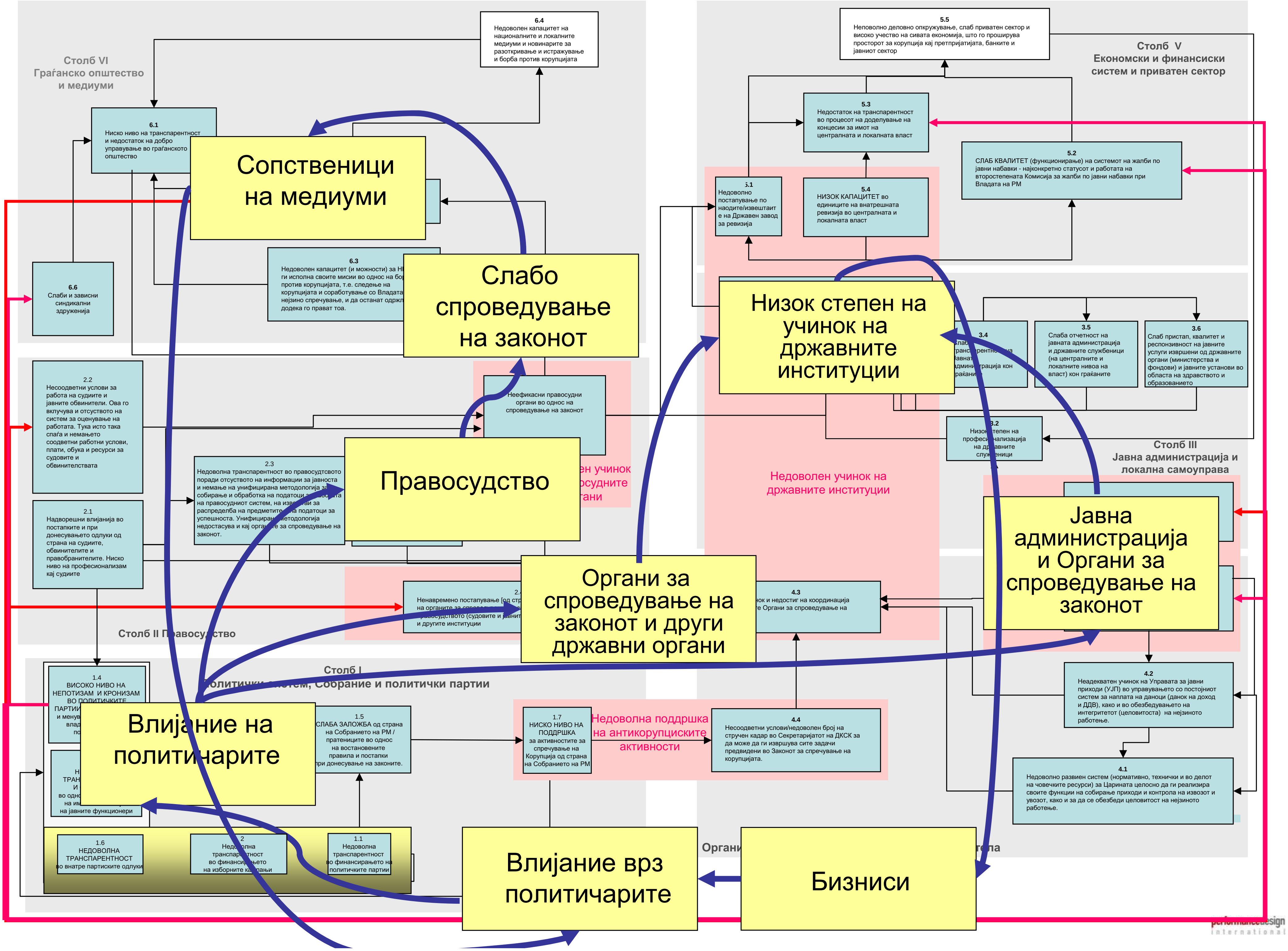

Како се одразува политичкото влијание на системот (со црвено)

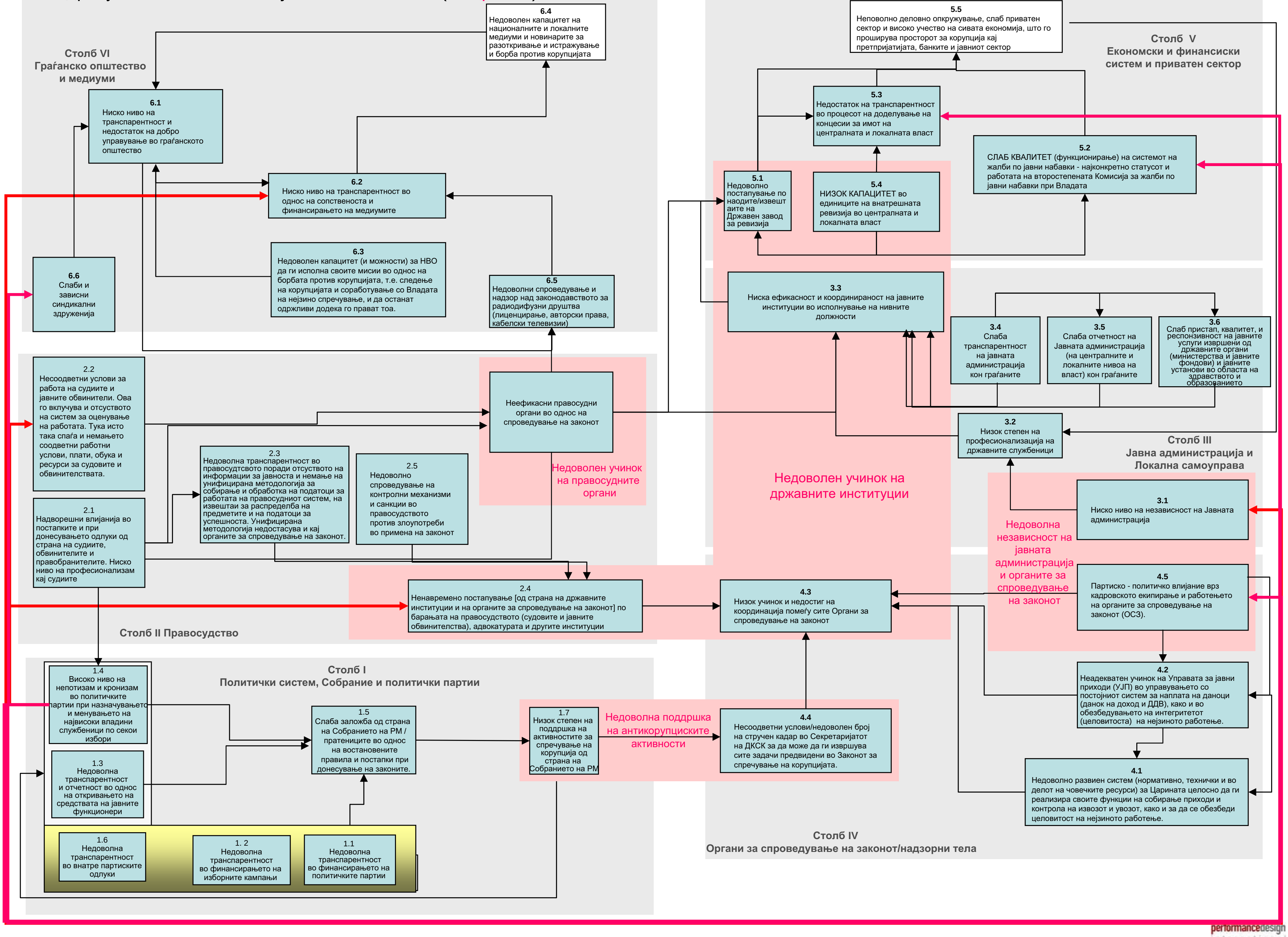

performancedesign international

АКЦИОНЕН ПЛАН
за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)
Фокусирање на:
- **Објавување на имотната состојба на WEB страната на ДКСК**
- **Зајакнување на одредени државни органи како што се Царинската управа и Управата за јавни приходи, Дирекцијата за спречување на перење пари, ДКСК, Финансиската полиција и други органи за спроведување на законот (градење на капацитетите и создавање на база на податоци);**
- **Спроведување на мерит-системот во јавната администрација на централно и локално ниво;**
- **Подобрување на работењето на правосудните органи во спроведување на законот;**
- **Зајакнување на улогата на Собранието на РМ во спречувањето на корупцијата;**
- **Зајакнување на Државниот завод за ревизија и обезбедување на последователни активности по нивните извештаи;**
- **Транспарентност во јавната администрација на централно и локално ниво;**
- Финансирање на политичките партии и транспарентност во изборните кампањи;
- Зајакнување на медиумите и истражувачкото новинарство;
- Системска политика за граѓанските организации.

ФАЗА II (Година 2 + 3)
Фокусирање на:
- **Зајакнување на одредени државни органи како што се Царинската управа и Управата за јавни приходи, Дирекцијата за спречување на перење пари, ДКСК, Финансиската полиција и други органи за спроведување на законот (соработка со размена на податоци преку база на податоци, процедури и мрежно поврзување);**
- **Органите за спроведување на законот да постапуваат по барањата на правосудните органи;**
- **Финансирање на политичките партии и транспарентност во изборните кампањи;**
- **Зајакнување на улогата на Собранието на РМ во спречувањето на корупцијата;**
- **Подобрување на работењето на правосудните органи во спроведување на законот;**
- **Спроведување на мерит-системот во јавната администрација на централно и локално ниво;**
- Зајакнување на улогата на регулаторните тела во радиодифузната дејност и донесување на новиот Закон за авторски права;
- Транспарентност во јавната администрација на централно и локално ниво;
- Зајакнување на медиумите и истражувачкото новинарство (континуирани обуки);
- Системска политика за граѓанските организации.

ФАЗА III (Година 3 + 4)
Фокусирање на:
- Системска политика за граѓанските организации;
- Зајакнување на медиумите и истражувачкото новинарство;
- Финансирање на политичките партии и транспарентност во изборните кампањи;
- Транспарентност во јавната администрација на централно и локално ниво;
- Подобрување на работењето на правосудните органи во спроведување на законот;
- Органите за спроведување на законот да постапуваат по барањата на правосудните органи;
- Зајакнување на улогата на Собранието на РМ во спречувањето на корупцијата.

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)
Фокусирање на:

1. Објавување на имотната состојба на WEB страната на ДКСК

Проблем #3 од Столбот I: НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ во однос на откривањето на имотната состојба на јавните функционери

Клучни активности:

- Активност 3А: Да се зголеми капацитетот на ДКСК и УЈП во однос на евидентирање и следење на содржината и точноста на пријавената имотна состојба во анкетните листови;
- Активност 3Б: Ажурирање / креирање на база на податоци во УЈП и во ДКСК, и нејзино поврзување со сите релевантни институции (на пример ДЗГР, Дирекцијата за спречување на перење пари) преку мрежа, со што се овозможува клучните информации да бидат достапни на УЈП и ДКСК;
- Активност 3В: Промена на режимот на пријавување на имотот, така што: а) ќе се изготви нов образец за пријавување на имотната состојба (со кој ќе се штитат личните податоци согласно со закон); и б) попрецизно ќе се утврдат целните групи во рамките на Законот за спречување на корупција;
- Активност 3Г: Измена и дополна на Законот за спречување на корупцијата со пропишување на построги санкции за непочитување на законските одредби за пријавување на имотната состојба како и да се предвиди немозност за примање на плата и друг надоместок во случај на неподнесен анкетен лист се додека ДКСК не издаде потврда дека обврската е извршена.

Клучни индикатори на работењето:

КИР1: Број на изречени прекршочни казни ПОДЕЛЕНО СО број на поднесени барања за поведување на прекршочна постапка од страна на ДКСК

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)
Фокусирање на:

2. Зајакнување на одредени државни органи како што се Царинската управа и Управата за јавни приходи, ДСПП, ДКСК, Финансиската полиција и други органи за спроведување на законот (градење на капацитетите и создавање на база на податоци)

Проблем #1 од Столбот IV: Недоволно развиен систем (во нормативно – техничкиот дел и во делот на човечките ресурси) за Царинската управа целосно да ги реализира своите функции на собирање приходи и контрола на извозот и увозот, како и за да се обезбеди целовитост на нејзиното работење.

Клучни активности:

- Активност 1А: Зајакнување на внатрешни и надворешни контролни механизми и санкции со цел да се зголеми наплатата на царински давачки и да се намалат можностите за корупција;
- Активност 1Г: Намалување на дискреционите права на царинските службеници преку усогласување на Царинската управа со прописите на СТО и ЕУ во поглед на царината и царинските давачки;
- Активност 1Д: Поедноставување на царинските процедури;
- Активност 1В: Зголемување на свеста кај граѓаните за нивните права и обезбедување на можност да известуваат за случаи на барање поткуп од страна на цариници;
- Активност 1Ѓ: Промоција на постојната интернет страница на ЦУ и објавување (преку медиуми) на царински закони, подзаконски акти, процедури, формулари, второстепени ревизии - со цел да се подигне свеста кај граѓаните и транспарентноста на царинските процедури и обврски;
- Активност 1Б - Воведување на електронски систем за следење на плаќање и негово поврзување со базата на податоци на УЈП. Користењето на овој електронски систем да се направи задолжително за сите плаќања во врска со ЦУ.

Клучни индикатори на работењето:

КИР 1: Износ на наплатени царински давачки годишно ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на царински службеници;

КИР2: Број на царински службеници за кои се водат дисциплински постапки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на царински службеници

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)

Фокусирање на:

3. Спроведување на мерит - системот во јавната администрација на централно и локално ниво

Проблем#1 за Столбот III: Ниско ниво на независност на јавната администрација

Клучни активности:

- Активност 1А: Усвојување на нов закон за јавните службеници и сродни закони за уредување и зајакнување на статусот на вработените во јавната администрација
- Активност 1В: Да се измени одредбата од ЗДС во насока да ги обврзува раководните функционери да изберат кандидати за работни места од списокот кој го предлага АДС (да се регулира во кој случај може надворешни лица да се јавуваат на конкурси кога работното место може да се пополни со лице веќе вработено во институцијата);
- Активност 1Г: Доследно да се спроведе системот на унапредување или деградирање во кариерата според заслуги (мерит - систем) со измена на Законот, вклучувајќи и проверка на знаењето и вештините пред преминување во повисок ранг;
- Активност 1Б: Обезбедување на ефикасна и ажурна заштита на службениците во остварувањето на правата од работен однос. Измена на Законот за државни службеници.

Клучни индикатори на работењето:

КИР1: Број на жалби разгледани во АДС ПОДЕЛЕНО СО број на поднесени жалби;

КИР2: Број на унапредувања во службата врз основа на новите постапки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на службеници;

КИР3: Број на деградирања (распоредувања на πониско звање) во службата врз основа на новите постапки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на службеници

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)

Фокусирање на:

4. Подобрување на работењето на правосудните органи во спроведување на законот

Проблем #1 од Столбот II: Надворешни влијанија во постапките и при донесувањето одлуки од страна на судиите, обвинителите и правобранителите и нивното ниско ниво на професионалност.

Проблем #5 од Столбот II : Недоволно спроведување на контролни механизми и санкции во правосудството против злоупотреби во примената на законот.

Проблем #4 од Столбот II : Ненавремено постапување од страна на државните институции и на органите за спроведување на законот по барањата на правосудството (судовите, јавните обвинителства и јавното правобранителство), адвокатурата и другите институции.

Клучни активности:

- Активност 1А: Уставните одредби со кои се гарантира независноста на судството да бидат спроведени во целост;
- Активност 1Г: Во новиот Закон за јавното обвинителство да се ограничи можноста за предвремено разрешување на Јавниот обвинител на Република Македонија при промена на власта;
- Активност 1Б: Да се воведе позицијата „портпарол/оддел за односи со јавноста“ во рамките на судовите/обвинителствата со цел да се ослободат судиите и обвинителите да ги сервисираат медиумите и јавноста;
- Активност 4А: Да се изменат процесните закони во насока на воведување рокови за постапување по барањата и санкции за непостапување по нив;
- Активност 4Б: Да се изготват и воведат внатрешни постапки (во сите релевантни тела - државна администрација и државни органи) за постапување по барањата на правосудните органи, адвокатурата и другите институции.

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)
Фокусирање на:

4. Подобрување на работењето на правосудните органи во спроведување на законот (втора страна)

Клучни активности:

- Активност 5А: Да се спроведе во дело Системот за оценување на работата на судиите изготвен во акцијата 1А и да се применува Етичкиот кодекс за судиите;
- Активност 5Б: Да се спроведе во дело Системот за оценување на работата на јавните обвинители изготвен од страна на Советот на јавни обвинители;
- Активност 5Д: Спроведување на дисциплинските постапки предвидени за судиите, обвинителите и судската администрација.

Клучни индикатори на работењето:

КИР1: Број на судии против кои се преземени санкции ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број судии;

КИР2: Број на релевантни институции кои имаат изготвено / воведено внатрешни постапки од акцијата 4Б ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на релевантни институции кои мора да изготват/воведат постапки од акцијата 4Б;

КИР3: Број на судови што назначиле портпароли ПОДЕЛЕНО СО број на прес конференции и издадени информации за медиумите.

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)
Фокусирање на:

5. Зајакнување на улогата на Собранието на РМ во спречувањето на корупцијата

Проблем #5 од Столбот I: СЛАБА ЗАЛОЖБА од страна на Собранието на РМ / пратениците во однос на востановените правила и постапките при донесување на законите

Клучни активности:

- Активност 5А: Воспоставување на Кодекс на однесување - етика за пратениците, кој треба да се контролира од страна на Комисијата за мандатно-имунитетни прашања и да се спроведува од страна на Собранието на Република Македонија;
- Активност 5Б: Зајакнување на практиката и поедноставување на постапката за правење на сите записи достапни на јавноста (евиденции на присутни пратеници, листинзи од гласање, записници од собраниските тела) во базата на податоци на Собранието на РМ;
- Активност 5Г: Поедноставување на постапките за одземање на имунитетот на пратениците, како заложба кон поголем интегритет, транспарентност и одговорност од страна на Собранието на РМ.

Клучни индикатори на работењето:

КИР1: Број на покренати постапки кон пратеници за одземање на пратеничкиот имунитет ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на пратеници

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)
Фокусирање на:

5. Зајакнување на улогата на Собранието на РМ во спречувањето на корупцијата (втора страна)

Проблем #7 од Столбот I*:* НИСКО НИВО НА ПОДДРШКА за активностите за спречување на корупција од страна на Собранието на РМ

Клучни активности:

-Активност 7А: Давање надлежност на постојните работни тела на Собранието за проблематиката на спречување на корупцијата;

- Активност 7В: Да се воспостават обврски за редовно прегледување на годишниот извештај од ДКСК од страна на Собранието на РМ;

- Активност 7Г: Пропишување на процедури за разгледување и прифаќање на прашањата и препораките иницирани од ДКСК

Клучни индикатори на работењето:

КИР1: Вкупен број на расправи по иницијативите поднесени од ДКСК спроведени во собраниските тела ПОДЕЛЕНО СО број на иницијативи поднесени од ДКСК;

КИР2: Вкупен број на расправи спроведени од пленарни седници на Собранието на РМ ПОДЕЛЕНО СО број на иницијативи поднесени од ДКСК.

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)
Фокусирање на:

6. Зајакнување на Државниот завод за ревизија и обезбедување на последователни активности по нивните извештаи

Проблем #1 од Столбот V: Недоволно постапување по наодите/извештаите на Државниот завод за ревизија

Клучни активности:

- Активност 1А: Да се предложат промени во законодавството (Закон за државна ревизија) со цел да се зајакне улогата на ДЗР;
- Активност 1Б: Да се обезбеди Јавниот обвинител да постапува ex officio по извештаите на ДЗР и да се бара известување за преземените активности во годишниот извештај;
- Активност 1В: Да се воспостави Постојано владино тело кое ќе ги разгледува извештаите и препораките на ДЗР и ќе им наложува на државните институции да ги спроведуваат тие препораки;
- Активност 1Г: Да се создаде поблиска соработка меѓу Собранието и ДЗР преку создавањето на постојано тело или во рамките на постојните комисии за финансирање и буџет во Собранието, со конкретен мандат да ги разгледува извештаите на ДЗР и да постапува според препораките.

Клучни индикатори на работењето:

КИР1: Број на разгледани извештаи на ДЗР од страна на Јавното обвинителство ПОДЕЛЕНО СО број на објавени извештаи од ДЗР;

КИР2: Број на судски постапки поведени од страна на Јавното обвинителство по извештаите на ДЗР ПОДЕЛЕН СО бројот на разгледани извештаи на ДЗР од страна на Јавното обвинителство;

КИР3: Број на корективни активности преземени од страна на извршната власт ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на корективни препораки предложени од страна на Постојаното владино тело до извршната власт.

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)
Фокусирање на:

7. Финансирање на политичките партии и транспарентност во изборните кампањи

Проблем #1 од Столбот I: НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во финансирањето на политичките партии
Проблем #2 од Столбот I: НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во финансирањето на изборните кампањи

Клучни активности:

- Активност 1А: Да се предложат измени во Законот за финансирање на политичките партии со што ќе се предвиди потранспарентно финансирање на политичките партии (т.е., откривање на изворите на финансирање, систем на контроли, вклучување на донациите и нивните извори, механизми за објавување на извештаите и спроведување на активности како последица од извештаите, вклучувајќи и построги казни);

- Активност 1В: Преземање на активности од страна на надлежните органи врз база на извештаите од ДЗР - по извештаите доставени од страна на политичките партии.

Клучни индикатори на работењето:

КИР1: Број на поднесени финансиски извештаи од страна на политичките партии ПОДЕЛЕНО СО бројот на политички партии;

КИР2: Број на финансиски извештаи кои содржат прекршувања на законот ПОДЕЛЕНО СО број на извештаи;

КИР3: Број на покренати постапки од страна на надлежните органи врз основа на доставени извештаи од ДЗР ПОДЕЛЕНО СО бројот на извештаи доставени од страна на политичките партии.

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)

Фокусирање на:

7. Финансирање на политичките партии и транспарентност во изборните кампањи (втора страна)

Проблем #1 од Столбот I: НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во финансирањето на политичките партии
Проблем #2 од Столбот I: НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во финансирањето на изборните кампањи

Клучни активности:

- Активност 2А*:* Измени и дополнувања на Изборниот законик во делот на финансирањето на политички кампањи, со воведување на потранспарентни постапки;

- Активност 2Б: Менување на Законот за радиодифузна дејност (споредба на „активно“ наспроти „платено“ време, плаќање на даноци на можните „дисконти“ од страна на медиумите, и сметање на таквите дисконти како донации на конкретна партија, однапред објавени ценовници и дисконти од страна на медиумите);

- Активност 2В: Да се осигури спроведувањето на новите процедури за известување за изворите и трошоците за кампања, во контекст на измените во рамките на Активностите 2А и 2Б.

Клучни индикатори на работењето:

КИР1: Износ на средства потрошени на политички кампањи, проценет од страна на надлежните органи ПОДЕЛЕНО СО износот на средства на политички кампањи, кои законот го дозволува;

КИР2: Број на доставени извештаи ПОДЕЛЕН СО број на политички партии кои учествуваат на изборите и треба да доставуваат такви извештаи.

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)
Фокусирање на:

8. Зајакнување на медиумите и истражувачкото новинарство

Проблем #4 од Столбот VI: Недоволен капацитет на националните и локалните медиуми и новинарите за разоткривање и истражување и придонес во борбата против корупцијата

Клучни активности:

- Активност 4Б: Доработка и примена на постојниот кодекс на однесување и етика за новинари за да се осигури квалитетот и етичката практика и изработка на Водич за истражувачко новинарство;

- Активност 4В *:* Воведување на правна заштита за новинарите кои работат на истражувачко новинарство и нивните извори. Ограничување на пристапот на трети лица до идентитетот на изворите со примена на стандарди и постапки слични на оние што се користат за заштита на сведоци во судска постапка;

- Активност 4А *:* Поддршка на новинарите - истражувачи преку обезбедување на обука и организирање конференции на теми како што се управување, владеење на правото, правните процедури, корупција и истражувачко новинарство

Клучни индикатори на работењето:

КИР1: Број на обучени новинари-истражувачи ПОДЕЛЕН СО вкупен број на новинари;

КИР2: Број на новинари што го прекршиле кодексот ПОДЕЛЕН СО вкупен број на новинари.

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на
Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА I (Година 1 + 2)

Фокусирање на:

9. Системска политика за граѓанските организации

Проблем #1 од Столбот VI: Ниско ниво на транспарентност и недостиг од добро управување во граѓанското општество

Клучни активности:

- Активност 1А: Јасно дефинирање во законот што е тоа граѓанска организација (ГО), статусот на ГО од јавен интерес, нивната структура, цели, активности, апликациски процедури, судир на интереси, непартизираност и обврски за финансиско известување кон јавноста. Непартизираноста значи дека членовите на раководните тела на политичките партии не можат да бидат избрани или назначени како членови на раководни тела на ГО; ГО регистрирани како ГО од јавен интерес секако не можат да бидат поврзани со политичките активности, да примаат парични средства од политичките партии итн.;
- Активност 1Б: Да се бара од министерствата и државните институции кои соработуваат со ГО да дефинираат јасни критериуми за доделување на јавните средства на ГО, и да ги објават тие критериуми, како и плановите и буџетите, корисниците и целите на таквото финансирање во сите случаи;
- Активност 1В: Креирање на механизам за ГО и меѓународни донаторски агенции да воспостават систем на јавно известување за сите донаторски финансирања на ГО, цели (поддржани активности), износи и конкретни корисници;
- Активност 1Г: Имплементација на Законот за здруженија на граѓани и фондации за стандарди, критериуми и процедури преку кои од ГО ќе се бара да управуваат со своите финансии;
- Активност 1Д: Да се бара од сите ГО од јавен интерес да ги објавуваат нивните годишни извештаи, вклучувајќи ги и буџетите, трошоците, активностите и ревизорските извештаи;
- Активност 1 Ѓ: Утврдување законска обврска со која информациите од Активност 1Д мораат да бидат доставени до Регистер на ГО при Генералниот секретаријат на Владата и да бидат достапни на јавноста;
- Активност 1Е: Развој на Етички кодекс за граѓанскиот сектор, за да се подобри практиката и кредибилитетот на ГО во очите на јавноста. Спроведувањето на Кодексот да биде следено од Граѓански етички комитет.

Клучни индикатори на работењето:

КИР1: Број на ГО со објавени годишни финансиски извештаи од страна на овластени ревизори ПОДЕЛЕН СО вкупен број на ГО кои мора да бидат предмет на ревизија од страна на овластени ревизори;

КИР2: Број на ГО кои ги објавуваат извештаите за донации од меѓународните донатори (целосно, коректно и навремено на својата WEB страна) ПОДЕЛЕН СО број на ГО кои имаат обврска за поднесување извештај.

АКЦИОНЕН ПЛАН за спроведување на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

ФАЗА II (Година 2 + 3)
Фокусирање на:

- **Зајакнување на одредени државни органи како што се Царинската управа и Управата за јавни приходи, ДСПП, ДКСК, Финансиската полиција и други органи за спроведување на законот (соработка со размена на податоци преку база на податоци, процедури и мрежно поврзување);**
- **Органите за спроведување на законот да постапуваат по барањата на правосудните органи;**
- **Финансирање на политичките партии и транспарентност во изборните кампањи;**
- **Зајакнување на улогата на Собранието на РМ во спречувањето на корупцијата;**
- **Подобрување на работењето на правосудните органи во спроведување на законот;**
- **Спроведување на мерит-системот во јавната администрација на централно и локално ниво;**
- Зајакнување на улогата на регулаторните тела во радиодифузната дејност и донесување на новиот Закон за авторски права;
- Транспарентност во јавната администрација на централно и локално ниво;
- Зајакнување на медиумите и истражувачкото новинарство (континуирани обуки);
- Системска политика за граѓанските организации.

ФАЗА III (Година 3 + 4)
Фокусирање на:

- Системска политика за граѓанските организации;
- Зајакнување на медиумите и истражувачкото новинарство;
- Финансирање на политичките партии и транспарентност во изборните кампањи;
- Транспарентност во јавната администрација на централно и локално ниво;
- Подобрување на работењето на правосудните органи во спроведување на законот;
- Органите за спроведување на законот да постапуваат по барањата на правосудните органи;
- Зајакнување на улогата на Собранието на РМ во спречувањето на корупцијата.

МАТРИЦИ И ПРОБЛЕМИ

КАРАКТЕРИСТИЧНИ ЗА ОДРЕДЕНИ СТОЛБОВИ НА СИТЕМОТ ЗА НАЦИОНАЛЕН ИНТЕГРИТЕТ

СТОЛБ 1

Политички систем, Собрание и политички партии

Проблеми специфични за Столбот бр. 1:
Политички систем, Собрание и политички партии

1. НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во финансирањето на политичките партии

2. НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во финансирањето на изборните кампањи

3. НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ во однос на откривањето на имотната состојба на јавните функционери

4. ВИСОКО НИВО НА НЕПОТИЗАМ И КРОНИЗАМ ВО ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИ при назначување и менување на највисоки владини службеници по секои избори

5. СЛАБА ЗАЛОЖБА од страна на Собранието на РМ / пратениците во однос на востановените правила и постапките при донесување на законите

6. НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во внатре партиските одлуки

7. НИСКО НИВО НА ПОДДРШКА за активностите за спречување на корупција од страна на Собранието

Приоритетен проблем 1 од Столб I - Политички систем, Собрание и политички партии

Проблем бр. 1 од Столб I:	
Проблем бр. 1 од Столб I: НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во финансирањето на политичките партии	**Оправдување:** **Недостигот на транспарентност во финансирањето на политичките партии доведува до практика на услуги, очекувања и противуслуги од страна на политичките партии кон поединци, фирми односно групи од интерес. Ова се одразува во давање привилегии при склучувањето на договори, избегнување на законските постапки за јавни набавки во однос на конкурентското наддавање, како и назначување на позиции на роднини односно пријатели на луѓе/компании кои обезбедиле финансирање на политичките партии на власт - таквите назначувања се спротивни на меѓународните правила за непотизмот. Финансирањето на политички партии преку непознати и често пати нелегални извори се одразува во донесувањето на закони, тргување со влијанија и лобирање за интересите на неколку поединци или компании, а кои не придонесуваат за доброто на земјата во целост.**
	Категоризација: **Опфаќа повеќе столбови**
	Статус наспроти постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени три активности , две активности се предложени и во претходната државна програма, а една од нив е целосно нова.**

Проблем 1 Активност 1А-В	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #1, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**кратко рочни резултати се видливи**	**среднороч ни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 1**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**а, б1, б2, в ?**	**Кој?**	**Колку често?**
Активност 1А **Да се предложат измени во Законот за финансирање на политичките партии со што ќе се предвиди потранспарентно финансирање на политичките партии (т.е., откривање на изворите на финансирање, систем на контроли, вклучување на донациите и нивните извори, механизми за објавување на извештаите и спроведување на активности како последица од извештаите, вклучувајќи и построги казни)**	ИА1: Одржување на тркалезна маса со учесници од Министерството за финансии, Министерство за правда, ДКСК, ДИК, УЈП, ДЗР и претставници на различните политички партии за измена на законот		x		КИР1: Број на поднесени финансиски извештаи од страна на политичките партии ПОДЕЛЕНО СО бројот на политички партии		x		б2	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ приоритет , (УЈП и Државен завод за ревизија)	Годишно
	ИА2: Број на јавни дебати за нацрт законот, за да се добијат повратни информации од граѓанскиот сектор, политичките партии и државните органи и претставниците на медиумите.		x		КИР2: Број на финансиски извештаи кои содржат прекршувања на законот ПОДЕЛЕНО СО број на извештаи		x		б2	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ приоритет , (УЈП и Државен завод за ревизија)	Годишно

	ИА3: Изменет Законот за финансирање на политички партии		x		КИР3: Број на финансиски извештаи кои содржат прекршувања на законот, и по кои се донесени одлуки, ПОДЕЛЕНО СО бројот на извештаи кои содржат прекршувања на законот			x	б2	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ и судот	Годишно
	ИА4: Воспоставен механизам за јавно објавување на финансиските извештаи			x	КИР4: Бројот на изречени санкции ПОДЕЛЕНО СО број на поднесени пријави			x	б2	Судот	Годишно
					КИР5: Број на партии кои ги објавуваат финансиските извештаи на нивните WEB страни			x	в	политички партии	годишно
Активност 1Б: **Донесување на измени и дополнувања на Законот за државната ревизија со цел да се зајакне улогата на ДЗР како независен контролор на финансирањето на политичките партии, развивање, спроведување и поведување на потребните постапки**	ИА1: Донесени измени и дополнувања на Законот за државната ревизија		x		*Поврзано со Проблем #1 од Столб 5, активности 1А, 1Б, 1В, 1Г.*		x				
	ИА2: Развиени и спроведени нови постапки во рамките на ДЗР со цел оваа институција да може да врши ревизија на финансирањето на политичките партии		x		*Исто како погоре.*		x				
Активност 1В: **Преземање на активности од страна на надлежните органи врз база на извештаите од ДЗР - по извештаите доставени од страна на политичките партии**	ИА1: Во врска со активност 1В, поставување на нов систем за доставување на извештаи до ДЗР (дефинирање на нови елементи во извештаите)		x		КИР1: Број на покренати постапки од страна на надлежните органи врз основа на доставени извештаи од ДЗР ПОДЕЛЕНО СО бројот на извештаи доставени од страна на политичките партии		x		б2	ДЗР -Вкупен број на извештаи, а Судот - покренати постапки	Годишно
					КИР2: Број на изречени санкции на политичките партии ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на покренати постапки по извештаите		x		б1	Судот	Годишно

Приоритетен проблем 2 од Столб I – Политички систем, Собрание и политички партии

Проблем бр. 2 од Столб I:	
Проблем бр. 2 од Столб I: **НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во финансирањето на изборните кампањи**	**Оправдување:** **Недоволно регулирање на финансирањето на изборните кампањи, како и недоволна транспарентност на финансирањето на изборите, доведува до проблеми поврзани со корупцијата слични како и во случајот на финансирањето на партиите, но освен тоа, во овој случај се генерира корупција преку нелегално финансирање на изборите преку компании во државна сопственост, јавни претпријатија, итн. На тој начин трошоците на партиите за избори се донесуваат до ниво над дозволеното, согласно законските одредби. Понатаму, немањето на разработени правила за финансирање на изборните кампањи ја нарушува традиционалната улога на независни и демократски избори и ја попречува можноста за владеење на правото. Различни вклучени страни, како што се медиумите, често пати даваат предност на некои партии за сметка на други. Оние партии кои добиваат најголеми „донации“, во средства или во услуги (на пример бесплатно рекламирање), имаат предност во однос на нивните конкуренти. Нема доволна контрола на „донациите“. Можностите за влијание и политичка корупција се големи.**
	Категоризација: Опфаќа повеќе столбови **Објаснување:** **Политичката структура влијае на целиот систем на управување.**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната државна програма за превенција и репресија на корупцијата.Од вкупно предложени две активности, една активност е предложена и во претходната државна програма, а една од нив е потполно нова.**

Проблем 2 Активност 2А-В	Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #2, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат (ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 2	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**			
Активност 2А Измени и дополнувања на изборниот законик во делот на финансирањето на политички кампањи, со воведување на потранспарентни постапки.	ИА1: Донесени измени и дополнувања во Изборниот законик кои ги одразуваат најдобрите меѓународни практики		x		КИР1: Износ на средства потрошени на политички кампањи, процент од страна на надлежните органи ПОДЕЛЕНО СО износот на средства на политички кампањи, кои законот го дозволува		x		б2	ДИК, ДЗР	по секои избори
	ИА2: Воведени координирани механизми за надворешна контрола, за да се овозможи на ДЗР, ДКСК и граѓанските организации да вршат подобро следење на финансирањето во изборните кампањи		x		КИР2: Број на извештаи кои не се доставени навреме ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на извештаи кои треба да се достават		x		б2	ДИК	по секои избори
	ИА3: Изворите за финансирање на изборните кампањи се објавени на WEB страниците на политичките партии и на Државната изборна комисија		x		КИР3: Број на доставени извештаи во кои се содржат нерегуларности ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на доставени извештаи		x		б2	ДИК, ДЗР	по секои избори

	ИА4: Државната изборна комисија има надлежност да елиминира политичка партија од учество на следните избори ако не ги доставила финансиските извештаи за финансирање на изборната кампања од последните избори		x		КИР4: Број на политички партиии на кои им е забрането учеството на избори од страна на Државната изборна комисија ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на партии кои учествуваат во изборите		x		б2	ДИК	за секои избори
Активност 2Б **Менување на Законот за радиодифузна дејност (споредба на „активно“ наспроти „платено“ време, плаќање на даноци на можните „дисконти“ од страна на медиумите, и сметање на таквите дисконти како донации на конкретна партија, однапред објавени ценовници и дисконти од страна на медиумите).**	ИА1: Воведени нови измени во Законот за радиодифузна дејност		x		КИР1: Поднесените извештаи за трошоците за изборно рекламирање изразени во посебен образец од страна на политичката партија ПОДЕЛЕНО СО вкупното време за кое секоја политичка партија се рекламирала за време на изборите, проценето во пари		x		б1	ДИК, Совет за радио дифузија	за секои избори
	ИА2: Развиени механизми за надворешна контрола, во смисла на преземање мерки по основ на извештаите за финансирање на изборите, доставени од страна на партиите (ДИК, ДЗР, ДКСК, граѓански организации)		x		КИР2: Износ на донации од страна на медиумите на политичката партија ПОДЕЛЕНО СО вкупните трошоци за рекламирање на политичката партија за изборната кампања		x		б1	Медиуми, ДИК	за секои избори

	ИА3: Правила и принципи во врска со рекламирањето на партиите за време на изборите, утврдени во Законот за радиодифузна дејност за бесплатно рекламирање на Собранискиот канал на МРТ.		x								
	ИА4: Трговски радиодифузни друштва однапред да го известат Советот за радиодифузна дејност за цените и дисконтите за рекламирање дадени на политичките партии		x								
Активност 2В: **Да се осигури спроведувањето на новите процедури за известување за изворите и трошоците, во контекст на измените во рамките на активностите 2А и 2Б.**	ИА1: Усвојување на стандарден образец за извештаи доставени од страна на политичките партии до ДЗР, Министерство за финансии и Државната изборната комисија.		x		КИР1: Број на доставени извештаи ПОДЕЛЕНО СО број на политички партии кои учествуваат на изборите и треба да доставуваат такви извештаи		x		б	МФ, ДЗР, УЈП	за секои избори

Приоритетен проблем 3 од Столб I - Политички систем, Собрание и политички партии

Проблем бр. 3 од Столб I:	
Проблем бр. 3 од Столб I: **НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ во однос на откривањето на имотната состојба на јавните функционери**	**Оправдување:** **Постои законска обврска за откривање на имотната состојба, но сепак спроведувањето е слабо и нема адекватна контрола и спроведени санкции. Нетранспарентното и несоодветното откривање на вкупниот имот и средства од страна на избраните и именувани функционери, како и на носителите на јавните функции, овозможува постоење на директна финансиска врска помеѓу политичарите и одреден број лица кому тие служат (наместо на гласачите односно на целата земја), без страв од судска казна. Ова, исто така, доведува до неограничено движење кон врвот на политичките структури со единствена цел за лично збогатување.**
	Категоризација **конкретна институција (УЈП и ДКСК)** **Објаснување:** **Според Законот за спречување на корупција, ДКСК и УЈП се одговорни за прибирање и контролирање на поднесените имотни листи. Освен тоа, по измените во ноември 2006 година, ДКСК е надлежна за објавување на податоците од имотните листи на нивната интернет страница.**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е целосно нов, односно истиот воопшто не е содржан во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата.**

Проблем 3 Активност 3А-Г	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #3, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 3**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**			
Активност 3А: **Да се зголеми капацитетот на ДКСК и УЈП во однос на евидентирање и следење на содржината и точноста на пријавената имотна состојба во анкетните листови.**	ИА1: Зголемен број на квалификуван персонал во ДКСК и УЈП за евидентирање и следење на пријавената имотна состојба	x			КИР1: Број на контролирани анкетни листови од ДКСК ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на анкетни листови	x			а	ДКСК	6 месеци
	ИА2: Број на обуки обезбедени до сега за целокупниот персонал, процент на обучен персонал	x			КИР2: Број на иницирани постапки за испитување на имотната состојба од страна на ДКСК до УЈП ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на анкетни листови	x			а	ДКСК	6 месеци
	ИА3: Обезбедена техничка опрема за подобрување на работењето на УЈП и ДКСК	x			КИР3: Број на поведени постапки од страна на УЈП ПОДЕЛЕНО СО број на поднесени пријави од страна на ДКСК		x		а	УЈП, ДКСК	Годишно

					КИР4: Број на поднесени кривични пријави до ЈО ПОДЕЛЕНО СО број на спроведени постапки од УЈП		x		a	УЈП	Годишно
					КИР5: Број на покренати обвиненија од ЈО ПОДЕЛЕНО СО број на поднесени кривични пријави од УЈП		x		a	ЈО	Годишно
					КИР6: Број на осудителни пресуди ПОДЕЛЕНО СО број на покренати обвиненија		x		a	суд	Годишно
					КИР7: Износ на наплатен данок од поединечни постапки на УЈП по иницијативи на ДКСК ПОДЕЛЕНО СО вкупниот наплатен износ на данок по основ на испитување на имотната состојба		x		a	УЈП	Годишно
Активност 3Б: **Ажурирање / креирање на база на податоци во УЈП и во ДКСК, и нејзино поврзување со сите релевантни институции (на пример ДЗГР, Дирекција за спречување на перење пари) преку мрежа, со што се овозможува клучните информации бидат достапни на УЈП и ДКСК.**	ИА1: Креирање на стандарден формат за размена на податоци	x									
	ИА2: Обезбедена техничка опрема	x									
	ИА3: Развиен прирачник	x									
	ИА4: Обука на персонал	x									

	ИА5: Да се воспостават процедури за проверка на имотната состојба од анкетните листови за службените лица и државните службеници кои се доставуваат до органот каде што тие се вработени	x									
Активност 3В: **Промена на режимот на пријавување на имотот, така што: а) ќе се изготви нов образец за пријавување на имотната состојба (со кој ќе се штитат личните податоци согласно со закон); и б) попрецизно ќе се утврдат целните групи во рамките на Законот за спречување на корупција**	ИА1: Изготвен и донесен е новиот образец за пријавување на имотната состојба	x			КИР1: Број на лица што го пополниле образецот за пријавување на имотната состојба ПОДЕЛЕНО СО бројот на лица кои имаат обврска да го пополнат образецот за пријавување на имотната состојба		x		а	ДКСК	Квартално
	ИА2: Измененет е Законот (за да се обезбеди попрецизна дефиниција на целните групи за пријавување на имотот)		x								
Активност 3Г: **Имена и дополна на Законот за спречување на корупцијата со пропишување на построги санкции за непочитување на законските одредби за пријавување на имотната состојба како и да се предвиди немозност за примање на плата и друг надоместок во случај на неподнесен анкетен лист се додека ДКСК не издаде потврда дека обврската е извршена.**	ИА1: Изменет е Законот и се воспоставени построги санкции	x			КИР1: Број на изречени прекршочни казни ПОДЕЛЕНО СО број на поднесени барања за поведување на прекршочна постапка од страна на ДКСК		x		а	Судот	6 месеци

Приоритетен проблем 4 за Столб I – Политички систем, Собрание и политички партии

Проблем бр. 4 за Столб I: **ВИСОКО НИВО НА НЕПОТИЗАМ И КРОНИЗАМ ВО ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИ при назначување и менување на највисоки владини службеници по секои избори**	**Оправдување:** **Во земја каде уделот на владата во економијата е многу голем, и каде владата е работодавач број еден, опасно е политичките партии да имаат директна контрола врз вработувањата. Истото се однесува на локалните власти. Како последица, назначувањето односно менувањето на вработените во администрацијата по партиска линија врши нарушување на доброто функционирање на јавната администрација, со тоа што моќта за одлучување не е во рацете на најспособните, туку е во рацете на најлојалните. Оттука, потребно е постојните норми против непотизмот и кронизмот доследно да се применуваат и да се променат и зајакнат механизмите за контрола и транспарентност.**
	Категоризација: Опфаќа повеќе столбови
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени пет активности, четири активности се содржани и во останатите столбови, а една од нив е потполно нова.**

Проблем 4 Активност 4А-Д	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #4, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 4**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**			
Активност 4А: **Строго почитување на законските одредби во врска со назначување и разрешување на персонал, за понатамошно ограничување на непотизмот и крониамот на политичките партии**	*Види Столб 3, проблеми #1 и #2 вклучувајќи ги сите ИА и КИР*	x									
Активност 4Б **Донесување на Кодекс на однесување / етика за сите избрани и именувани лица**	ИА1: Донесен Етички кодекс на однесување за сите избрани и именувани лица.	x			КИР1: Број на избрани и именувани лица кои не го почитуваат Кодексот ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на избрани и именувани лица носители на функции во извршната власт.		x		а	Генерален секретар на Влада на РМ	Годишно
Активност 4В: **Примена на Системот на заслуги на сите позиции во државната администрација, според правилата спроведени од страна на Агенцијата за државни службеници**	*Види Столб 3, проблеми #1 и #2 вклучувајќи ги сите ИА и КИР*	x									
Активност 4Г: **Зајакнување на капацитетите на Судскиот совет на Република Македонија и почитување на критериумите за избор, унапредување и разрешување на судиите**	*Види Столб 2, проблеми #1 и #2 вклучувајќи ги сите ИА и КИР*	x									
Активност 4Д: Зајакнување на капацитетите на Советот на јавни обвинители на Република Македонија и почитување на критериумите за избор, унапредување и разрешување на јавните обвинители		x									

Приоритетен проблем 5 од Столб I - Политички систем, Собрание и политички партии

Проблем бр. 5 од столб I: **СЛАБА ЗАЛОЖБА од страна на Собранието на РМ / пратениците во однос на востановените правила и постапки при донесување на законите.**	**Оправдување:** **Премногу закони се донесуваат преку скратени и итни постапки па дури и такви што регулираат витални интереси на граѓаните. Голем дел од овие закони не се конзистентни еден со друг, а тоа доведува до постоење на дупки во законодавството и можност за корупција во земјата. Пратениците имаат силен имунитет и прешироко располагаат со својот мандат при партиските трансвери. Исто така, лесно прифаќаат носење на закони по скратена односно итна постапка.**
	Категоризација: конкретна институција Собрание на РМ
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е целосно нов, односно истиот воопшто не е содржан во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата.**

Проблем 5 Активност 5А-Г	Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #5, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат (ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 5	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**			
Активност 5А: Воспоставување на Кодекс на однесување-етика за пратениците, кој треба да се контролира од страна на Комисијата за мандатно имунитетни прашања и да се спроведува од страна Собранието на РМ.	ИА1: Следење на однесувањето на пратениците, во согласност со усвоениот Кодекс на однесување	x			КИР1: Број на предмети покренати од страна на Комисијата за мандатно имунитетни прашања за следење на спроведувањето на Кодексот ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на пратеници		x		б1	Стручна служба на Собранието	Годишно
	ИА2: Санкционирање на престапите со последици кои се во согласност со санкциите предвидени во Кодексот на етика.	x									
Активност 5Б: Зајакнување на практиката и поедноставување на постапката за правење на сите записи достапни на јавноста (евиденции на присутни пратеници, листинзи од гласање, записници од собраниски тела) во базата на податоци на Собранието на РМ)	ИА1: Поедноставување на собраниските постапки за објавување на евиденцијата на јавноста	x									

Активност 5В: **Да се осигури дека законодавниот процес вклучува придонеси од експерти и правни советници така што законите да бидат конзистентни еден со друг без правен вакум (јавна расправа за законите) и ова да се овозможи со измени во Деловникот на Собранието на РМ.**	ИА1: Усвоени нови деловнички постапки за изготвување на законите (т.е. поставување на услов за консултирање на базите на податоци и експертите пред пристапување кон конечното усвојување на законите)		x		КИР1: Број на јавни расправи организирани пред донесувањето односно изменувањето на законите од страна на Собранието на РМ ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на закони донесени односно изменети од страна на Собранието (потребна е најмалку 1 расправа по нацрт закон / измена на закон)		x		б1	Стручна служба на Собранието	Годишно
					КИР2: Број на нацрт-закони и измени на закони за кои се консултирани експерти односно правни советници ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на нацрт - закони односно измени (во постапка)		x		б1	Стручна служба на Собранието	Годишно
Активност 5Г: **Поедноставување на постапките за одземање на имунитетот на пратениците, како заложба кон поголем интегритет, транспарентност и одговорност од страна на Собранието на РМ.**	ИА1: Поедноставени постапки за одземање на имунитетот	x			КИР1: Број на покренати постапки кон пратеници за одземање на пратеничкиот имунитет ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на пратеници	x			б2	Комисија за мандатно-имунитетни прашања	Годишно
	ИА2: Направени се измени и дополнување на деловникот на Собранието на РМ	x									
Активност 5Д: Воведување на уставни промени за реализација на системот на заокружена „рамнотежа и контрола“ меѓу рамноправните столбови на власта, со воведување на можноста за распуштање на Собранието по иницијатива на извршната власт под одредени услови. Во тој контекст да се преиспита степенот на пратеничкиот имунитет.	ИА1: Измени и дополнувања на Уставот на РМ			**x**							

Приоритетен проблем 6 за Столб I - Политички систем, Собрание и политички партии

Проблем бр. 6 за Столб I: **НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во внатре - партиските одлуки**	**Оправдување:** **Најголемиот дел од членовите на партиите не може целосно да учествуваат во изборот на функционерите на партијата (избрани партиски тела -генерален секретар, извршен секретар, итн.), а особено за кандидатите за избори, бидејќи нема „преференцијално гласање“. Со ова се зголемува внатрепартиската корупција, бидејќи врвот (самостојно) одлучува кој ќе биде поставен на врвот на партиската листа на кандидати.**
	Категоризација: Конкретна институција **Објаснување: Внатре -партиска контрола**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е целосно нов, односно истиот воопшто не е содржан во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата.** **Објаснување: Развиените демократски внатре- партиски процеси ја јакнат демократијата и демократската култура во земјата и ја менуваат навиката на донесување на политичките одлуки без претходно внатрепартиско разгледување.**

Проблем 6 Активност 6А	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #6, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 6**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**			
Активност 6А: **Менување на изборниот законик, на начин со кој ќе се воведе систем на преференцијално гласање (во рамките на листите на политичките партии) за локални и парламентарни избори**	ИА1: Донесување на измените на Изборниот законик	x									
Активност 6Б: Измена на Законот за политички партии во насока на јакнење на внатрепартиските контролни механизми	ИА2: Изменет Законот за политички партии	x									

Приоритетен проблем 7 од Столб I - Политички систем, Собрание и политички партии

Проблем бр. 7 од Столб I: **НИСКО НИВО НА ПОДДРШКА за активностите за спречување на корупција од страна на Собранието на РМ**	**Оправдување:** **Недоволна заинтересираност и активност од страна на Собранието на РМ во областа на спречувањето на корупцијата, иако постои национален консензус дека тоа е една од најголемите пречки за развојот на Македонија како демократско и ефикасно општество. Во таа насока, потребно е да се изврши зајакнување на отчетноста на Собранието во однос на спречувањето на корупцијата.**
	Категоризација: Конкретна институција - Собрание на РМ
	Статус во однос на постојната програма и план: Проблемот е целосно нов, односно истиот воопшто не е содржан во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата.

Проблем 7 Активност 7А-Г	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #2, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 7**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**			
Активност 7А: **Давање надлежност на постојните работни тела на Собранието за проблематиката на спречување на корупцијата**	ИА1: Изменување на Деловникот на Собранието на РМ	x			КИР1: Број на закони поврзани со корупцијата, прегледани од страна на работните тела	x			б2	ДКСК	годишно
Активност 7Б: **Да се дефинира улогата на постоечките работни тела и да се развијат внатрешни постапки за спречување на корупцијата, во рамките на Собранието на РМ**	ИА1: Внатрешните процедури се развиени и поставени	x									
Активност 7В: **Да се воспостават обврски за редовно прегледување на годишниот извештај од ДКСК од страна на Собранието на РМ**	ИА1: Процедурите за Собраниските тела - со кои Собранието на РМ се обврзува / овластува да ги прегледува извештаите од ДКСК, се развиени и поставени	x			КИР1: Број на повратни информации по извештаите на ДКСК, од страна на Собраниските тела	x			б1	Собрание на РМ	годишно
Активност 7Г: **Пропишување на процедури за разгледување и прифаќање на прашањата и препораките иницирани од ДКСК**	ИА1: Изменување на деловникот на Собранието на РМ		x		КИР1: Вкупен број на расправи по иницијативите поднесени од ДКСК спроведени во собраниските тела ПОДЕЛЕНО СО број на иницијативи поднесени од ДКСК		x		б1	Собрание на РМ	годишно
					КИР2: Вкупен број на расправи спроведени од пленарни седници на Собранието на РМ ПОДЕЛЕНО СО број на иницијаиви поднесени од ДКСК		x		б1	Собрание на РМ	годишно

СТОЛБ 2

Правосудство

Проблеми специфични за Столбот бр. 2: Правосудство

1. НАДВОРЕШНИ ВЛИЈАНИЈА во постапките и при донесувањето одлуки од страна на судиите, обвинителите и правобранителите и нивно ниско ниво на професионалност

2. НЕСООДВЕТНИ УСЛОВИ за работа на судиите и јавните обвинители. Ова го вклучува и отсуството на систем за оценување на работата.

3. НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во правосудството поради отсуството на информации за јавноста како и немање на унифицирана методологија за собирање и обработка на податоци за работата на правосудниот систем, на извештаи за распределба на предметите и на податоци за успешноста. Унифицирана методологија недостига и кај органите за спроведување на законот.

4. НЕНАВРЕМЕНО ПОСТАПУВАЊЕ од страна на државните институции и на органите за спроведување на законот по барањата на правосудството (судовите, јавните обвинителства и јавното правобранителство), адвокатурата и другите органи.

5. НЕДОВОЛНО СПРОВЕДУВАЊЕ на контролни механизми и санкции во правосудството против злоупотреби во примената на законот

Приоритетен проблем бр.1 за Столбот II - Правосудство

Проблем бр.1 за II столб: **Надворешни влијанија во постапките и при донесувањето одлуки од страна на судиите, обвинителите и правобранителите и нивно ниско ниво на професионалност**	**Оправдување:** **Постојат сознанија за влијанија од страна на политиката, бизнисот итн. врз одлуките на судиите, обвинителите и правобранителите. Реформирани се постапките за назначување на судии, но не и постапките кои се однесуваат на јавните обвинители. Постои практика на предвремено разрешување на Јавниот обвинител на Република Македонија, при што тој се менува пред истекот на мандатот поради промена на власта по изборите.**
	Категоризација: **Опфаќа повеќе столбови.**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени пет активности, три активности се предложени и во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата, а две од нив се потполно нови**

Проблем 1 Активност 1А-Е	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот бр.1, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати.** **(ИА "може да се предложат", а КИР се "задолжително")**	**Видливи кратко-рочни резултати**	**Видливи средно-рочни резултати**	**Видливи долго-рочни резултати**	**КИР за секоја активност која се однесува на Проблемот бр.1**	**Видливи кратко-рочни резултати**	**Видливи средно-рочни резултати**	**Видливи долго-рочни резултати**	**а, б1, б2, в**	**Кој?**	**Колку често?**
Активност 1А: **Уставните одредби со кои се гарантира независноста на судството да бидат спроведени во целост.**	ИА1: Систем за објективно оценување на работата на судиите изготвен и воспоставен од страна на Судскиот совет на Република Македонија	x			КИР1: Број на судии кои ги исполнуваат мерилата за успешност изготвени во рамките на ИА1 ПОДЕЛЕНО СО вкуниот бројот на судии	x			а	Генерален секретар при Судски совет на РМ	Годишно
	ИА2: Изменет Законот за извршување на буџетот на РМ во смисла да се овозможи самостојност на Судскиот буџетски совет при извршувањето на буџетот во сите сегменти, особено во делот на вработувањата и други кадровски прашања во судството		x								

Активност 1Б: **Да се воведе позицијата „портпарол/оддел за односи со јавноста“ во рамките на судовите/обвинителствата со цел за ослободување на судиите и обвинителите од обврската да ги сервисираат медиумите и јавноста**	ИА1: Назначени портпароли во основните судови во Скопје, во Врховниот суд и во Јавното обвинителство на РМ (во првата година од Стратегијата за спречување на корупцијата ова ќе бидат пилот- проекти)	X			КИР1: Број на судови што назначиле портпароли ПОДЕЛЕНО СО број на прес конференции и издадени информации за медиумите		X		б1	Судовите и Јавното обвинителство	Годишно
	ИА2: Назначени портпароли во првостепените и второстепените судови и Управниот суд (во втората година се прошируваат пилот проектите)		X		КИР2: Број на прес конференции и информации за медиумите издадени од страна на назначените портпароли ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број портпароли назначени во судовите		X		б1	Судовите и Јавното обвинителство	Годишно
	ИА3: Воспоставени мерила за успешност во транспарентноста (да се евалуира работата на портпаролите назначени во судовите)	X			КИР3: Број на портпароли кои ги задоволуваат мерилата за успешност во транспарентноста утврдени во рамките на ИА3 ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број портпароли назначени во судовите		X		б1	Судовите, Јавното обвинителство и медиуми	Годишно
Активност 1В: **Обука за назначените портпароли т.е. лица одговорни за односи со јавноста и на новинарите кои ја покриваат областа правосудство**	ИА1: Програма за обука на портпароли и новинари изготвена и спроведена од страна на Академијата за обука на судии и обвинитеоли, ДКСК и асоцијациите на новинарите	X			КИР1: број на портпароли и новинари што завршиле обука ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на новинари и портпароли		X		б1	Академија за обука на судии и обвинители, ДКСК, медиумите	Годишно
	ИА2: Воспоставени редовни курсеви за обука на портпароли и новинари		X		КИР2: Број на прес конференции организирани од порпаролите по конкретни поводи од информациите во медиумите за правосудството ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број прес конференции одржани од страна на портпаролите	X			б1	Судови, обвинителство и јавно правобранителство	6 месеци

Акција 1Г: **Во новиот Закон за јавното обвинителство да се ограничи можноста за предвремено разрешување на Јавниот обвинител на Република Македонија при промена на власта.**	ИА1: Донесен нов Закон за јавното обвинителство со внесени ограничувања за предверемено разрешување	**X**									
	ИА2: Јавнит обвинител на РМ да се именува со 2/3 мнозинство во Собранието, а по предлог на Советот на Јавни обвинители.		**X**								
Активност 1Д: **Да се обезбеди поголема самостојност на Јавниот правобранител, да се дефинира посебна постапка за негово назначување и разрешување и оваа институција да се направи независна од извршната власт.**	ИА1: Изменет и спроведен во пракса Законот за Јавното правобранителство	**X**			КИР1: Број на правобранители кои ги исполнуваат мерилата за успешност изготвени во рамките на ИА2 ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на правобранители		X		б1	Јавно правобранителство	Годишно
	ИА2: Изготвен и спроведен систем за оценување на работата на јавните правобранители		X								

Приоритетен проблем бр.2 од Столбот II - Правосудство

Проблем бр.2 за II столб: **Несоодветни услови за работа на судиите и јавните обвинители. Ова го вклучува и отсуството на систем за оценување на работата.**	**Оправдување:** **Судиите и обвинителите се соочени со ниски плати, недоволна обука и недостиг на ресурси од типот на информатичка опрема и системи за водење (менаџирање) на случаи. Ова може да го наруши квалитетот на нивната работа, а со тоа и извршувањето од нивна страна на клучните функции поврзани со владеењето на правото и антикорупција. Нивната зависност од извршната власт во однос на финансиските ресурси (буџети за редовно работење и за капитални инвестиции) ја намалува нивната независност. С è уште нема видливи резултати од неодамна формираната Академија за обука на судии и обвинители.**
	Категоризација: **Опфака повеќе столбови.**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени шест активности, три активности се предложени и во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата, а три од нив се потполно нови**

Проблем 2 Активност 2А-Ѓ	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот бр.2, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати.** **(ИА "може да се предложат", а КИР се "задолжително")**	**Видливи краткорочни резултати**	**Видливи среднорочни резултати**	**Видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја активност која се однесува на Проблемот бр.2**	**Видливи краткорочни резултати**	**Видливи среднорочни резултати**	**Видливи долгорочни резултати**			
Активност 2А: **Да се имплементира системот за оценување на работата на судиите изготвен во рамките на акцијата 1А**	ИА1: Имплементиран системот за оценување на работата на судиите (изготвен и воспоставен од страна на Судскиот Совет на РМ)	X			КИР1: Број на судии кои ги исполнуваат мерилата за успешност изготвени во рамките на ИА1 ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на судии		X		б1	Судски совет на РМ	Годишно
Активност 2Б: **Да се подобри системот на плати на судиите, обвинителите и на администрацијата во правосудството**	ИА1: Изменети Законот за судовите и Законот за судски совет на Република Македонија (во насока на овластување на Судскиот совет на Република Македонија да го одобрува судскиот буџет и платите на судиите)		X								
	ИА2: Изготвен нов систем на плати Судскиот совет на Република Македонија да изготви индикатори за успешност и систем на наградување заснован на учинок и други фактори (стаж/позиција во хиерархијата)		X								

	ИА3: Изменет Закон за јавното обвинителство (овластување на Советот на јавни обвинители да ги одобрува платите на обвинителите врз основа на оценка на учинокот)	X									
	ИА4: Изменет Законот за државни службеници (за да се овозможи подобрување во делот на платите за правосудната администрација)		X								
Активност 2В: **Да се зајакне процесот на реализација на редовните програми за стручно усовршување и да се започне почетна обука за кандидатите за судии и обвинители преку Академијата за обука на судии и обвинители**	ИА1: Воспоставен систем за сертификација преку програми за стручно усовршување	X			КИР1: Број на судии кои завршиле обука согласно програмата на Академијата ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број судии		X		б1	Судски совет на РМ	Годишно
	ИА2: Да се предвидат последици за судиите кои не ја посетуваат Академијата определен временски период	X									
Активност 2Г: **Да се зајакне улогата на Академијата за обука на судии и обвинители во делот на изготвување и спроведување на редовна обука за судската администрација**	ИА1: Изготвена и спроведена програма за обука на судска администрација (Академија за обука на судии и обвинители)	X			КИР1: Број на сертифицирани вработени во судската администрација (откако редовно посетувале курсеви на Акедемијата ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број вработени во судската администрација		X		б1	Академија за обука на судии и обвинители	Годишно

	ИА2: Изготвен и воспоставен систем на сертификати во рамките на оваа програма (што ќе се ревидира на секои пет години)	X									
Активност 2Д: **Да се изготви и воведе нов систем на распределба на предметите во судовите и да се подобри интегрирањето и функционирањето на информатичкиот систем**	ИА1: Изготвен и воведен нов систем на распределба на предмети во судовите	X			КИР1: Број на судови каде е воведен новиот систем на распределба на предмети во судовите ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на судови	X			б1	Судски совет на Република Македонија	Годишно
	ИА2: Инсталиран информатички систем		X								
Активност 2Ѓ: Да се изготви и воведе нов систем за оценување на работата на јавните обвинители (системот треба да биде изготвен од страна на Советот на јавни обвинители)	ИА1: Систем за оценување на работата на јавните обвинители изготвен и воведен од страна на Советот на јавни обвинители		X		КИР1: Број на јавни обвинители кои ги исполнуваат критериумите за успешност изготвени во рамките на 2Ѓ ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на јавни обвинители.	X			б1	Совет на јавни обвинители	Годишно

Приоритетен проблем бр.3 од Столбот II- Правосудство

Проблем бр.3 за II столб:	
Недоволна транспарентност во правосудството поради отсуството на информации за јавноста и немање на унифицирана методологија за собирање и обработка на податоци за работата на правосудниот систем, на извештаи за распределба на предметите и на податоци за успешноста. Унифицирана методологија недостасува и кај органите за спроведување на законот.	**Оправдување:** Потребно е да се информира јавноста за работата на правосудниот систем за да се спречи корупција во правосудството и да му се овозможи на системот да ги извршува своите функции во поглед на владеењето на правото и борбата против корупција. Во моментов постои неадекватност во јавно достапните информации за активностите и успешноста за работа на правосудните органи (судиите, обвинителите и правобранителите). Постои потреба да се собираат и објавуваат унифицирани статистички податоци за секоја компонента од системот. Постои исто така потреба Судскиот совет на РМ, судовите, Јавното обвинителство и Јавното правобранителство да објавуваат годишни извештаи.
	Категоризација: Опфаќа повеќе столбови.
	Статус во однос на постојната програма и план: Проблемот е целосно нов, односно истиот воопшто не е содржан во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата.

Проблем 3 Активност 3А-Д	Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот бр.3, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати. (ИА "може да се предложат", а КИР се "задолжително")	Видливи кратко-рочни резултати	Видливи средно-рочни резултати	Видливи долго-рочни резултати	КИР за секоја активност која се однесува на Проблемот бр.3	Видливи кратко-рочни резултати	Видливи средно-рочни резултати	Видливи долго-рочни резултати			
Активност 3А: **Да се изготви унифицирана методологија за собирање и обработка на статистички податоци за правосудството и за органите за спроведување на законот**	ИА1: Изготвена унифицирана методологија за собирање и обработка на статистички податоци (од страна на Министерството за правда)	X			КИР1: Број на судови и органи за спроведување на законот што имаат унифицирана база на податоци ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на судови и органи за спроведување на законот		X		б1	Министерство за правда	Годишно
Активност 3Б: **Да се обезбедат ресурси потребни за осмислување и воведување на систем на распределба на предметите изготвен во Активноста 2Д, како и да се објават одлуките кои промовираат судска практика**	ИА1: Обезбедени ресурсите потребни за изготвување на ефикасен систем за распределба на предметите	X			КИР1: Број на судови што обезбедиле ресурси потребни за систем за распределба на предметите ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број судови	X			б1	Врховен суд	Годишно

	ИА2: Изготвен и спроведен систем на распределба на предметите (судската практика)	X			КИР2: Број на судови што воведе систем на распределба на предметите ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број судови	X			б1	Врховен суд	Годишно
	ИА3: Воспоставен и достапен за јавноста процес за објавување на одлуките со кои се промовира судската практика.		X		КИР3: Број на објавени судски одлуки		X		б1	Врховен суд	Годишно
Активност 3В: **Да се објават информации за учинокот на судовите и на судиите**	ИА1: Објавени индикатори за успешност заради оценување на судиите (види кај Активностите 1А и 2А)	X			КР1: Број на судови со креирани интернет страници ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на судови		X		б1	Врховен суд	Годишно
					КИР2: Број на судови кои ги објавиле и јавно ги презентирале нивните годишни извештаи ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на судови		X		б1	Судски совет на РМ	Годишно
Активност 3Г: **Да се објават информации за учинокот на обвинителствата и обвинителите**	ИА1: Објавени индикатори за успешност заради оценување на обвинителите (изготвени во рамките на Активноста 2Ѓ)				КР1: Број на обвинителства со направени интернет страници ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на обвинителства				б1	Совет на ЈО на РМ	Годишно
					КИР2: Број на обвинителства кои ги објавиле и јавно ги презентирале нивните годишни извештаи ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на обвинителства				б1	Совет на ЈО на РМ	Годишно

Приоритетен проблем бр.4 од Столбот II - Правосудство

Проблем бр.4 за II столб: **Ненавремено постапување од страна на државните институции и на органите за спроведување на законот по барањата на правосудството (судовите, јавните обвинителства и јавното правобранителство), адвокатурата и другите институции**	**Оправдување:** **Има појава државните институции и органи за спроведување на законот (вклучувајќи ја и полицијата) да не одговараат на барањата на судовите, обвинителите, правобранителите и адвокатите за обезбедување потребни документи. Оттаму во отсуство на потребните документи, судовите се под ризик од донесување незаконити одлуки. Во голем број случаи не се постапува по предметите и тие застаруваат. Ова го ослабува и успорува правосудниот систем, го прави подложен на злоупотреби и создава можности за коруптивни однесувања.**
	Категоризација: **Опфаќа повеќе столбови.**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е целосно нов, односно истиот воопшто не е содржан во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата.**

Проблем 4 Активност 4А-В	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот бр.4, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати.** **(ИА "може да се предложат", а КИР се "задолжително")**	**Видливи краткорочни резултати**	**Видливи среднорочни резултати**	**Видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја активност која се однесува на Проблемот бр. 4**	**Видливи краткорочни резултати**	**Видливи среднорочни резултати**	**Видливи долгорочни резултати**			
Активност 4А: **Да се изменат процесните закони во насока на воведување рокови за постапување по барањата и санкции за непостапување по нив**	ИА1: Изменети процесните закони (во насока на воведување конкретни рокови за постапување по барањата на правосудството (судовите, јавните обвинителства и јавно правобранителство), адвокатурата и другите институции и санкции за непостапување по барањата		X		КИР1: Број на изменети процесни закони ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на процесни закони		X		б1	Министерсто за правда	Две години

Активност 4Б: **Да се изготват и воведат внатрешни постапки (во сите релевантни тела - државна администрација и државни органи) за постапување по барањата на правосудните органи, адвокатурата и другите институции**	ИА1: Идентификувани институциите задолжени за изготвување и воведување на внатрешни постапки во рамките на Активноста 4Б		X		КИР1: Број на релевантни институции кои имаат изготвено / воведено внатрешни постапки од Активноста 4Б ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на релевантни институции кои мора да изготват/воведат постапки од Активноста 4Б		X		б1	Министерство за правда	Две години
	ИА2: Изготвени и воведени внатрешни постапки (во сите релевантни органи) на кои се упатува во Активноста 4Б		X								
Активност 4В: **Да се надгледува спроведувањето на внатрешните потапки од Активноста 4Б**	ИА1: Механизам за мониторинг, заради следење на спроведувањето на интерните процедури од Активноста 4Б, изготвени и воспоставени во секоја релевантна институција (на пр. контролори, одделенија за внатрешна контрола или друга наменска функција/служба во рамките на овие институции)		X		КИР1: Број на институции што воведе внатрешен механизам за надгледување на имплементацијата на 4Б ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број институции што се обврзани да постапат по Активноста 4Б		X		б1	Министерство за правда	Две години

Приоритетен проблем бр.5 од Столбот II - Правосудство

Проблем бр.5 за II столб: **Недоволно спроведување на контролни механизми и санкции во правосудството против злоупотреби во примената на законот**	**Оправдување:** **Злоупотребата или неправилната примена на законот го загрозува владеењето на правото и го нарушува кредибилитетот на правосудниот систем. Тоа исто така создава можности за корупција и за неоткривање и неказнување на корупттивните дела. Примери за ова се злоупотребите во стечајните постапки, неуспесите на судскиот систем во запленување на имот, во доставувањето на судски покани/одлуки, како и неправилната употреба на "облигаторни инструкции" во рамките на Јавно обвинителство, неосновано определување притвор и сл. Не постојат ефективни контроли или санкции за овие злоупотреби на постапки.**
	Категоризација: **Опфаќа повеќе столбови.**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени десет активности, две активности се предложени и во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата, а осум од нив се потполно нови.**

Проблем 5 Активност 5A-S	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот бр.5, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати.** **(ИА "може да се предложат", а КИР се "задолжително")**	**Видливи кратко-рочни резултати**	**Видливи средно-рочни резултати**	**Видливи долго-рочни резултати**	**КИР за секоја активност која се однесува на Проблемот бр. 5**	**Видливи кратко-рочни резултати**	**Видливи средно-рочни резултати**	**Видливи долго-рочни резултати**			
Активност 5А: **Да се спроведе во дело системот за оценување на работата на судиите изготвен во Акцијата 1А и да се применува Етичкиот кодекс за судиите.**	ИА1: Спроведени критериуми за евалуација на успешноста на судиите, изготвени од страна на Судскиот совет на РМ во рамките на Активноста 1А)	X			КИР1: Број на судии против кои се преземени санкции ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број судии	X			б1	Судски совет на РМ	Годишно
Активност 5Б: **Да се спроведе во дело системот за оценување на работата на јавните обвинители изготвен од страна на Советот на јавни обвинители**	ИА1: Спроведен систем за евалуација на успешноста на јавните обвинители, изготвен од страна на Советот на јавни обвинители во рамките на Активноста 2Ѓ		X		КИР1: Број на јавни обвинители кои ги исполнуваат барањата на системот за успешност ПОДЕЛЕНО СО број на јавни обвинители оценети според истиот систем		X		б1	Совет на ЈО	Годеишно
Активност 5В: **Да се применува Етичкиот кодекс за јавните обвинители**	ИА1: Спроведени санкции за непочитување на Етичкиот кодекс (изготвени и преземени од страна на Советот на јавни обвинители)		X		КИР1: Број на санкции кои следуваат по случаи на непочитување на нормите ПОДЕЛЕНО СО број на разгледани случаи		X		б1	Совет на ЈО	Годишно
	ИА2: Утврдени постапки за спроведување на Етичкиот кодекс во практика	X			КИР2: Број на спроведени санкции ПОДЕЛЕНО СО број на изречени санкции				б1	Совет на ЈО	Годишно

Активност 5Г: **Да се применува Етичкиот кодекс за државните службеници од редовите на судската администрација**	ИА1: Етичкиот кодекс (за државните службеници) се применува на судската администрација	X			КИР1: Број на поплаки против правосудната администрација од доменот на етиката ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на поплаки	X			б1	АДС	Годишно
	ИА2: Судската администрација информирана за Кодексот и обучена за негова примена	X									
Активност 5Д: **Спроведување на дисциплинските постапки предвидени за судиите, обвинителите и судската администрација**	ИА1: Спроведени дисциплински постапки и мерки од страна на Судскиот совет на Република Македонија против судии кои го кршат законот (Етички кодекс за судиите итн.)	X			КИР1: Број на дисциплински мерки ПОДЕЛЕНО СО број на судии	X			б1	Судски совет на РМ	Годишно
	ИА2: Спроведени дисциплински постапки и мерки од страна на Советот на јавни обвинители против обвинители кои го кршат законот (Етички кодекс за обвинители итн.)	X			КИР2: Број на изречени дисциплински мерки ПОДЕЛЕНО СО број на водени дисциплински постапки (судии)	X			б1	Судски совет на РМ	

	ИА3: Спроведени дисциплински постапки и мерки против судската администрација врз лицата кои го кршат Законот за државни службеници, Етичкиот кодекс за државните службеници итн.		X		КИР3: Број на дисциплински мерки ПОДЕЛЕНО СО број на обвинители	X			б1	Совет на ЈО	Годишно
					КИР4: Број на изречени дисциплински мерки ПОДЕЛЕНО СО број на водени дисциплински постапки (обвинители)	X			б1	Совет на ЈО	
					КИР5: Број на дисциплински мерки ПОДЕЛЕНО СО број на вработени во судската администрација		X		б1	Секретари на судови	Годишно
Активност 5Ѓ: Да се изготви и спроведе во дело системот за оценување на работата на правобранителите	ИА1: Изготвен системот за оценување на работењето на правобранителите (од страна на Министерството за правда)	X			КИР1: Број на правобранители кои ги исполнуваат мерилата за успешност изготвени во рамките на ИА1 ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на правобранители		X		б1	Јавно правобранителство	Годишно
Активност 5Е: **Да се објавуваат годишните извештаи на Јавното правобранителство**	ИА1: Годишните извештаи на Јавниот правобранител објавени и хостирани на интернет страницата на Јавното правобранителство	X									

Активност 5Ж: Да се зајакне спроведувањето на надзор, контролните механизми и одговорноста во работењето на нотарите	ИА1: Изменет Законот за вршење на нотарски работи (во насока на тоа надзорот од Министерството за правда да се направи задолжителен и периодичен)				КИР1: Број на контроли извршени од Министерството за правда ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на нотари	X			б1	Министерство за правда	Годишно
	ИА2: Спроведување на механизмите за надзор (да се предвиди во Законот од страна на Нотарската комора)	X			КИР2: Број на откриени нерегуларности ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на контроли	X			б1	Министерство за правда, Нотарска комора	Годишно
Активност 5З: Да се зајакне спроведувањето на надзор, контролните механизми и одговорноста на Адвокатите.	ИА1: Изготвени и спроведени постапки за надзор на работењето на адвокатите		X		КИР1: Број на поплаки по кои е одлучено ПОДЕЛЕНО СО број на доставени поплаки во врска со неправилна работа на адвокатите		X		а	Управен одбор на АКРМ	Годишно
					КИР2: Број на изречени мерки ПОДЕЛЕНО СО бројот на регистрирани поплаки		X		а	Управен одбор на АКРМ	Годишно
Активност 5Ѕ: Да се зајакне спроведувањето на надзорот, контролните механизми и одговорноста на извршителите и нивната работа	ИА1: Изготвени и спроведени постапки за надзор на работењето на извршителите (од страна на Комората на извршители)				КИР1: Број на контроли извршени од Комората на извршители ПОДЕЛЕНО СО број на извршители		X		б1	Комора на извршители	Годишно
	ИА2: Изготвени и спроведени постапки за надзор на работењето на извршителите (од страна на Министерство за правда)				КИР1: Број на контроли извршени од Министерството за правда ПОДЕЛЕНО СО број на извршители		X		б1	Министерство за правда	Годишно

СТОЛБ 3

Јавна администрација и локална самоуправа

Проблеми специфични за Столбот бр. 3:
Јавна администрација и локална самоуправа

1. НИСКО НИВО НА НЕЗАВИСНОСТ на јавната администрација

2. НИЗОК СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНОСТ на државните службеници

3. НИСКА ЕФИКАСНОСТ И КООРДИНИРАНОСТ на јавните институции во исполнувањето на нивните должности

4. НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ на Јавната администрација кон граѓаните

5. НЕДОВОЛНА ОТЧЕТНОСТ на Јавната администрација и државните службеници (на централните и локалните нивоа на власт) кон граѓаните

6. СЛАБ ПРИСТАП, КВАЛИТЕТ И РЕСПОНЗИВНОСТ на јавните услуги извршени од државните органи (министерства и фондови) и јавните установи во областа на здравството и образованието

Приоритетен проблем бр. 1 за Столбот III - Јавна администрација и локална самоуправа

Проблем бр. 1 за столб III: **НИСКО НИВО НА НЕЗАВИСНОСТ на јавната администрација**	**Оправдување:** **Недостигот на независност во јавната администрација е одраз на преголемата политичка контрола и влијание врз нејзината работата, што поттикнува корупција Ова е особено важно, со оглед на бројот на вработени во јавната администрација и Владата како нивен работодавец.**
	Категоризација: **опфаќа повеќе столбови.**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени шест активности две активности се предложени и во претходната Државна програма а четири од нив се потполно нови**

Проблем 1 Активности 1А-Ѓ	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот бр.1, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати.** **(ИА "може "да се предложат, а КИР се "задолжителни")**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 1**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**	**а, б1, б2, в?**	**Кој?**	**Колку често?**
Активност 1А **Усвојување на нов закон за јавните службеници и сродни закони за уредување и зајакнување на статусот на вработените во јавната администрација.**	ИА1: Донесен нов закон. Со овој закон треба јасно да се уреди статусот на сите вработени во јавниот сектор, не само на оние со статус на државни службеници.	x			КИР1: Број на евидентирани претставки од службеници на бесплатниот телефонски број ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на службеници		x		а	ДКСК	најмалку еднаш годишно
	ИА2: Воведен контролен механизам за следење на обиди за влијание или наметнување врз работата на службениците		x								
	ИА3: Обезбеден бесплатен телефонски број за претставки во ДКСК И спроведена кампања		x								
Активност 1Б: **Обезбедување на ефикасна и ажурна заштита на службениците во остварувањето на правата од работен однос. Измена на Законот за државни службеници**	ИА1: Донесен нов Закон	x			КИР1: Број на жалби поднесени од државните службеници до АДС ПОДЕЛЕНО СО број на државни службеници	X			а	АДС	еднаш годишно
					КИР2: Број на жалби разгледани во АДС ПОДЕЛЕНО СО број на поднесени жалби		X		а	АДС	еднаш годишно

					КИР3: Број на уважени жалби ПОДЕЛЕНО СО бројот на разгледани жалби		X		а	АДС	еднаш годишно
					КИР4: број на решени спорови поднесени до надлежен суд ПОДЕЛЕНО СО број на поднесени тужби		X		б1	Надлежен суд и АДС	еднаш годишно
					КИР5: Број на усвоени тужбени барања ПОДЕЛЕНО СО бројот на пресудени тужбени барања		X		б1	Надлежен суд	еднаш годишно
Активност 1В: **Да се измени одредбата од ЗДС во насока да ги ги обврзува раководните функционери да изберат кандидати за работни места од списокот кој го предлага АДС (да се регулира во кои случаи може надворешни лица да се јавуваат на конкурси кога работното место може да се пополни со лице веќе вработено во институтцијата)**	ИА1:Извршена измена на Законот	X			КИР1: Број на кандидати одбиени при вработување и покрај тоа што се избрани и предложени од страна на АДС ПОДЕЛЕНО СО број на предложени кандидати од АДС	X			а	АДС	еднаш годишно
	ИА2: Предвидена одредба во Законот за водење евиденција за причините поради кои препорачаниот кандидат не бил избран за вработување	X			КИР2: Број на одбиени кандидати кои бараат заштита на нивните права ПОДЕЛЕНО СО бројот на одбиени кандидати	X			а	АДС	еднаш годишно

Активност 1Г: **Доследно да се спроведе системот на унапредување или деградирање во кариерата според заслуги (мерит систем) со измена на законот, вклучувајќи и проверка на знаењето и вештините пред преминување во повисок ранг**	ИА1:Ажурирани постапки за унапредување или деградирање во службата според заслуги, вклучувајќи и испити за премин во повисок ранг. Да се уреди со Закон и подзаконските акти кои се однесуваат на овие прашања.	X			КИР1: Број на унапредувања во службата врз основа на новите постапки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на службеници		X		б1	сите институции и АДС	еднаш годишно
					КИР2: Број на деградирања (распоредување на пониско звање) во службата врз основа на новите постапки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на службеници		X		б1	сите институции и АДС	еднаш годишно
					КИР3: Број на деградирани службеници (распоредување на пониско звање) во службата што бараат правна заштита ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на службеници		X		б1	сите институции и АДС	еднаш годишно

Активност 1Д: **Воведување на забрана за нови вработувања вон планираните во рок од една година пред избори и сменување на службеници во рок од една година по избори.**	ИА1: Спроведени соодветните одредби за службениците во јавниот сектор (примена на забраната во 1Д)	X			КИР1: Број на службеници сменети во првата година по изборите ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на службеници		X		а	сите институции и АДС	еднаш годишно
	ИА2: Изведена функционална анализа на постојниот систем на работни места	X			КИР2: Број на непланирани вработувања во тек на една година пред избори ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на вработувања		x		а	сите институции и АДС	еднаш годишно
	ИА3: Ревизија и изменана постојниот правилник за организација и систематизација на работните места (врз основа на горенаведената функционалана анализа)	X									
Активност 1Ѓ: **Менување на Законот за локална самоуправа во делот на управни работи. Да се предвиди управните работи во локалната самоуправа да ги решава раководен државен службеник, оспособен и овластен за водење управни постапки и вработувања.**	ИА1: Изменет Закон за локална самоуправа	X			КИР1: Број на општини каде раководни државни службеници ги водат управните постапки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број општини		X		а	сите општини	еднаш годишно

Приоритетен проблем бр.2 за Столбот III: - Јавна администрација и локална самоуправа

Проблем бр. 2 за столбот III:	
НИЗОК СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНОСТ на државните службеници	**Оправдување:** **Во состојба во која централната и локалната управа се уште се најголеми работодавци во Македонија, системот со кој државните службеници се вработуваат, обучуваат, оценуваат, професионално усовршуваат и унапредуват не овозможува професионален кадар. Наспроти постојните закони кои уредуваат вработување и развој во кариерата во државната управа, во практика системот или не се спроведува целосно или се потребни значителни подобрувања.**
	Категоризација: **Опфаќа повеќе столбови**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени три активности една активност е предложена и во претходната Државна програма, а две од ни се потполно нови**

Проблем 2 Активности 2А-В	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот бр.2, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати.** **(ИА "може "да се предложат, а КИР се "задолжителни")**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 2**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**			
Активност 2А: **Изготвување на описи на работни места (задачи) со вклучување на стандарди за работењето, и воведување на посебни услови за полагање испити за премин во повисоките нивоа на работни места во јавната администрација.**	ИА1: Изготвени и применети описи на работни места (задачи)	X			КИР1: Број на лица кои ги положуваат испитите ПОДЕЛЕНО СО бројот на релевантни работни места		x		б1	сите институции и АДС	еднаш годишно
	ИА2: Изработена правна основа за критериумите за полагање на испитот за унапредување до крајот на тековната година.	X			КИР2: Број на лица што ги положуваат испитите поделен со бројот на лица кои се пријавиле		x		б1	сите институции и АДС	еднаш годишно
Активност 2Б: **Да се изготват показатели за успешноста во работењето на службениците што се непосредно поврзани со излезните резултати содржани во описите на нивните работни места (задачи), и излезните резултати на нивната институција.**	ИА1: Изработени показатели за испит за унапредување во работата за државните службеници соодветни на нивните работни задачи и задачите на институцијата	X			КИР1: Бројот на државни службеници кои редовно добиваат повратни информации за успешноста на нивното работење ПОДЕЛЕНО СО бројот на државни службеници		x		б1	сите јавни установи	еднаш годишно

Активност 2В: **Примена на систем на професионално усовршување кој гарантира стекнување на знаење и вештини пред унапредување во службата (обука, сертификат како услов)**	ИА1: Изработен систем за професионално усовршување на персоналот	X			КИР1: Број на органи и институции во кои се спроведува системот за професионално усовршување ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на органи и институции		x		б1	сите јавни установи	еднаш годишно
	ИА2: Анкетите покажуваат дека граѓаните имаат впечаток за подобрената професионалност на Јавната администрација (долгорочно)		X		КИР2: Број на државни службеници за кои се спроведуваат планови за усовршување ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на државни службеници		x		б1	сите институции и АДС	еднаш годишно
					КИР3: Вкупен број на анкети за професионалноста на Јавната администрација поделен со бројот на сите институции			X	б1	АДС	еднаш годишно

Приоритетен проблем бр. 3 за Столбот III - Јавна администрација и локална самоуправа	
Проблем бр. 3 за столбот III: НИСКА ЕФИКАСНОСТ И КООРДИНИРАНОСТ на јавните институции во исполнувањето на нивните должности	**Оправдување:** Недостатокот на мерила за успешно работење на службениците и јавните институции остава широк простор за коруптивно однесување. Истовремено поефикасната јавна администрација ќе ги намали пречките за севкупниот развој.
	Категоризација: опфаќа повеќе столбови
	Статус во однос на постојната програма и план: Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени осум активности две активности се предложени и во претходната Државна програма, а шест о нив се потполно нови.

Проблем 3 Активности 3А-Ж	Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со проблемот бр.3, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати. (ИА "може" да се предложат, а КИР се "задолжителни")	видливи краткорочни резултати	видливи среднорочни резултати	видливи долгорочни резултати	КИР за секоја Активност поврзана со Проблем бр. 3	видливи краткорочни резултати	видливи среднорочни резултати	видливи долгорочни резултати			
Активност 3А: **Да се изготват показатели за успешност во работењето за сите институции на јавната администрација, што се непосредно поврзани со стоките или услугите кои им се даваат на корисниците. Показателите за успешност во работењето треба да се однесуват на вкупниот обем, квалитетот и брзината на крајните резултати.**	ИА1: Изработени показатели на успешност во работењето за сите институции на Јавната администрација прилагодени на потребите на целната група корисници, вклучувајќи ги и крајните резултати		X		КИР1: Број на органи и институции кои редовно добиваат повратни информации за нивното работење ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на органи и институции		X		б	сите органи	еднаш годишно
	ИА2: Поставена спрега на повратни информации во секој оддел на Јавната администрација за тековното и посакуваното ниво на успешност во работењето		X								
Актвност 3Б: **Да се определат трошоците на услугите во јавниот сектор**	ИА1: Вкупниот износ на буџет по институција ПОДЕЛЕН СО бројот на институции		X		КИР1: Просечно време за конкретно барање. Ефикасноста определена како брзина (колку време е потребно за добивање дозвола или одговор на барање)		X		б	сите органи	еднаш годишно
					КИР2: Ефикасност определена како едноставност (број на институции до кои треба да се изврши обраќање за да се оствари одредено право)		X		б	сите органи	еднаш годишно

Активност 3В: Да се измени Законот за државни службеници и другите закони кои ја уредуват јавната администрација во делот на стимулации и санкции	ИА1: Изменет Закон (одредби за нови дисциплински мерки и санкции во делот на материјална одговорност) Законот пропишува систем за материјална и дисциплинска одговорност во однос на спроведување на поголеми дисциплински санкции.	X			КИР1: Број на поведени постапки за дисциплинска/материјална одговорност ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на жалби		X		а	сите органи и АДС	еднаш годишно
					КИР2: Број на завршени дисциплински постапки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број отпочнати постапки за дисциплинска/материјална одговорност		X		а	сите органи	еднаш годишно
					КИР3: Број на жалби по дисциплински/материјални санкции ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на жалби		X		а	АДС	еднаш годишно
					КИР4: Број на решени жалби ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на жалби		X		а	АДС	еднаш годишно
Активност 3Г: **Да се изработи систем на казни (дисциплински и материјални) поврзани со неефикасно извршување на должностите кај службениците, со цел да се подобри отчетноста на администрацијата.**	ИА1: Дефинирани санкции за различни видови на прекршување на Етичкиот кодекс	X			КИР1: Санкции изречени врз државни службеници ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на државни службеници кои подлежат на оценка на работењето		X		а	сите органи	еднаш годишно
	ИА2: Објавени санкции во и надвор од јавната администрација	X									
Активност 3Д: **Да се воведе систем на оценување на квалитетот на услугите од јавнита администрација. Донесување на Кодекс за министри, измена на постојниот Кодекс на државните службеници во поглед на корупција и да се донесат етички кодекси за другите гранки од јавната администрација. Исто така, да се изработат картички со оценки за институционалното работење и нивина јавна промоција.**	ИА1: Определување кој ќе ги прегледува картичките со оценки. Внатрешни и надворешни механизми на оценување да се предвидат со внатрешни прописи.	X			КИР1: Вкупен број на картички ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на предмети	X			б1	сите органи	двапати годишно
					КИР2: Број на картички со негативни оценки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на картички со оценки	X			б1	сите органи	двапати годишно

Активност 3Ѓ: **Да се намалат непотребните режими на издавање дозволи и истите да се заменат со регистрирање и ex-post инспекции со цел да се поедностават управните постапки и да се подобри пристапот до определени активности (ЗОРОДУ и ЗОУП).**	ИА1: Олеснети и намалени режими на издавање дозволи и нивна замена со регистрирање и ex-post инспекции	X			КИР1: Број на нови изработени процедури на одлучување ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на процедури на одлучување	X			б	сите органи и Министерство за правда	еднаш годишно
	ИА2: Изработени поедноставени управни постапки	X			КИР2: Број на ex-post инспекции без посериозни наоди ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на ex-post инспекции	X			б	сите органи и Министерство за правда	еднаш годишно
	ИА3: Изменети ЗОРОДУ и ЗОУП. (Поедноставување на постапките за решавање предмети и скратени рокови за решавање предмети. Доколку органот не одговори во предвидениот рок по поднесување на барањето, да се смета дека барањето е одобрено или дозволата е издадена.)	X			КИР3: Време потребно за издавање дозвола ПОДЕЛЕНО СО времето пропишано според законот (посебно за секој вид дозвола)	X			б1	сите институции	еднаш годишно
Активност 3Е: **Да се намалат бирократските пречки за граѓаните и деловните субјекти со преиспитување на сите потребни управни постапки во сите сектори.** **ЗОРОДУ и други релевантни закони треба да се изменат со цел да се отстрани преклопувањето на надлежностите**	ИА1: Изменети ЗОРОДУ и материјалните закони (со цел отстранување на преклопувања на надлежности)		x		КИР1: Број на преиспитани постапки ПОДЕЛЕНО СО број на постапки		x		б	сите органи	еднаш годишно
	ИА2: Граѓаните во анкетите покажуваат дека нивниот впечаток за административните постапки се подобрува		x								
Активност 3Ж: **Државните и општинските институции што обезбедуваат основни услуги (на пр. здравствена заштита, образование, водоснабдување, комунална хигиена и канализација) да им достават на граѓаните-корисници писмен документ за обврските што ги преземаат во обезбедувањето лесен и максимален пристап и опфат. Промена на уредбата за канцелариско работење за да се спроведе горенаведеното.**	ИА1: Листа, список на јасни надлежности , обврски и давање на услуги		x		КИР1: Бројот на преземени обврски (надлежности) објавени и вградени во документацијата ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на потребни обврски за давање услуги		X		б1	сите органи	еднаш годишно
	ИА2: Соодветно изменета Уредбата за канцелариско работење.		x		КИР2: Број на исполнети обврски за давање услуги ПОДЕЛЕН СО број на објавени обврски		X		б1	сите органи	еднаш годишно

Приоритетен проблем бр. 4 за Столбот III - Јавна администрација и локална самоуправа

Проблем бр. 4 за столбот III: НЕДОВОЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ на јавната администрација кон граѓаните.	
	Оправдување: Во поранешните социјалистички општества во транзиција како што е во Македонија, се уште постои став за тајност во работата на државните службеници и јавните институции, според кој нема потреба граѓаните да знаат како функционира јавната администрација
	Категоризација: опфаќа повеќе столбови.
	Статус во однос на постојната програма и план: Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени четири активности три активности се предложени и во претходната Државна програма, а една од нив е потполно нова.

Проблем 4 Активности 4А-Г	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот бр.4, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати. (ИА "може" да се предложат, а КИР се "задолжителни")**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 4**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**			
Активност 4А: Да се воведе обврска за објавување на успешноста на работата на институцијата според показателите дадени во Активност 3А.	ИА1: Показателите објавени на веб-страници	X			КИР1: Вкупниот број анкети објавени на веб-страници ПОДЕЛЕНО СО број на анкетирани граѓани	X			б1	сите органи	еднаш годишно
	ИА2: Анкетите покажуваат дека граѓаните се запознаени со постојниот систем за следење на работењето и го ценат истиот	X									
	ИА3: Поттикнување на користењето и пристапот до овие показатели	X									

Активност 4Б: **Да се поедностави/прошири слободниот пристап до информации од јавен карактер.** **Да се измени ЗСПИЈК во делот на заштита за барателите и усогласување на подзаконските акти во однос на ценовниците**	ИА1: Спроведена измена на ЗСПИЈК	X			КИР1: Број на одговори по поднесени барања за пристап до информации (централно и локално ниво) ПОДЕЛЕНО СО број на поднесени барања	X			а	Комисија за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер	еднаш годишно
	ИА2: Мерење на користењето на пристапот до информациите (на пр. број на посети на WEB-страница)	X			КИР2: Број на поплаки поради недоставување одговор ПОДЕЛЕНО СО бројот на поднесени барања	X			а	Комисија за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер	еднаш годишно
					КИР3: Број на позитивни решенија по поплаки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на поднесени поплаки	X			а	Комисија за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер	еднаш годишно

Активност 4В: **При донесување на подзаконски акти и прописи да се воведе обврска за јавната администрација (на централно и локално ниво) да ги објавува предлог-документите, и да им овозможи на граѓаните рок од 30 дена за коментари пред да се финализира прописот.** **Да се измени ЗОРОДУ, Законот за локална самоуправа и Законот за Влада**	ИА1: изменет ЗОРОДУ, ЗЛС И ЗВ				КИР1: Број на објавени предлог подзаконски акти и прописи ПОДЕЛЕНО СО бројот на усвоени подзаконски акти и прописи	X			б1	сите органи	еднаш годишно
	ИА2: Уредена постапка за објавување и промовирање на предлог -подзаконски акти и прописи	X			КИР2: Број на реагирања (коментари) по објавените предлози ПОДЕЛЕНО СО бројот на објавени предлози	X			б1	сите органи	еднаш годишно
	ИА3: Определување на време во кое треба да се објават предлог -прописите (почетна точка)	X			КИР3: Број на измени како резултат на реагирањата ПОДЕЛЕНО СО бројот на предлози по кои граѓаните реагирале	X			б1	сите органи	еднаш годишно
	ИА4: Дефинирани санкции во случај на необјавување на предложените акти	X			КИР4: Број на санкции изречени и преземени во случаи на необјавување на предлог ПОДЕЛЕНО СО бројот на објавени предлози	X			б1	сите органи	еднаш годишно
	ИА5: Дефинирана постапка за повратни реакции од граѓаните по објавените предлог -подзаконски акти Потребните постапки може да се уредат со внатрешни акти.	X									
Активност 4Г: **Редовно објавување на карактеристичните управни предмети преку WEB-страница и билтен**	ИА 1: Воведени и функционални WEB-страници и печатен билтен	X			КИР1: Број на посети на WEB страните на кои што се објавени управните предмети СОБРАНО СО бројот на отпечатени билтени	X			б	сите органи	еднаш годишно

Приоритетен проблем бр. 5 за Столбот III - Јавна администрација и локална самоуправа	
Проблем бр. 5 за столбот III: **НЕДОВОЛНА ОТЧЕТНОСТ на јавната администрација (на централните и локалните нивоа на власт) кон граѓаните.**	**Оправдување:** **Недостигот на отчетност кон граѓаните е резултат на недостигот на правила и постапки за реагирање по дејствувањето на јавната администрација (систем на поплаки или жалби). Слабата отчетност кон сопствените одговорности поради немање на систем заснован врз мерливо успешно работење (за разлика од сегашниот систем заснован на мерење активност) што е опфатена во Проблем 3.**
	Категоризација: **опфаќа повеќе столбови.**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран со претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно три активности, една е предвидена со претходната Државна програма а две од нив се целосно нови.**

Проблем 5 Активности 5А-В	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот бр.5, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати.** **(ИА "може "да се предложат, а КИР се "задолжители")**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 5**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**			
Активност 5А: **Да се создаде механизам за заштита на корисниците во управна постапка од незаконити дејства на администрацијата. Да се воведе со ЗОУП право на приговор за ваквите административни дејствија извршени во управна постапка.**	ИА1: Материјалните закони даваат можност за поднесување приговори по управни дејства		X		КИР1: Број на приговори по овој основ по предмети поднесени од граѓаните ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на сите предмети		X		б	сите органи	еднаш годишно
	ИА2: Соодветно изменети процедуралните прописи. (во материјалните закони како (lex specialis)				КИР2: Број на позитивно решени приговори ПОДЕЛЕНО СО вкупен број поднесени приговори		x		б	сите органи	еднаш годишно

Активност 5Б: **Да се спроведе претходната препорака (намалување на дискреционите права во целата јавна администрација) со преиспитување на сите релевантни закони**	ИА1: Утврдени критериуми за ограничување на дискреционите права во рамки на норми		X		КИР1: Број на соодветно изменети материјални закони и подзаконски прописи кои регулираат дискрециони права ПОДЕЛЕНО СО број на материјални закони кои регулираат дискрециони права (Овие критериуми ќе ја претставуваат основата за измените)				б	сите органи	еднаш годишно
Активност 5В: **Да се создадат механизми за отчетност на извршувањето на буџетот и другите акти на локалната самоуправа и да се дадат можности на граѓаните да го коментираат спроведувањето на овие планови**	ИА1: Воведена постапка за објавување на извршувањето на буџетот Да се уреди со статут на ЕЛС.	X			КИР1: Број на објавни акти за извршување на буџет и други акти ПОДЕЛЕНО СО бројот на буџетски извршувања	X			б1	Градоначалник	еднаш годишно
					КИР2: Број на локални самоуправи чии статути ја исполнуваат активноста 5В ПОДЕЛЕНО СО бројот на локални самоуправи	X			б1	Градоначалник	еднаш годишно
					КИР3: Број на реагирања по објавените извршувања на буџетот ПОДЕЛЕНО СО бројот на извршувања на буџетот	X			б1	Градоначалник	еднаш годишно
					КИР4: Број на буџетски извршувања кои биле изменети поради реагирања ПОДЕЛЕНО СО бројот на буџетски извршувања по кои граѓаните реагирале	X			б1	Градоначалник	еднаш годишно
					КИР5: Број на иницирани постапки за утврдување на одговорност во случаи на необјавување на извршување на буџетот ПОДЕЛЕНО СО бројот на случаи на необјавување	X			б1	Градоначалник	еднаш годишно

Приоритетен проблем бр. 6 за Столбот III - Јавна администрација и локална самоуправа

Проблем бр. 6 за столбот III: **Слаб пристап, квалитет и респонзивност на јавните услуги извршени од државните органи (министерства и јавните фондови) и јавните установи во областа на здравството и образованието**	**Оправдување:** **Адекватно образование и здравствена заштита се основни услуги кои ги бараат најголемиот број граѓани, особено кога таквите услуги се финансираат преку нивни придонеси Квалитетот на образовните и здравствените услуги во Македонија не ги исполнуваат очекувањата на граѓаните, делумно поради неефикасност, а делумно поради коруптивни однесувања Ова ги засега сите граѓани на Македонија, и затоа треба да биде приоритет во борбата против корупцијата.**
	Категоризација: **опфаќа повеќе столбови.**
	Статус во однос на постојната програма и план:: **Проблемот е целосно нов, односно истиот воопшто не е содржан во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата**

Проблем 6 Активности 6А-Б	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот бр.6, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултати.** **(ИА "може "да се предложат, а КИР се "задолжителни")**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 6**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**			
Активност 6А: **Да се создаде механизам преку кој поплаките од корисниците на здравствените установи, лекарите и ФЗОМ можат да бидат канализирани и обработени, на пр. телефонска линија во Фонд за здравствено осигурување и/или Министерство за здравство, граѓански здруженија**	ИА1: Изработен и спроведен систем за прием на претставки Постапката да се регулира со внатрешни акти, за секое министерство или јавна институција.	X			КИР1: Број на здравствени установи што изготвиле и спровеле системи за прием на претставки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на здравствени установи	X			б1	Здравствени установи, ФЗО и Министерство за здравство	еднаш годишно
	ИА2: Дефинирани санкции за прекршувања Постапката да се регулира со внатрешни акти.	X			КИР2: Број на разгледани преставки ПОДЕЛЕНО СО бројот на поднесени претставки	X			б1	Здравствени установи, ФЗО и Министерство за здравство	еднаш годишно
					КИР3: Број на решени претставки ПОДЕЛЕНО СО бројот на поднесени претставки	X			б1	Здравствени установи, ФЗОи Министерство за здравство	еднаш годишно
					КИР4: Број на решени претставки по кои се преземени корективни мерки (санкции) ПОДЕЛЕНО СО бројот на решени претставки	X			б1	Здравствени установи, ФЗОи Министерство за здравство	еднаш годишно

Активност 6Б: **Да се зголеми капацитетот на Државниот просветен инспекторат за инспекции на институциите за средно и високо образование, како и да се создаде систем за прием на поплаки.**	ИА1: Изменети закони за средно и високо образование (во однос на проширување на надлежностите на Државниот просветен инспекторат)	X			КИР1: Број на извршени инспекции ПОДЕЛЕНО СО бројот на образовните институции	X			б1	Образовни институции, Министерство за образование, Државен просветен инспекторат	еднаш годишно
					КИР2: Број на негативни наоди од извршените инспекции ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на инспекции	X			б1	Образовни институции, Министерство за образование, Државен просветен инспекторат	еднаш годишно
					КИР3: Број на последователни мерки по негативните наоди од инспекциите ПОДЕЛЕНО СО бројот на инспекции со негативни наоди	X			б1	Образовни институции, Министерство за образование, Државен просветен инспекторат	еднаш годишно
					КИР4: Број на претставки за образовни институции ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на образовни институции	X			б1	Образовни институции, Министерство за образование, Државен просветен инспекторат	еднаш годишно
					КИР5: Број на решени претставки ПОДЕЛЕНО СО бројот на поднесени претставки	X			б1	Образовни институции, Министерство за образование, Државен просветен инспекторат	еднаш годишно
					КИР6: Број на решени претставки по кои се преземени корективни мерки (санкции) ПОДЕЛЕНО СО бројот на решени претставки	X			б1	Образовни институции, Министерство за образование, Државен просветен инспекторат	еднаш годишно

СТОЛБ 4

Органи за спроведување на законот / надзорни тела

Проблеми специфични за Столбот бр. 4:
Органи за спроведување на законот/надзорни тела

1. НЕДОВОЛНО РАЗВИЕН СИСТЕМ (во нормативно - техничкиот дел и во делот на човечките ресурси) за Царинската управа целосно да ги реализира своите функции на собирање приходи и контрола на извозот и увозот, како и за да се обезбеди целовитост на нејзиното работење

2. НЕАДЕКВАТЕН УЧИНОК на Управата за јавни приходи (УЈП) во управувањето со постојниот систем за наплата на даноци (данок на доход и ДДВ), како и во обезбедувањето на интегритетот (целовитоста) на нејзиното работење.

3. НИЗОК УЧИНОК и недостиг на координација помеѓу сите органи за спроведување на законот

4. НЕСООДВЕТНИ УСЛОВИ/недоволен број на стручен кадар во Секретаријатот на ДКСК за да може да ги извршува сите задачи предвидени во Законот за спречување на корупцијата

5. ПАРТИСКО-ПОЛИТИЧКО ВЛИЈАНИЕ врз кадровското екипирање и работењето на органите за спроведување на законот

Приоритетен проблем бр.1 од Столбот IV - Органи за спроведување на законот/надзорни тела

Проблем бр.1 од IV столб:	
Недоволно развиен систем (во нормативно-техничкиот дел и во делот на човечките ресурси) за Царината целосно да ги реализира своите функции на собирање приходи и контрола на извозот и увозот, како и за да се обезбеди целовитост на нејзиното работење.	**Оправдување:** Недоволна ефикасност на Царината во наплатата на царински давачки поради злоупотреби од страна на царински службеници и нивните широки дискрециони права. Не постои стандардизиран процес на размена на информации помеѓу Царинската управа, УЈП, МВР, ДСПП, ДКСК и другите органи за спроведување на законот. Освен тоа, контролните механизми во Царината се многу слаби, а софтверскиот систем за поддрш на процесот на работа е застарен .
	Категоризација: се однесува на институција - Царина **Објаснување:** Проблемите конкретно се однесуваат на слаботo функционирање на Царината поради слабото законодавство или недостигот на правила и механизми за мониторинг.
	Состојба во однос на постојната програма и план: Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата Од вкупно предложени шест активности, пет активности се предложени и во претходната Државна програма, а една од нив е потполно нова

Проблем 1 Активност 1А-Ѓ	Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #1, доколку е преуранетo за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат (ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)	Видливи кратко-рочни резултати	Видливи средно-рочни резултати	Видливи долго-рочни резултати	КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр.1	Видливи кратко-рочни резултати	Видливи средно-рочни резултати	Видливи долго-рочни резултати	а, б1, б2, в	Кој?	Колку често?
Активност 1А: **Зајакнување на внатрешни и надворешни контролни механизми и санкции со цел да се зголеми наплатата на царински давачки и да се намалат можностите за корупција.**	ИА1: Зајакнати внатрешни и надворешни контролни механизми (на пр. ревизии на ДЗР, надзор од Собранието, внатрешна ревизија на работењето итн.) и дизајниран проток на информации кон надзорните тела	X			КИР1: Износ на наплатени царински давачки годишно ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на царински службеници	X			а	сектор во рамките на Царината	на 6 месеци
	ИА2: Воведен систем за конзистентна размена на информации на секое ниво во Царината и кај релевантните органи за спроведување на законот (во врска со активности поврзани со корупција)	X			КИР2: Број на лица фатени како се обидуваат да ја преминат границата без да платат царински давачки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на лица кои ја преминуваат границата	X			а	сектор во рамките на Царината	на 6 месеци
	ИА3: Утврдени оперативни инструкции за објаснување на дисциплинските постапки, вклучувајќи ги и чекорите што мора да се преземат (стриктно одредување на рокови и активности во поглед на дисциплинските постапки)	X			КИР3: Број на царински службеници за кои се водат дисциплински постапки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на царински службеници	X			а	сектор во рамките на Царината	на 6 месеци
	ИА4 Воведен систем за редовно ротирање на работното место	X			КИР4: Број на години колку што секој царински службеник работи на сегашното работно место	X			а	сектор во рамките на Царината	годишно

Активност 1Б: **Воведување на електронски систем за следење на плаќањето и негово поврзување со базата на податоци на УЈП. Користењето на овој електронски систем да се направи задолжително за сите плаќања во врска со Царината.**	ИА1: Електронски систем за следење на плаќање изготвен и воведен во Царината поврзан со базата на податоци на УЈП		X		КИР1: Износ на наплатени царински давачки пред и по воведувањето на системот. (мерени месечно)			X	б1	сектор во рамките на Царината	годишно
	ИА2: Изготвен прирачник за употреба и одржување на електронскиот систем		X		КИР2: Број на увозно-извозни фирми идентификувани од УЈП што го прекршуваат законот пред и по воведувањето на системот			X	а	сектор во УЈП	годишно
	ИА3: Задолжените лица во Царината и УЈП обучени за користење на системот		X								

Активност 1В: **Зголемување на свеста кај граѓаните за нивните права и обезбедување на можност да известуваат за случаи на барање поткуп од страна на цариници**	ИА1: Реализирана промотивна кампања на царината во која ќе се истакне нејзината посветеност кон транспарентното работење	X			КИР 1: Број на пријавени поплаки ПОДЕЛЕНО СО бројот на лица кои ја преминале границата	X			a	сектор во Царината	годишно
	ИА2: Воведена обврска за сите царински службеници да носат идентификациски беџови видливи за сите граѓани кои остваруваат контакти со нив	X			КИР2: Број на поплаки по кои е постапено ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на поплаки	X			a	сектор во Царината	годишно
	ИА3: Воведени дисциплински мерки за непочитување на ИА2	X			КИР3: Број на царински службеници на кои им е изречена мерка ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на царински службеници против кои се иницирани постапки	X			a	сектор во Царината	6 месеци
	ИА4: Царинските прописи објавени на официјалната интернет страница на Царината	X									
Активност 1Г: **Намалување на дискреционите права на царинските службеници преку усогласување на Царинската управа со прописите на СТО и ЕУ во поглед на Царината и царинските давачки.**	ИА1: Постапките во Царината усогласени со прописите на СТО и ЕУ во поглед на Царината и царинските давачки	X			КИР1: Број на поплаки по усогласувањето на царинските прописи со стандардите на СТО и ЕУ СПОРЕДЕНО СО бројот на поплаки пред усогласувањето		X		a	сектор во Царината	годишно
	ИА2: Изготвен и воспоставен систем за следење на имплементацијата на ИА 1 во Царината	X									

Активност 1Д: **Поедноставување на царинските процедури**	ИА1: Ревидирани и поедноставени царински процедури (утврдување на крајни рокови за активностите во рамките на Царината)	X			КИР1: Просечно време во кое се одвива секоја постапка на плаќање царина	X			а	сектор во Царината	годишно
Активност 1Ѓ: **Промоција на постојната интернет страница на Царината и објавување (преку медиуми) на царински закони, подзаконски акти, процедури, формулари, второстепени ревизии - со цел да се подигне свеста кај граѓаните и транспарентноста на царинските процедури и обврски**	ИА1: Законите, подзаконските акти итн. објавени на официјалната интернет страница на Царината и во медиумите	X			КИР1: Број на посетители на интернет страницата	X			а	сектор во Царината	годишно
	ИА2: Реализирана кампања за подигнување на јавната свест	X			КИР2: Број на "преземени/симнати" документи од Интернет	X			а	сектор во Царината	годишно
					КИР3: Граѓаните покажуваат преку анкета дека знаат каде да ги најдат царинските прописи и дека истите ги разбираат тогаш кога ги читаат.	X			б1	сектор во Царината	годишно

Приоритетен проблем бр.2 од Столб IV - Органи за спроведување на законот/надзорни тела

Проблем бр.2 за IV столб:	
Неадекватен учинок на Управата за јавни приходи (УЈП) во управувањето со постојниот систем за наплата на даноци (данок на доход и ДДВ), како и во обезбедувањето на интегритетот (целовитоста) на нејзиното работење.	**Оправдување:** Неефикасен систем за наплата и повраток на даноци; поради поранешни злоупотреби на повратот на ДДВ (од страна на даночните обврзници), УЈП во моментов врши престрога контрола на најголем дел од повратите на ДДВ. УЈП нема систем за мерење на ризикот. Оваа состојба ги намалува даночните приходи, доведува до селективна примена на законот и го зголемува ризикот од корупција. Постои слаба или никаква комуникација и размена на информации помеѓу централната и локалната власт.
	Категоризација: Се однесува на институција (УЈП и единиците на локалната самоуправа) **Објаснување:** врз основа на дискусиите за време на работилницата во првиот круг, учесниците објаснија дека проблемите што се однесуваат на ниското ниво на наплата на даноци вклучително и ДДВ првенствено се однесуваат на УЈП и на локалната власт.
	Состојба во однос на постојната програма и план: Проблемот е целосно нов, односно тој воопшто не е содржан во претходната Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

Проблем 2 Активност 2А-Д	Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #2, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат (ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)	Видливи кратко-рочни резулта-ти	Видливи средно-рочни резултати	Видливи долго-рочни резулта-ти	КИР за секоја активност која се однесува на Проблемот бр. 2	Видливи кратко-рочни резултати	Видливи средно-рочни резултати	Видливи долго-рочни резултати			
Активност 2А: Зголемување на употребата на фискални каси (т.е. зголемување на опфатот на даночните обврзници) како механизам за контрола и за евидентирање на приходот што подлежи на оданочување, како и проверка на можноста за мрежно поврзување на УЈП со соодветни владини тела и локалната самоуправа	ИА1: Промена на законот за даноци и изготвување и спроведување на процедури за употребата на фискални каси.	X			КИР1: Број на даночни обврзници кои се фискализирани ПОДЕЛЕНО СО број на даночни обврзници кои треба да бидат фискализирани	X			а	сектор во УЈП	годишно
					КИР2: Вкупно наплатен ДДВ и данок на приход на годишно ниво (споредба меѓу различни години)	X			а	сектор во УЈП	годишно
					КИР3: Процент на наплатен данок (наплатеното како процент од проценките)	X			а	сектор во УЈП	годишно

Активност 2Б: **Ажурирање на постоечкиот систем за мерење на ризици во УЈП што ќе и овозможи на Управата да ги идентификува високоризичните лица или фирми (од аспект на измама) и да планира инспекции на конзистентен и систематски начин**	ИА1: Дефинирани објективни критериуми за вршење на контроли и инспекции од страна на УЈП.	X			КИР1: Вредноста на неплатени/непријавени даноци собрани од испекциите ПОДЕЛЕНО СО вкупната вредност на собран приход од даноци	X			а	сектор во УЈП	годишно
	ИА2: Дефиниран систем за давање повратни информации за успешноста, вклучувајќи и систем на последици (казни и награди) за горниве критериуми.	X			КИР2: Број на инспекции насочени кон ризични даночни обврзници ПОДЕЛЕНО СО број на инспекции	X			а	сектор во УЈП	годишно
	ИА 3: Објавени годишните извештаи на УЈП за сите реализирани инспекции и за резултатите од истите.	X			КИР3: Вредност на даноците собрани како резултат на инспекциите на УЈП ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на инспекции	x			а	сектор во УЈП	годишно
	ИА 4: Изготвени критериуми за систем за мерење на ризикот кој ќе овозможи идентификување на високоризичните поединци или фирми.	X									
Активност 2В: **Да се зајакне капацитетот на инспекциската служба на УЈП преку вработување и обука на нов кадар**	ИА1: Изготвени критериуми за вработување нови кадри и систем за развој на човечките ресурси	X			КИР1: Број на инспектори кои ги задоволуваат критериумите за компетентност ПОДЕЛЕНО СО бројот на инспектори	X			а	сектор во УЈП	годишно
	ИА 2: Изготвен План за човечките ресурси одобрен од Министерството за финансии , со цел зголемување на бројот на остручени инспектори.	x			КИР2: Број на откриени нерегуларности за време на испекциите ПОДЕЛЕНО СО број на инспекции	x			а	сектор во УЈП	годишно
	ИА3: Вработени нови инспектори преку јавен конкурс	x			КИР3: Број на случаи на корегиран поврат ПОДЕЛЕНО СО број на случаи на извршен поврат	x			а	сектор во УЈП	годишно
	ИА4: Спроведен план за обука за новите инспектори	x									

Активност 2Г: **Да се воведе модерен електронски систем за плаќање на даноци**	ИА1: Формулари изготвени и пренесени /дисеминирани на национално ниво преку пошта до крајот на првата година откако ќе се усвои законодавството		x		КИР1:Број на лица кои поднесуваат даночни пријави за ДДВ со задоцнување ПОДЕЛЕНО СО број на лица кои поднесуваат даночни пријави за ДДВ		x		а	сектор во УЈП	годишно
Активност 2Д: **Воспоставување на база на податоци на УЈП, како и на систем за размена на податоци меѓу различните органи за спроведување на законот (ДКСК, Царина, Полиција, Финансиска полиција, ДСПП) и други владини институции (Катастар итн.).**	ИА1: Дизајнирана структурата на базата на податоци		x		КИР1: Број на случаи откриени преку базата на податоци ПОДЕЛЕНО СО број на случаи со утврдени неправилности.		x		а	сектор во УЈП	годишно
	ИА2: Развиен и имплементиран информатички систем во УЈП и во другите релевантни институции		x		КИР2: Број на детектирани случаи ПОДЕЛЕНО СО бројот на случаи откриени преку базата на податоци		x		а	сектор во УЈП	годишно
	ИА3: Донесен Прирачник за користење и одржување на системот и завршена обука на персоналот при УЈП и други релевантни органи за користење и одржување на системот		x								
	ИА4: Инкорпориран ИТ системот за детектирање со цел да овозможи извештаи за рано предупредување на УЈП и други релевантни агенции за можни случаи на измама		x								

Приоритетен проблем бр.3 за Столб IV – Органи за спроведување на законот/надзорни тела	
Проблем бр.3 за IV столб: **Низок учинок и недостиг на координација помеѓу сите Органи за спроведување на законот**	**Образложение:** **На органите за спроведување на законот (ОСЗ) им недостига координација и размена на информации помеѓу нив, што ја намалува нивната севкупна ефективност. Освен тоа, антикорупциските одделенија во рамките на органите, како на пример во полицијата, исто така не се координирани. Досега, Дирекцијата за спречување на перење пари нема обезбедено успешна завршница на ниту еден случај. Генерално, ОСЗ имаат кусок на кадар кој не е доволно обучен за меѓународните најдобри практики за спроведување на законот, особено во поглед на истражните постапки. На повеќето ОСЗ им недостига адекватен систем за оценување на работењето.**
	Категоризација: **се однесува на сите органи за спроведување на законот**
	Состојба во однос на старата програма и план: Проблемот е целосно нов, односно тој воопшто не е содржан во претходната Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

Проблем 3 Активност 3А-Д	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #3, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**Видливи кратко-рочни резултати**	**Видливи средно-рочни резултати**	**Видливи долго-рочни резултати**	**КИР за секоја активност која се однесува на Проблемот бр. 3**	**Видливи кратко-рочни резултати**	**Видливи средно-рочни резултати**	**Видливи долго-рочни резултати**			
Активност 3А: **Да се воведат механизми за подобрување на секојдневната координација на органите за спроведување на законот во извршувањето на нивните секојдневни функции. Ова опфаќа и намалување на преклопувањето на нивните законски надлежности.**	ИА1: Ревидирана постојната законска рамка за Органите за спроведување на законот со цел да се намалат преклопувањата на надлежностите и да се оптимализира координацијата во извршувањето на функциите.	X			КИР1: Број на заеднички истраги (барем 2 институции заедно) ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на истраги спроведени од овие институции.		X		а	сектор	годишно
	ИА2: Воспоставена постојана координација со цел да се поттикнат активностите меѓу ОСЗ.		X		КИР2: Број на случаи на корупутивни практики покренати од страна на ДКСК во кои биле вклучени повеќе од една институција (ОСЗ) ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број случаи иницирани од ДКСК.		X		а	дкск	годишно

Активност 3Б: **Да се воспостави систем на размена на податоци. Ова опфаќа и методологија за унифицирано собирање, одржување и размена на податоци меѓу органите за спроведување на законот, а со цел следење на криминалното однесување. Да се воведат санкции за оние кои не разменуваат (споделуваат) податоци.**	ИА1: Осмислен и воспоставен систем за размена на податоци.		X		КИР1: Број на случаи на криминал откриени преку размена на податоци ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број случаи откриени од страна на сите ОСЗ заедно.		X		а	сектор	годишно
	ИА2: Воспоставен систем за мерење што ќе ги следи случаите откриени преку користење на заедничка база на податоци.		X								
	ИА3: Реализирана обука за да се оспособат корисниците на системот за негово користење на истиот и за негово секојдневно одржување.		X								
Активност 3В: **Да се спроведе индивидуализиран систем за оценување на работењето во органите за спроведување на законот - т.е. таков што ќе соодветствува на конкретните задачи и надлежности на секој од овие органи.**	ИА1: Дефинирани критериуми за успешност за секој орган за спроведување на законот.	X			КИР1: Број на ОСЗ кои имаат дефинирани критериуми за успешност ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на ОСЗ.	X			а	сектор	годишно
	ИА2: Систем за оценување на работењето воспоставен за секој орган за спроведување на законот.		X								
	ИА3: Изготвен стандардизиран систем за известување кој ќе содржи можност за брзо согледување и споредување каква е успешноста на органите		X								

Активност 3Г: **Да се изготват и да се спроведат интерни прописи и стандарди во секој орган за спроведување на законот со кои ќе се уредат следењето на комуникациите и употребата на посебни истражни мерки од страна на органот, а со цел да се спречи злоупотреба на овие мерки и да се зајакнат алатките за борба против организираниот криминал, перењето пари и корупцијата.**	ИА1: Изготвени интерни прописи за посебните истражни мерки за секој орган за спроведување на законот според најдобрите меѓународни/ЕУ практики	X			КИР1: Број на случаи произлезени од примената на посебни истражни мерки ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на случаи		X		а	сектор	годишно
	ИА2: Имплементирани интерни прописи за посебните истражни мерки во секој орган за спроведување на законот		x		КИР2: Број на ОСЗ кои го доставиле нивниот годишен извештај навреме и согласно со пропишаниот формат ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на ОСЗ		X		а	сектор	годишно
	ИА3: Годишен извештаен образец за употреба на посебните истражни мерки изготвен и воведен во секој орган за спроведување на законот		x								
Активност 3Д: **Да се зајакнат капацитететот на службениците задолжени за спроведување на законот преку редовни наменски обуки: кривично право, перење пари, истражни технички и други теми што се релевантни за борбата против корупцијата.**	ИА1: Спроведена оценка за потребите на органите за спроведување на законот и другите релевантни институции	x			КИР1: Број на откриени случаи на криминал (според годишниот извештај) пред и по обуката		x		а	сектор	годишно
	ИА2: Изготвени програми за обука од страна на релевантните институции/органи за спроведување на законот	x			КИР2: Број на откриени случаи на криминал кои завршиле со успешен кривичен прогон	x			а	сектор	годишно
	ИА3: Реализирани програми за обука		x								

Врвен приоритетен проблем бр.4 за Столб IV–Органи за спроведување на законот/надзорни тела

Проблем бр.4 за IV столб: **Несоодветни услови/недоволен број на стручен кадар во Секретаријатот на ДКСК за да може да ги извршува сите задачи предвидени во Законот за спречување на корупцијата.**	**Образложение:** **ДКСК се соочува со недоволен број на квалификуван кадар и финансиски ресурси. Постои, исто така, и недостиг на соработка од страна на други релевантни институции.**
	Категоризација: **Опфаќа повеќе столбови**
	Состојба во однос на постојната програма и план: Проблемот е целосно нов, односно истиот воопшто не е содржан во предходната Државната програма за превенција и репресија на корупцијата

Проблем 4 Активност 4А-Б	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #4, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**Видливи кратко-рочни резултати**	**Видливи средно-рочни резултати**	**Видливи долго-рочни резултати**	**КИР за секоја активност која се однесува на Проблемот бр. 4**	**Видливи кратко-рочни резултати**	**Видливи средно-рочни резултати**	**Видливи долго-рочни резултати**			
Активност 4А: **Изготвување на програма за спречување и репресија на корупцијата и Акционен план на ДКСК и изготвување на Посебен акционен план од страна на Владата**	ИА1: Изготвена новата програма, план и стратегија на ДКСК, вклучувајќи и систем за следење на работењето кој треба да ја следи реализацијата на планот на ниво на Системот за национален интегритет	X			КИР1: Заклучоци и препораки дадени во форма на Завршен експертски извештај до ДКСК. Извештајот опфаќа проблеми во работењето, основни причини за проблемите и пакет на интервенции за усогласување на постојниот со посакуваниот институционален учинок.	X			а	ДКСК	годишно
	ИА2: Новата програма, план и стратегија презентирани пред Владата и меѓународните заинтересирани страни.	X									
	ИА3: Спроведена оценка на успешноста на ДКСК - со цел да се оцени постојниот капацитет и идните потреби за извршување на новиот план и мандат на ДКСК.	X									
	ИА4: Изготвен Акционен план од Владата на РМ за имплементирање на антикорупциската програма на ДКСК	X									

	ИА5: Спроведен пакет на интервенции во насока на обезбедување на потребниот капацитет (освен за дополнителен персонал).	X									
	ИА6: Спроведена оценка на работењето на ДКСК по реализацијата на пакетот интервенции.		X								
Активност 4Б: **Да се зајакне Секретаријатот на ДКСК, така што ќе се зголеми бројот на квалификуван кадар и други ресурси, вклучувајќи го и создавањето и имплементацијата на ефективна менаџерска структура.**	ИА1: Планирање на потребни човечки ресурси и дополнување на актите за систематизација на Секретаријатот на ДКСК.	X									
	ИА2: Осмислена и спроведена во пракса менаџерска структура.	X									
	ИА3: Дефинирани и спроведени интерни процедури во Секретаријатот на ДКСК	X									

Врвен приоритетен проблем бр.5 за Столб IV – Органи за спроведување на законот/надзорни тела

Проблем бр.5 за IV столб: **Партиско - политичко влијание врз кадровското екипирање и работењето на органите за спроведување на законот (ОСЗ).**	**Оправдување:** **Органите за спроведување на законот (ОСЗ) се соочени со силно политичко влијание врз кадровските прашања (вработувања, преместувања, разрешувања, унапредувања), изборот на целите на истрага и донесувањето одлуки (т.е. преземање или непреземање дејства против идентификувани коруптивни практики од страна на поединци или институции). Ова опфаќа и непочитување на законите за назначување на високи функционери во органите за спроведување на законот, како и тенденција за нарушување на самостојноста и професионалноста на органите/службениците за спроведување на законот. Комбинацијата од политичко влијание и дискрециони права создава висок ризик од корупција.**
	Категоризација: **Опфаќа повеќе столбови**
	Состојба во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени три активности, две активности се предложени и во претходната Државна програма а една од нив е потполно нова**

Проблем 5 Активност 5А-Г	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #5, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**Видливи кратко-рочни резултати**	**Видливи средно-рочни резултати**	**Видливи долго-рочни резулта-и**	**КИР за секоја активност која се однесува на Проблемот бр. 5**	**Видливи кратко-рочни резултати**	**Видливи средно-рочни резултати**	**Видливи долго-рочни резултати**			
Активност 5А: **Зајакнување и проширување на “мерит“ системот (напредување според заслуги) за сите вработени во сите ОСЗ и на сите нивоа. Ова треба да опфати јасни критериуми за вработување, унапредување, преместување и разрешување на кадри кои ќе бидат поврзани со институционалните цели и работењето.**	ИА1: Ревидиран и ажуриран “мерит“ систем во сите ОСЗ	X			КИР1: Број на вработувања, унапредувања и разрешувања кои се во согласност со “мерит“ системот пред и по ревидирањето, ажурирањето и спроведувањето на системот.	X			а	сектор	годишно
	ИА2: Ажурираниот “мерит“ систем имплементиран во сите ОСЗ	X									
	ИА 3: Извештаите за сите дејства во кадровската сфера во ОСЗ се обзнануваат пред јавноста.	X									
Активност 5Б: **Воведување на забрана за нови вработувања вон планираните во рок од една година пред избори и сменување на службеници во рок од една година по избори**	ИА1: Спроведени соодветните одредби за службениците во ОСЗ (примена на забраната во 5Б)	X			КИР1: Број на службеници сменети во првата година по изборите ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на службеници		X		а	ОСЗ	годишно
					КИР2: Број на непланирани вработувања во тек на една година пред избори ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на вработувања		X		а	ОСЗ	годишно

Активност 5В: **Да се определи позиција портпарол (одговорен за односи со јавноста) во секој орган за спроведување на законот, со цел за зголемување на транспарентноста и намалување на политичкото влијание. Ова лице ќе известува за работата на органот и за најважните преземени активности, вклучувајќи и за персонални промени, сите релевантни заинтересирани страни, вклучувајќи ги граѓаните во целина и локалното население.**	ИА1: Направени неопходните промени во внатрешните структури и организациските дијаграми (органограми) на сите органи за спроведување на законот, и воспоставена позиција портпарол (одговорен за односи со јавноста)		X		КИР1: Број на ОСЗ и/или локални полициски станици со назначени портпароли ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на сите ОСЗ и полициски управи на локално ниво		x		а	сектор	годишно
	ИА2: Изготвен курс за обука и систематски реализиран за сите назначени портпароли (лица одговорни за односи со јавноста)		x		КИР2: Број на изјави или соопштенија на ТВ или во печатот на портпаролите ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на портпароли		x		а	сектор	годишно
Активност 5Г: Да се преиспита законската и регулаторна рамка за ОСЗ со цел да се идентификуваат и решаваат областите каде постојат широки дискрециони права кои создаваат ризик од злоупотреби и корупција. Спроведување во дело на силни внатрешни стандарди, мерила за успешност и дисциплински санкции против злоупотребите на службената должност.	ИА1: Законската и регулаторна рамка за ОСЗ преиспитана и ревидирана во функција на контрола на дискреционите права	x			КИР1: Број на случаи на злоупотреба на овластувањата од страна на ОСЗ пред и по воведувањето на новата законска/регулаторна рамка	x			а	сектор	годишно
	ИА2: Изготвени нови стандарди и индикатори за ефикасност, вклучувајќи и за неисполнување на законските овластувањата		x		КИР2: Број на случаи на злоупотреба на овластувањата од страна на ОСЗ ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на службеници во ОСЗ		x		а	сектор	годишно
	ИА3: Спроведени нови рамки и стандарди		x		КИР3: Број на санкции преземени против службеници на ОСЗ (поради злоупотреба на овластувањата) пред и по воведувањето на новите стандарди во работењето	x			а	сектор	годишно

СТОЛБ 5

Економски и финансиски систем

и приватен сектор

Проблеми специфични за Столбот бр. 5:
Економски и финансиски систем и приватен сектор

1. НЕДОВОЛНО ПОСТАПУВАЊЕ по наодите/извештаите на Државниот завод за ревизија

2. СЛАБ КВАЛИТЕТ (функционирање) на системот на жалби по јавни набавки - најконкретно статусот и работата на Второстепената комисија за жалби по јавни набавки при Владата на РМ

3. НЕДОСТИГ НА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во процесот на доделување на концесии за имот на централната и локалната власт

4. НИЗОК КАПАЦИТЕТ во единиците на внатрешната ревизија во централната и локалната власт

5. НЕПОВОЛНО ДЕЛОВНО ОПКРУЖУВАЊЕ, слаб приватен сектор и високо учество на сивата економија, што го проширува просторот за корупција кај претпријатијата, банките и јавниот сектор

Приоритетен проблем бр.1 од Столбот 5 - Економски и финансиски систем и приватен сектор

Проблем бр. 1 од V столб: Недоволно постапување по наодите/извештаите на Државниот завод за ревизија

Оправдување:
ДЗР е најважната институција во однос на надворешната ревизија на трошењето на јавни средства од страна на администрацијата и други јавни институции. И покрај тоа, многу мал број од препораките на ДЗР се спроведуваат во институциите во кои биле спроведени ревизии, а и обвинителството не преземало доволни дејства во случаи кога постоело сомневање дека се работи за кривични дела. Во однос на правната рамка, силата на препораките од ДЗР да повлечат дејствување или обвинение треба да се зголеми, а и капацитетот на ДЗР да врши ревизии во поголем број институции и да ги изведува подобро исто така треба да се зајакне.

Категоризација: Опфаќа повеќе столбови

Објаснување: Државниот завод за ревизија е надлежен за надворешна ревизија на трошењето на јавните средства во целата јавна администрација. Наодите на ДЗР имаат важност и за законодавната и за извршната власт и истите претставуваат основа за преземање на корективни активности во управувањето со јавните средства или во менувањето на законската рамка за тие средства, доколку е потребно. Кога во извештаите на ДЗР се посочува на кривични дела, Јавното обвинителство и органите за спроведување на законот треба веднаш да започнат истраги кои би завршиле со обвиненија што сега ретко се случува.

Статус во однос на постојната програма и план:
Проблемот е целосно нов, односно тој воопшто не е содржан во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата.

Објаснување: И покрај тоа што се донесени закони за процесот да се направи потранспарентен, правниот процес треба да се подобри. Спроведувањето на законот на институционално ниво воопшто не се следи. Во моментов не се врши следење на ефикасноста на институцијата во која била извршена ревизијата.

Проблем 1 Активност 1А-Д	Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #1, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат (ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)	видливи краткорочни резултати	видливи среднорочни резултати	видливи долгорочни резултати	КИР за секоја Активност поврзана со Проблемот бр. 1	видливи краткорочни резултати	видливи среднорочни резултати	видливи долгорочни резултати	а,б1, б2, в	Кој?	Колку често?
Активност 1А **Да се предложат промени во законодавството (Закон за државна ревизија) со цел да се зајакне улогата на ДЗР**	ИА1: Разгледана легислативата на ДЗР и усвоени измени на Законот за државна ревизија во однос на мандатот на ДЗР и силата на препораките на ДЗР	x			КИР1: Број на препораки од ДЗР кои повикуваат на исправки во работењето ПОДЕЛЕН СО вкупниот број извештаи поднесени до надлежните институции		X		а	ДЗР	годишно
	ИА2: Изработени и спроведени нови подзаконски акти за ДЗР објаснувајќи ги новите процедури усвоени со промените во Законот за државна ревизија	X			КИР2: Број на спроведени активности по препораки од извештаите за ДЗР кои повикуваат на исправки во работењето ПОДЕЛЕН СО вкупниот број на препораки од ДЗР кои повикуваат на исправки во работењето		X		б1	ДЗР	годишно
	ИА3: Спроведени нови постапки за ДЗР		X								
Активност 1Б: **Да се обезбеди Јавниот обвинител да постапува ex officio по извештиате на ДЗР и да се бара известување за преземените активности во годишниот извештај**	ИА1: Јавниот обвинител постапува ex officio по кривични работи откриени во извештаите на ДЗР	X			КИР1: Број на разгледани извештаи на ДЗР од страна на Јавното обвинителство ПОДЕЛЕН СО број на објавени извештаи на ДЗР	X			а	Јавно обвинителство	годишно

	ИА2: Јавниот обвинител во годишни извештаи посебно објавува податоци за своето постапување по извештаите на ДЗР	X			КИР2: Број на судски постапки поведени од страна на Јавното обвинителство по извештаите на ДЗР ПОДЕЛЕН СО бројот на разгледани извештаи на ДЗР од страна на Јавното обвинителство	X			a	Јавно обвинителство	годишно
Активност 1В: Да се воспостави постојано Владино тело ќе ги разгледува извештаите и препораките на ДЗР и ќе им наложува на државните институции/тела да ги спроведуваат тие препораки	ИА1: Востановено постојано Владино тело	X			КИР1: Број на корективни препораки предложени од постојаното Владино тело до извршната власт ПОДЕЛЕН СО вкупниот број препораки даден во извештаите на ДЗР	X			a	Постојаното владино тело	годишно
	ИА2: Востановени оперативни постапки за постојаното Владино тело	X			КИР2: Број на корективни активности преземени од страна на извршната власт ПОДЕЛЕН СО вкупниот број на корективни препораки предложени од страна на постојаното Владино тело до извршната власт	X			a	Постојаното владино тело	годишно
	ИА3: Назначени членови на постојаното Владино тело и активирани мандати	X									
Активност 1Г: **Да се создаде поблиска соработка меѓу Собранието и ДЗР преку создавање на постојано тело или во рамките на постојните комисии за финансирање на буџет во Собранието, со конкретен мандат да ги разгледува извештаите на ДЗР и да постапува според препораките**	ИА1: Изменети собраниски постапки за донесување и дефинирање на надлежностите на Собраниското тело	X			КИР1: Број на извештаи на ДЗР разгледани од страна на Собраниското тело ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на извештаи поднесени од ДЗР	X			a	Собраниско тело	годишно
	ИА2: Воспоставени оперативни постапки за Собраниско тело	X			КИР2 :Број на предлози до Собранието врз основа на извештаите на ДЗР ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број препораки дадени во извештаите на ДЗР	X			a	Собраниско тело	годишно
					КИР3: Број на корективни активности по препорака на Собраниското тело ПОДЕЛЕНО СО бројот на препораки до Собранието врз основа на извештаите на ДЗР	X			a	Собраниско тело	годишно

Активност 1Д: Да се доградат капацитетите во ДЗР преку обука на надворешните ревизори во областа на нови истражни техники и изработка на извештаи, со цел да се зголеми валидноста/тежината на препораките на ДЗР и повеќе да се постапува според нив во Собранието, институциите кои биле предмет на ревизија и Јавното обвинителство	ИА1: Изготвени показатели на успешноста во работењето за надворешните ревизори		X		КИР1: Број на извештаи кои ги исполнуваат стандардите за квалитет ПОДЕЛЕН СО вкупниот број извештаи		X		а	ДЗР	годишно
	ИА 2: Изработен систем на професионални стандарди за квалитет за ДЗР		X		КИР2: Број на ревизии во една година пред и по воведување на новиот систем на показатели на работењето и сертификат за квалитет		X		а	ДЗР	годишно
	ИА 3: Развиена програма за обука за вработените во ДЗР според меѓународна програма за сертификација		X		КИР3: Број на ревизии во една година од кои произлегуваат препораки за итни корективни мерки, по воведувањето на новиот систем на показатели на работењето и сертификат за квалитет ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на препораки за корективни мерки		X		а	ДЗР	
	ИА 4: Вработените во ДЗР обучени и сертифицирани од страна на независно меѓународно здружение/тело на внатрешни ревизори				КИР4: Број на ревизори сертифицирани од страна на независно ревизорско тело/здружение по воведување на новиот систем на показатели на работењето и сертификат за квалитет ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на ревизори		X		а	ДЗР	годишно

Приоритетен проблем бр. 2 од Столбот 5 - Економски и финансиски систем и приватен сектор

Проблем бр. 2 од V столб: Слаб квалитет (функционирање) на системот на жалби по јавни набавки- најконкретно статусот и работата на Второстепената комисија за жалби по јавни набавки при Владата на РМ	**Оправдување:** Рамката за јавни набавки во Македониај не е усогласена со примерната практика на ЕУ и други меѓународни практики, т.е.: а) Комисијата за жалби по јавни набавки не е независна и не функционира како постојано тело; б) сегашните постапки предвидени во Законот за јавни набавки не обезбедуваат доволно транспарентност и отчетност на набавувачите. Најважен и најбитен проблем во системот на јавни набавки е функционирањето на Второстепената комисија за жалби. Оваа комисија е таа која ги блокира набавките во институциите на јавниот сектор и со тоа се јавува како приоритетен проблем на краток рок.
	Категоризација: Опфаќа повеќе столбови. **Објаснување:** Јавните набавки се од суштинско значење за сите државни институции вклучувајќи ги и судската и законодавната власт. Правилата за јавните набавки ги следат деловните субјекти кога добиваат и изведуваат јавни работи по договор за набавка.
	Статус во однос на постојната програма и план: Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени две активности една активност е предложена и во претходната Државна програма, а една од нив е потполна нова.

Проблем 2 Активност 2А-Б	**Посочени се можните индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #2, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 2**	**видливи краткорочн и резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**			
Активност 2А **Да се донесе нов Закон за јавни набавки кој ќе биде усогласен со Директивите на ЕУ и меѓународните примерни практики, и промена на статусот на Второстепената комисија за жалби по јавни набавки за таа да стане самостојно постојано државно тело.**	ИА1: Усвоен нов Закон за јавни набавки усогласен со ЕУ директивите за јавни набавки	X			КИР1 : Реализирани јавни набавки во институциите на јавниот сектор по вредност ПОДЕЛЕНО СО вкупната вредност на планирани јавни набавки во институциите на јавниот сектор.		X		а	Биро за јавни набавки	годишно
	ИА2: Востановена самостојна Второстепена комисија за жалби по јавни набавки	X			КИР2: Број на решени жалби во законски рок од Второстепената комисија за жалби по јавни набавки ПОДЕЛЕНО СО бројот на поднесени жалби до Второстепената комисија за жалби по јавни набавки	X			а	Комисија за жалби по јавни набавки	годишно
					КИР3: Број на решени жалби во законски рок од Второстепената комисија за жалби по јавни набавки ПОДЕЛЕНО СО вкупен број на решени жалби	X			а	Комисија за жалби по јавни набавки	годишно

Активност 2Б **Да се обезбеди стручен капацитет на самостојната Второстепена комисија за жалби по јавни набавки преку обука и соодветна опрема (на пример, нов софтвер за подобро водење/ажурирање на регистарот).**	ИА1: Востановени критериуми за работењето на членовите на новата самостојна Второстепена комисија за жалби по јавни набавки		X			КИР1: Процент на вработени во Комисијата за жалби по јавни набавки обучени во првата и во втората година по инсталирањето на новата опрема и изработката на програмата за обука		X		а	Комисија за жалби по јавни набавки	годишно
	ИА2: Изработена програма за обука на персоналот на Комисијата за жалби по јавни набавки		X			КИР2: Број на одлуки по поднесени поплаки ПОДЕЛЕН СО вкупниот број на поднесени поплаки		X		а	Комисија за жалби по јавни набавки	годишно
	ИА3: Набавка и инсталација на нова опрема		X			КИР3: Број на одлуки по поднесени поплаки во определена временска рамка ПОДЕЛЕН СО вкупниот број на поднесени поплаки		X		а	Комисија за жалби по јавни набавки	годишно
	ИА4: Обука на персоналот на Комисијата за жалби по јавни набавки		X									

Приоритетен проблем бр. 3 од Столбот 5 - Економски и финансиски систем и приватен сектор	
Проблем бр. 3 од V столб: **Недостиг на транспарентност во процесот на доделување на концесии за имот на централната и локланата власт**	**Оправдување:** Недостаток на транспарентност при доделување на концесии; ненаплатени (или наплатени но не пријавени) приходи од концесии; големи дискрециони права на извршната власт вопроцесот на управување со концесии; непридржување кон законите за животна средина и меѓународните стандради при издавање на концесии - се ова поттикнува корупција
	Категоризација: опфаќа повеќе институции - министерства и локална власт Објаснување: Министерствата и локалната власт се органите кои примарно се надлежни за доделување на концесии
	Статус во однос на постојната програма и план: Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени три активности една активност е предложена и во претходната Државна програма а две од нив се потполно нови.

Проблем 3 Активност 3А-В	**Посочени се можните индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #3, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја Активност поврзана со Проблемот бр. 3**	**видливи краткорочн и резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**			
Активност 3А: **Да се преиспита и ажурира правната рамка (Закон за концесии, Закон за локална самоуправа итн.) со цел да се воведе транспарентност и отчетност во доделувањето на концесии.**	ИА1: Утврдено, преиспитано и ревидирано законодавство за концесиите.	X			КИР1: Број на концесии доделени со користење на нови транспарентни постапки, вклучувајќи јавни тендери ПОДЕЛЕН СО вкупниот број на доделени концесии и тендери		X		a	Министерство за финансии - Регистар на концесии	годишно
	ИА2: Изготвување и усвојување на нов Закон за концесии.										

Активност 3Б: **Да се воведат нови правила (во Закон за концесии, Закон за локална самоуправа итн.) со кои ќе се намалат дискреционите права во процесот на одлучување за доделување на концесии.**	ИА1: Формулирани и воведени нови правила задолжителни за сите нивоа и институции на власта вклучени во управувањето со концесиите.	X			КИР1: Број на примени поплаки ПОДЕЛЕН СО вкупен број на доделени концесии	X			а	Комисија за концесии	годишно
	ИА 2: Усвојување на подзаконските акти за спроведување на новиот Закон за концесии.				КИР2: Број на одземени концесии поради непридржување кон договорите и прописите ПОДЕЛЕН СО бројот на доделени концесии	x			а	Комисија за концесии	годишно
Активност 3В: **Да се изгради капацитет кај вработените во министерствата и општините кои се одговорни за доделување на концесии и нивно следење/надгледување**	ИА 1: Обука на вработените за управување со концесии и релевантните управни постапки		X		КИР1: Број на обучени вработени во министерствата и ЕЛС ПОДЕЛЕНО СО вкупниот број на вработени кои управуваат со концесии		x		а	Министерства и ЕЛС	годишно
	ИА 2: Изработен и спроведен систем за следење на доделувањето и работата со доделените концесии		X								

Приоритетен проблем бр. 4 од Столбот 5 - Економски и финансиски систем и приватен сектор	
Проблем бр. 4 од V столб: **Низок капацитет во единиците за внатрешна ревизија во централната и локалната власт**	**Оправдување:** **Постојната првана рамка и практика на Министерството за финансии не обезбедува независна централна единица за внатрешна ревизија при МФ. Освен тоа, единиците на за внатрешна ревизија во министерствата, агенциите и единиците на локална самоупарава не се кадровски екипирани и доволно обучени, што ги попречува во нивната способност за работење според меѓународно признаени стандарди за внатрешна ревизија.**
	Категоризација: Опфаќа повеќе столбови **Објаснување:** **Внатрешна ревизија е клучна алатка за управување со институциите на централната и локалната власт**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е целосно нов, односно тој воопшто не е содржан во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата.**

Проблем 4 Активност 4А-Д	**Посочени се можните индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #4, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја Активност поврзана со Проблемот бр. 4**	**видливи краткорочн и резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**			
Активност 4А: **Да се измени Законот за внатрешна ревизија во правец на зајакнување на независноста на внатрешната ревизија.**	ИА 1: Усвоени измените на Законот за внатрешна ревизија.	X									
Активност 4Б: **Спроведување на законските одредби за назначување на внатрешни ревизори во институциите и органите на локално и централно ниво**	ИА1: Назначени внатрешни ревизори во сите определени институции, и дефинирани потребните внатрешни структури		X		КИР1: Број на институции кои назначиле внатрешни ревизори ПОДЕЛЕН СО бројот на институции кои имаат обврска да назначат внатрешни ревизори		X		a	Министерство за финансии и ЕЛС	годишно
	ИА2: Променет статусот на внатрешните ревизори (за да се заштитат од притисок од страна на претпоставените)		X		КИР 2: Број на корективни активности преземени по препорака од извештаите од внатрешна ревизија (За секоја институција) ПОДЕЛЕН СО вкупниот број препораки		X		a	Министерство за финансии и ЕЛС	годишно
	ИА3: Воспоставување на второстепеност на постапката		X								

Активност 4В: **Да се изгради капацитетот на единиците за внатрешна ревизија во институциите и органите на локално и централно ниво**	ИА1: Обука на вработените за функциите на внатрешната ревизија во сите посочени институции според програма за обука		X		КИР1: Број на обучени внатрешни ревизори ПОДЕЛЕН СО вкупниот број на извештаи од внатрешните ревизори		X		в	Министерство за финансии и ЕЛС	годишно
Активност 4Г: **Обезбедување на најмалку еден меѓународно лиценциран внатрешен ревизор во секое министерство**	ИА1: Назначени обучени и лиценцирани внатрешни ревизори во сите министерства			X	КИР1: Број на министерства што назначиле ревизори со меѓународна лиценца ПОДЕЛЕН СО вкупниот број на министерства			X	в	Министерство за финансии	годишно
Активност 4Д: **Да се воспостави Здружение на внатрешни ревизори на Република Македонија како признаена членка на признаено меѓународно здружение на внатрешни ревизори**	ИА1: Основано здружение според правила и постапки усогласени со соодветни здруженија во ЕУ			X	КИР1: Број на внатрешни ревизори кои се членови на здружението			X	в	Здружение на внатрешни ревизори	годишно

Приоритетен проблем бр. 5 од Столбот 5 - Економски и финансиски систем и приватен сектор	
Проблем бр. 5 од V столб: **Неповолно деловно опкружување, слаб приватен сектор и високо учество на сивата економија, што го проширува просторот за корупција кај препријатијата, банките и јавниот сектор**	**Оправдување:** **Растечки, добро управуван и конкурентен приватен сектор во голема мера ќе придонесе кон намалување на корупцијата. Онаму каде луѓето се помалку зависни од јавниот сектор - и каде власта има помалку дискрециона и нетранспарентна контрола врз претпријатијата, банките и стопанските дености - приватниот сектор може да се концентрира на зголемување на уделот на пазарот и добивката. Ова ќе го направи попривлечен извор на средства за живот отколку Владата или сивата економија. Добро управувани и раководени претпријатија и банки успеваат преку подобрување на конкурентноста. За таков растечки и конкурентен приватен сектор потребно е поволно регулаторно опкружување, транспарентност и отчетност во сопственоста и управувањето со претпријатијата.**
	Категоризација: Опфаќа повеќе столбови
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предложени четири активности една активност е предложена и во претходната Државна програма а три од нив се потполно нови.**

Проблем 5 Активност 5А-Г	**Посочени се можните индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #5, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**видливи краткорочни резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**	**КИР за секоја Активност поврзана со Проблемот бр. 5**	**видливи краткорочн и резултати**	**видливи среднорочни резултати**	**видливи долгорочни резултати**			
Активност 5А: **Да се продолжи со поедноставувањето на постапките за отворање и отпочнување со работа на ново претпријатие - особено МСП (мали и средни претпријатија) и странски инвеститори**	ИА 1: Преиспитани постапките со потенцијално влијание врз бизнисот и инвестициите на сите нивоа и во сите сектори на власта	X			КИР 1: Показатели за деловно работење кои покажуваат намалување на потребното време и трошоци на постапките за отворање и почнување на бизнис		X		а	Централен регистар	годишно
	ИА 2: Дополнително поедноставување на постапките		X		КИР 2: Стапка на отворање на нови бизниси со странски директни инвестиции		X		а	Централен регистар	годишно
	ИА 3: Воведено користење на редовни периодични преиспитувања на постапките и прописите кои го засегаат претприемништвото, вклучувајќи и странски инвестиции		X								

Активност 5Б: **Да се подобрат стимулациите за развивање на бизнисот, особено за мали и средни претпријатија(МСП) и странски инвеститори, вклучувајќи пристап до финансирање и кредити**	ИА 1: Утврдени, усвоени и спроведени реформи во банкарството и финансискиот сектор со цел да се подобри пристапноста		X		КИР 1: Пораст во уделот на заеми кон мали и средни претпријатија во портфолијата на банките, финансиските компании и трговските заемодаватели		X		a	НБРМ и Централен регистар	годишно
	ИА 2 : Зголемен обем на кредитни гаранции и други инструменти кои се користат во финансирање на мали и средни претпријатија		X		КИР 2: Зголемено користење на стимулациите од страна на малите и средните претпријатија и странските инвеститори.		X		a	Македонска банка за поддршка на развојот	годишно
	ИА 3: Воведени стимулации за странски директни инвестиции (на пр. привремено ослободување од даноци)		X								
Активност 5В: **Оценка за остварување на стратегијата за конкурентсност и нејзина операционализација и вложување во неа**	ИА 1: Изработен акционен план на стратегијата за конкурентност на Македонија	X			КИР 1: Подобрување во показателите на меѓународна конкурентност на Македонија		X		a	Национален совет за конкурентност	годишно
	ИА 2: Целосно финансирана и спроведена стратегија		X		КИР 2: Ниво на финансиски средства за стратегијата за конкурентност		X		a	Национален совет за конкурентност	годишно
					КИР 3: Ниво на поддршка од Владата и приватниот сектор на стратегијата за конкурентност, измерено преку анкети		X		a	Национален совет за конкурентност	годишно

Активност 5Г: **Да се зајакне корпоративното управување со измени на Законот за трговските друштва, хартии од вредност, банки и кривичниот законик, со цел да се подобри отчетноста, да се намалат можностите за измама и корупција и да се подобри пристапот до акционерскиот капитал.**	ИА 1: Утврдени и разработени дополнителни реформи во обласа на корпоративно управување	X			КИР 1: Број на одлуки на раководителите оспорени од страна на акционерите во акционерски друштва		X		б1	Стопански комори на РМ	годишно
	ИА 2: Спроведени дополнителни реформи во обласа на корпоративното управување (преку натамошни промени во структурата на претпријатијата, системи за известување, парници и кривични обвиненија)		X		КИР 2: Подобрување во меѓународните показатели за корпоративно управување во државата		X		б1	Стопански комори на РМ	годишно
	ИА 3: Засилени реформи во обласа на корпоративното управување		X		КИР 3: Годишно зголемување на бројот на истражувачки прилози во медиумите за деловни или банкарски измами и корупција		X		б1	медиуми	годишно
	ИА4: Усвојување на Кодекс за корпоративно управување на банките и финансискиот сектор				КИР 4: Подобрено работење на банкарскиот сектор, измерено преку големина и квалитет на портфолијата, разлики меѓу активни и пасивни каматни стапки, профитабилност и процент од населението кои имаат сметки во банки.			X	а	НБРМ	годишно

СТОЛБ 6

Граѓанско општество, медиуми и синдикати

Проблеми специфични за Столбот бр. 6:
Граѓанско општество, медиуми и синдикати

1. НИСКО НИВО НА ТРАНСПАРЕНТНОСТ и недостиг од добро управување во граѓанското општество

2. НИСКО НИВО НА ТРАНСПАРЕНТНОСТ во однос на сопственоста и финансирањето на медиумите

3. НЕДОВОЛЕН КАПАЦИТЕТ (и можности) за ГО да ги исполнат своите мисии во однос на борбата против корупцијата, т.е. следење на корупцијата и соработување со Владата за нејзино спречување, и да останат одржливи додека го прават тоа.

4. НЕДОВОЛЕН КАПАЦИТЕТ на националните и локалните медиуми за разоткривање и истражување и придонес во борбата против корупцијата

5. НЕДОВОЛНО СПРОВЕДУВАЊЕ И НАДЗОР над законодавството за радиодифузни друштва (лиценцирање, авторски права, кабелски телевизии)

6. СЛАБИ И ЗАВИСНИ синдикални здруженија

Приоритетен проблем бр. 1 од Столбот VI - Граѓанско општество, медиуми и синдикати

Проблем бр. 1 од VI столб:	
Ниско ниво на транспарентност и недостиг од добро управување во граѓанското општество	**Оправдување:** **Граѓанскиот сектор нема доволен кредибилитет во очите на поширокота јавност, особено како резултат на ниското ниво на транспарентност во однос на финансиските ресурси / извори на граѓанските организации (ГО). Ова особено се должи на слабите системи за управување и финансиско известување. Меѓународни донатори ги финансираат најголем дел од ГО, но донациите и нивните цели не се јасни и транспарентни за јавноста. Недоволната транспарентност за финансиските ресурси на ГО овозможува тие да зависат од групи од интерес. Тоа исто така им овозможува на владите односно на политичките партии да креираат ГО за уште повеќе да ги прошират партиските интереси, и да користат јавни / донаторски средства за приватни, поточно партиски цели.**
	Категоризација: **Опфаќа повеќе столбови.**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во предходната Државната програма за превенција и репресија на корупцијата. Од вкупно предвидени седум активности, четири се содржани во предходната Државна програма, додека три од нив се целосно нови.**

Проблем 1 Активност 1А-Е	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #1, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 1**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**а, б1, б2, в?**	**Кој?**	**Колку често?**
Активност 1А: **Јасно дефинирање во законот што е тоа граѓанска организација (ГО), статус на ГО од јавен интерес, нејзината структура, цели, активности, апликациски процедури, судир на интереси, непартизираност и обврски за финансиско известување кон јавноста. Непартизираноста значи дека членовите на раководните тела на политичките партии не можат да бидат избрани или назначени како членови на раководни тела на ГО; ГО регистрирани како ГО од јавен интерес секако не можат да бидат поврзани со политичките активности, да примаат парични средства од политички партии итн.**	ИА1: Законот за здруженија на граѓани и фондации, е изменет и е воспоставено јавно објавување на финансиските извештаи на ГО	x			КИР1: Број на ГО со објавени годишни извештаи ПОДЕЛЕН СО Број на ГО		X		б1	институција предвидена во Законот за здруженија на граѓани и фондации	1 година
	ИА2: Воспоставена обврска за ГО да објавуваат годишни финансиски извештаи од овластените ревизори	x			КИР2: Број на ГО од јавен интерес ПОДЕЛЕН СО вкупен број на ГО		x		б1	Ценрален регистар	1 година
	ИА3: Воведена законска обврска за ГО да објавуваат извештаи за судир на интереси на членовите на управувачките тела т.е. Промена на Законот за здруженија и фондации	x			КИР3: Број на ГО со објавени годишни финансиски извештаи од страна на овластени ревизори ПОДЕЛЕН СО вкупен број на ГО кои мора да бидат предмет на ревизија од страна на овластени ревизори		x		б1	ДЗР или институција предвидена во Законот за здруженија на граѓани и фондации	1 година
	ИА4: Воспоставена обврска за сите ГО од јавен интерес да бидат предмет на ревизија од страна на овластени ревизори согласно со законски утврдени критериуми.		x		КИР4: Број на ГО со наоди (кои предвидуваат итни активности за корегирање) во ревизорските извештаи ПОДЕЛЕН СО број на ГО кај кои е извршена ревизија		x		б1	ДЗР или друга институција предвидена во Законот за здруженија на граѓани и фондации	1 година

					КИР5: Број на извршени корекции ПОДЕЛЕНО СО бројот на ревизорски наоди за корекција		x		б1	институција предвидена во Законот за здруженија на граѓани и фондации	1 година
Активност 1Б: **Да се бара од министерствата и државните институции кои соработуваат со ГО да дефинираат јасни критериуми за доделување на јавните средства на ГО, и да ги објават тие критериуми, како и плановите и буџетите, корисниците и целите на таквото финансирање во сите случаи.**	ИА1: Разгледана и утврена меѓуресорска политика за дефинирање на критериумите, во консултации со ГО секторот		x		КИР1: Број на државни институции кои доставуваат целосни извештаи во однос на финансирањето на ГО ПОДЕЛЕН СО вкупен број на државни институции кои финансираат ГО		x		б1	Генерален секретаријат на Владата и на ДКСК	1 година
	ИА2: Јавно се објавуваат критериумите, плановите и буџетите, корисниците и цели за кои министерствата ги финансираат ГО, на интернет страницата на секое вклучено министерство, службен весник и два дневни весника		x								
Активност 1В: **Креирање на механизам за ГО и меѓународни донаторски агенции да воспостават систем на јавно известување за сите донаторски финансирања на ГО, цели (поддржани активности), износи, и конкретни корисници.**	ИА1: Одржан состанок на донатори и ГО со цел развивање и воспоставување на систем на известување во рамките на Активност 1В	x			КИР 1: Број на ГО кои ги објавуваат извештаите за донации од меѓународните донатори (целосно, коректно и навремено на својата WEB страна) ПОДЕЛЕН СО број на ГО кои имаат обврска за поднесување извештај		x		б1	ДКСК	3-6 месеци
	ИА 2: Одржани се редовни состаноци со донатори со цел за спроведување на Активноста 1В, на тримесечна основа (вклучувајќи и идентификација на агенција за олеснување)	x									
	ИА 3: Имплементиран механизам за известување	x									

Активност 1Г: **Имплементација во Законот за здруженија на граѓани и фондации на стандарди, критериуми и процедури преку кои од ГО ќе се бара да управуваат со своите финансии.**	ИА 1: Ажурирани се управувачките стандарди, критериуми и процедури во Законот на здруженија на граѓани и фондации	x			КИР1: Број на ГО кои ги следат новите постапки ПОДЕЛЕН СО вкупен број на ГО		x		а	УЈП	
Активност 1Д: **Да се бара од сите ГО-а од јавен интерес да ги објавуваат нивните годишни извештаи, вклучувајќи буџети, трошоци, активности и ревизорските извештаи.**	ИА1: Се спроведуваат меѓународните стандарди за финансиско известување (IFRS) и стандарди за изготвување и поднесување на јавни годишни извештаи од страна на ГО од јавен интерес		x		КИР1: Број на ГО од јавен интерес со целосни, коректни, навремени, добро структурирани, ревидирани годишни извештаи ПОДЕЛЕН СО вкупен број на ГО од јавен интерес		x		б1	Централен регистер и УЈП	1 година
	ИА2: Финансиските извештаи во рамките на годишните извештаи да се ревидираат од страна на овластените ревизори		x		КИР2: Број на ГО од јавен интерес, со ревизорски препораки за преземање на поправни активности ПОДЕЛЕН СО Број на ГО од јавен интерес со ревидирани годишни извештаи		x		б1	Здружението на независни ревизори и УЈП	1 година
Активност 1Ѓ: **Утврдување законска обврска со која информациите од Активност 1Д мораат да бидат доставени до Регистерот на ГО при Генералниот секретаријат на Владата и да бидат достапни на јавноста**	ИА1: Регулативата за регистрирање на ГО од јавен интерес е усвоена и донесени се правила за поднесување на податоци и годишни извештаи од страна на ГО од јавен интерес, вклучувајќи и поднесување на изјави за не-партиско влијание развиено во ИА1		x								
	ИА2: Воведување на регистер на ГО од јавен интерес		x								

	ИА3: Воспоставување на механизам за пристапување до информациите од регистерот		x								
Активност 1Е: Развој на Етички кодекс за граѓанскиот сектор, за да се подобри практиката и кредибилитетот на ГО во очите на јавноста.Спроведувањето на Кодексот да биде следено од Граѓански етички комитет.	ИА1: Развиен и воспоставен Етичкиот кодекс во кој е потенцирана потребата од непартиско вијание	x			КИР1: Број на ГО кои го прифаќаат и потпишуваат Етичкиот кодекс на граѓанскиот сектор ПОДЕЛЕН СО вкупен број на ГО		x		б1	Граѓански етички комитет	1 година
	ИА2: Етичкиот кодекс е доставен до сите ГО за нивно писмено прифаќање	x			КИР2: Број на ГО кои го прекршиле Етичкиот кодекс за граѓанскиот сектор ПОДЕЛЕН СО вкупен број на ГО		x		б1	Граѓански етички комитет	1 година по создавањет о на ова тело
	ИА3: Воспоставено е следење на спроведувањето на Етичкиот кодекс (од страна на ново независно тело кое треба да се креира од страна на ГО со надворешни учесници)		x								

Приоритетен проблем бр. 2 од Столбот VI- Граѓанско општество, медиуми и синдикати

Проблем бр. 2 од VI столб: **Ниско ниво на транспарентност во однос на сопственоста и финансирањето на медиумите**	**Оправдување:** **Постои законска рамка со која се регулира и се бара транспарентност во однос на сопственоста на радиодифузни друштва, меѓутоа не и за печатените медиуми. Според оваа регулатива, лидерите на политички партии можат да поседуваат медиуми со што се поткопува медиумската независност. Финансиските ресурси / извори на медиумите не претставуваат јавни информации во пракса. Ова ја намалува независноста на медиумите преку несоодветно и нетранспарентно влијание од страна на политичките партии, и резултира во слабо новинарство кога се работи за борбата против корупцијата.**
	Категоризација: **Опфаќа повеќе столбови**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е детерминиран во претходната Државна програма за спречување на корупцијата. Од три активности, една е содржана во претходната Државна програма, додека две од нив се целосно нови**

Проблем 2 Активност 2А-В	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #2, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 2**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**			
Активност 2А: **Пропишување на условите за регистрирање на медиумските организации. Тоа значи: Јавниот регистер мора да содржи детали за сопственичката структура и главните финансиски интереси во медиумските организации; регистрацијата мора да претставува предуслов за добивање на дозвола за работа. Непочитувањето на оваа одредба треба да доведе до укинување на постојните дозволи за радиодифузно друштво и парични казни за печатените медиуми. Регистарот треба да биде достапен на јавноста со тоа што ќе се постави на интернет страница и да се објави во јавно гласило.**	ИА1: Изменет е Законот за радиодифузна дејност (со забрана членови на лидерските структури на политичките партии да не може да учествуваат во сопственоста на медиумски организации)	x			КИР1: Број на медиумски организации во Регистерот по една година од спроведувањето ПОДЕЛЕН СО вкупниот број на медиумски организации		x		б1	Совет за радио дифузија	Годишно
	ИА2: Законски е регулирана забраната членови на лидерските структури на политичките партии да не можат да учествуваат во сопственоста на печатени медиуми согласно со добрите практики во демократските општества.	x			КИР 2: Број на санкции изречени од Советот за радиодифузија ПОДЕЛЕН СО бројот на контроли извршени од Советот за радиодифузија во врска со Глава 3 од Законот за радиодифузна дејност		x		б1	Совет за радио дифузија	Годишно
	ИА3: Советот за радиодифузија изработи правила за спроведување на Глава 3 од Законот за радиодифузна дејност со цел да се идентификуваат физичките и правните лица кои се сопственици на медиуми		x								

	ИА4: Регистерот за радиодифузно друштво е сеопфатен и достапен за јавноста		x								
Активност 2Б: **Спроведување на препораката на Советот на Европа за транспарентност во сопственоста врз медиумите: законско регулирање за печатените медиуми, а за радиодифузните друштва во постојниот Закон за радиодифузна дејност**	ИА1: Законски е регулирана транспарентноста на сопственоста на печатените медиуми	x			КИР1: Број на медиумски организации кои не ги исполнуваат правните услови за транспарентност на сопственоста ПОДЕЛЕН СО вкупен број на медиумски организации		x		б1	СРД, Орган согласно Законот за печатени медиуми	1 година
	ИА 2: Спроведени одредбите во врска со транспарентност на сопственоста на радиодифузно друштво во Законот за радиодифузна дејност (преку извршни активности од страна на Советот за радиодифузија и судовите)		x		КИР2: Број на иницирани постапки за непочитување на законските одредби во делот на сопственоста на радиодифузните друштва ПОДЕЛЕН СО вкупен број на радиодифузни друштва		x		а	СРД	1 година
	ИА3: Воспоставен Регистер на печатени медиуми.		x		КИР3: Број на постапки во кои се изречени санкции ПОДЕЛЕН СО број на поведени постапки		x		а	СРД	1 година

Приоритетен проблем бр. 3 од столбот VI - Граѓанско општество, медиуми и синдикати

Проблем бр. 3 од VI столб: Недоволен капацитет (и можности) за ГО да ги исполнат своите мисии во однос на борбата против корупцијата, т.е. следење на корупцијата и соработување со Владата за нејзино спречување, и да останат одржливи додека го прават тоа.	**Оправдување:** **Постојат само неколку ГО со капацитет да дејствуваат како надзор на спречувањето на корупцијата. Општо земено, на ГО им недостига финансиски капацитет за да обезбедат одржлив и независен граѓански сектор. Во општеството воопшто и во ГО постои ограничено разбирање за доброто управување и проблемите на корупцијата. Граѓанскиот сектор и Владата не се поврзани едни со други на конструктивни начини, и заедно не работат ефективно. Владата неодамна разви стратегија за соработка помеѓу државата и граѓанското општество. Ова е прва ваква стратегија, но се уште не е имплементирана.** **Статус во однос на постојната програма и план:** **Проблемот е целосно нов, односно тој воопшто не е содржан во предходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата.**

Проблем 3 Активност 3А-Г	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #3, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 3**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**			
Активност 3А: **За да се зголеми финансирањето на граѓанското општество за зајакнување на одржливоста и да се предвидат даночни олеснувања во Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, Законот за персоналниот данок од доход, и Законот за данок на добивка.**	ИА1: Даночните закони се изменети		x		КИР1: Износ на донации на ГО од јавен интерес		x		б1	УЈП	Годишно
					КИР2: Вкупен износ на донации на ГО-а		x		б1	УЈП	Годишно
Активност 3Б: **Со цел да се зајакне партнерството помеѓу државата и граѓанското општество, треба да се спроведе новата владина стратегија за соработка помеѓу јавниот сектор и граѓанското општество.**	ИА1: Стратегијата е имплементирана	x			КИР 1: Број на проекти со јавно партнерство кои ги вклучуваат ГО и Владата ПОДЕЛЕНО СО број на проекти со приватно партнерство	x			б1	Влада/Генерален секретаријат	Годишно
	ИА 2: Преземени партнерски активности	x			КИР 2: Износ на средства инвестирани од страна на Владата во проекти за јавно партнерство ПОДЕЛЕНО СО број на средства инвестирани со приватно партнерство	x			б1	Влада/Генерален секретаријат	Годишно
Активност 3В: **Зголемување на можностите за ГО да учествуваат во изготвувањето на политики, преку креирање на можности за учество во работата на владините и собраниските комисии надлежни за распределба на државните средства за ГО, усвојување / изменување на закон, како и при подготовката на прописи од соодветни области. Оваа можност да се утврди во деловниците за работа на Владата и Собранието.**	ИА 1: Изградени се критериумите за избор на претставници на граѓанскиот сектор во владините и собраниските комисии, во Акциониот план на стратегијата на Владата за партнерство помеѓу државата и граѓанското општество	x			КИР 1: Анкета за следење на влијанијата на претставниците на ГО во владините и собраниските комисии, да се спроведува на годишно ниво	x			б1	ГО сектор	Годишно
	ИА 2: Претставувањето на ГО е утврдено	x			КИР 2: Број на прифатени предлози од ГО во донесените прописи ПОДЕЛЕНО СО бројот на поднесени предлози од ГО		x		б1	ГО сектор, Влада, Собрание	Годишно

Приоритетен проблем бр. 4 од Столбот VI - Граѓанско општество, медиуми и синдикати

Проблем бр. 4 од VI столб:	Оправдување:
Недоволен капацитет на националните и локалните медиуми и новинарите за разоткривање и истражување и придонес во борбата против корупцијата	Новинарите и медиумските организации немаат доволна независност и професионален капацитет за да вршат истражувања и да придонесат во борба против корупцијата. Разбирањето за проблемите со управувањето и корупцијата е особено ограничено во локалните медиуми. Новинарите се исто така предмет на политички притисоци односно заплашувања. Покрај тоа, не постои здружение на новинари-истражувачи за давање поддршка за капацитетот и независноста на овие новинари.
	Статус во однос на постојната програма и план: Проблемот е целосно нов, односно истиот воопшто не е содржан во предходната програма за превенција и репресија на корупцијата.

Проблем 4 Активност 4А-В	Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #4, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат (ИА „може" да се предложат, а КИР се „задолжителни")	краткорочни резултати се видливи	среднорочни резултати се видливи	долгорочни резултати се видливи	КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 4	краткорочни резултати се видливи	среднорочни резултати се видливи	долгорочни резултати се видливи			
Активност 4А: **Поддршка на новинарите-истражувачи преку обезбедување на обука и организирање конференции на теми како што се управување, владеење на правото, правните процедури, корупција и истражувачкото новинарство.**	ИА1: Спроведена е анализа на пропустите кај медиумските организации и подготвени се програми за обука.	x			КИР1: Број на обучени новинари-истражувачи ПОДЕЛЕН СО вкупен број на новинари		x		б1	Новинарски здруженија и медиумите	Годишно
	ИА2: Спроведени се обуки за истражувачко новинарство		x								
Активност 4Б: **Доработка и примена на постојниот Кодекс на однесување и етика за новинари за да се осигура квалитетот и етичката практика и изработка на Водич за истражувачкото новинарството**	ИА1: Внесени се измени во кодексот на однесување	x			КИР1: Број на новинари што го прекршиле Кодексот ПОДЕЛЕН СО вкупен број на новинари	x			б1	Новинарски здруженија	Годишно
	ИА2: Воведени се кодекси на однесување со специфики за секоја медиумска организација засновани на изменетиот кодекс под ИА1	x			КИР2: Број на новинари што се исклучени од здружението на новинари поради кршење на Кодексот ПОДЕЛЕНО СО бројот на водени постапки	x			б1	Новинарски здруженија	Годишно

	ИА3: Изработен Водич за истражувачко новинарството во согласност со меѓународни најдобри практики и да се направи достапен за медиумите		x								
Активност 4В: **Воведување на правна заштита за новинарите кои работат на истражувачко новинарство и нивните извори. Ограничување на пристапот на трети лица до идентитетот на изворите со примена на стандарди и постапки слични на оние кои се користат за заштита на сведоци во судска постапка.**	ИА1: Направена е анализа на легислативата со цел да се утврди кои закони треба да се изменат за да се воведе заштита на изворите на информации и новинарите од кривично гонење сврзано со предмети на корупција.	x			КИР1: Број на поплаки од новинари доставени до јавниот обвинител во врска со застрашувања, кои доведуваат до правни постапки ПОДЕЛЕН СО вкупен број на такви поплаки		x		б1	JO	Годишно
	ИА2: Законите идентификувани во ИА1 се изменети и е воведена постапка слична на онаа за заштита на сведоци		x		КИР2: Број на поплаки од новинари до јавниот обвинител, во однос на правна заштита на нивните извори на информации, кои резултираат во забрани за приближување ПОДЕЛЕН СО вкупен број на поплаки за правна заштита на изворите		x		б1	JO	Годишно

Приоритетен проблем бр. 5 од Столбот VI- Граѓанско општество, медиуми и синдикати	
Проблем бр. 5 од VI столб: **Недоволно спроведување и надзор над законодавството за радиодифузни друштва (лиценцирање, авторски права, кабелски телевизии)**	**Оправдување:** **Неспроведувањето на Законот за авторските и другите сродни права, како и на Законот за ДДВ, генерира голема количина на „непријавени трансакции“ со кои се врши корупција во државните органи и во регулаторните тела. Со менување на системот, од концесии во лиценци, треба да се обезбеди дека процесот не е дискриминаторски, и дека е конзистентен со Законот.** **Статус во однос на постојната програма и план:** **Проблемот е целосно нов, односно тој воопшто не е содржан во претходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата**

Проблем 5 Активност 5А	Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со проблемот #5, доколку е Преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат (ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)	краткорочни резултати се видливи	среднорочни резултати се видливи	долгорочни резултати се видливи	КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 5	краткорочни резултати се видливи	среднорочни резултати се видливи	долгорочни резултати се видливи			
Активност 5А: **Спроведување на Законот за авторските и други сродни права како и ДДВ во полето на радиодифузни друштва и кабелските телевизии**	ИА1: Изменет е Законот за авторските и другите сродни права и воспоставен е Регистер на авторски права при Министерството за култура	x			КИР1: Број на изречени санкции од број на извршени контроли		x		б1	СРД и Министерство за култура	Годишно
	ИА2: Дефинирани се процедури за обработка на податоци и одржување на регистерот и обезбедување на јавен пристап		x		КИР2: Број на изречени парични казни и/или укинати дозволи.		x		б1	Министерство за култура	Годишно
	ИА3: Евидентирани се операторите на кабелски телевизии и други корисници на авторски права (за да се прикажат броевите на регистрирани авторски права на сите сметки и потврди)		x		КИР3: Број на прекршувања на авторксите права, евидентиран во Инспекторатот.		x		б1	Министерство за култура	Годишно

	ИА4: Воведени се и актуелизирани санкции против сторителите на прекршувањата на Законот за непочитување на правилото од ИА 3, и укинување на лиценцата за работа.		x		КИР4: Број на одземени лиценци за работа ПОДЕЛЕНО СО број на доделени лиценци		x		б1	Министерство за култура	Годишно
	ИА5: Изменет е Законот за авторски и други сродни права и е воспоставен Инспекторат во рамките на Министерството за култура, зголемен е капацитетот на инспекторите за извршување на инспекции поврзани со авторското право и сродните права вклучувајќи и координација со другите релевантни агенции за спроведување на Законот		x								

Приоритетен проблем бр. 6 од Столбот VI- Граѓанско општество, медиуми и синдикати	
Проблем бр. 6 од VI столб: **Слаби и зависни синдикални здруженија**	**Оправдување:** **Националните сојузи на синдикати не се целосно независни во нивното раководство и финансирање. Недоволната независност создава простор за политички влијанија, вклучувајќи и притисок за поддршка на конкретни политички партии и канидати во изборите. Владините ресурси се насочени кон претпочитање на одредени сојузи на синдикати, без јасни и објективизирани критериуми. Овој ’клиентелизам‘ претставува користење на јавни овластувања и ресурси на партиски придобивки што е вид на корупција. Тоа, исто така, ја поткопува независноста и кредибилитетот на секторот на синдикатите како социјален партнер на Владата.**
	Статус во однос на постојната програма и план: **Проблемот е целосно нов, односно истиот воопшто не е содржан во предходната Државна програма за превенција и репресија на корупцијата.**

Проблем 6 Активност 6А-В	**Посочени се можни индикатори на активности (ИА) поврзани со Проблемот #6, доколку е преурането за КИР (клучни индикатори на работењето) да покажат резултат** **(ИА „може“ да се предложат, а КИР се „задолжителни“)**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**	**КИР за секоја активност поврзана со Проблемот бр. 6**	**краткорочни резултати се видливи**	**среднорочни резултати се видливи**	**долгорочни резултати се видливи**			
Активност 6А: **Преглед и подобрување на правната рамка за воспоставување на транспарентни и објективизирани критериуми за можното добивање на државни буџетски средства за синдикални сојузи на национално ниво**	ИА1: Изменет е Законот за буџет на РМ и Законот за извршување на буџетот на РМ	x			КИР1: Износ на добиени средства по намени	x			б1	Министерство за финансии	годишно
Активност 6Б: **Утврдување на единствени критериуми за добивање на донации од јавните претпријатија за синдикатите**	ИА1: Изменета е законската регулатива што го уредува располагањето со средства во јавните претпријатија	x									
	ИА2: Редовна финансиска ревизија на јавните претпријатија за донациите доделени на синдикатите	x									
Активност 6В: **Забрана за политички активности на синдикатите и учество во изборни кампањи**	ИА1: Внесена е забрана во законската регулатива што го уредува синдикалното здружување за политички активности и учество во изборни кампањи на синдикатите (да се ограничи улогата на синдикатите само во социјална, економска и трудова сфера		x		КИР1: Број на прекршители на забраната за политичко ангажирање на синдикатите		x		б1	Мониторинг мисии за следење на изборите	Годишно

КРАТЕНКИ

АДС	Агенција за државни службеници
АКРМ	Адвокатска комора на РМ
ГО	Граѓанска организација
ДДВ	Данок за додадена вредност
ДЗГР	Државен завод за геодетски работи
ДЗР	Државен завод за ревизија
ДИК	Државна изборна комисија
ДКСК	Државна комисија за спречување на корупцијата
ДПИ	Државен просветен инспекторат
ЕЛС	Единици за локална самоуправа
ЕУ	Европска унија
ЗВ	Закон за влада
ЗК	Закон за концесии
ЗЛС	Закон за локална самоуправа
ЗОРОДУ	Закон за организација и работата на органите на државната управа
ЗОУП	Закон за општа управна постапка
ЗСК	Закон за спречување на корупцијата
ЗСПИЈК	Закон за слободен пристап до информациите од јавен карактер
ЗУС	Закон за управни спорови
ИА	Индикатор на активност
ИТН	И така натаму
ЈО	Јавно обвинистелство
КЗПСПИЈК	Комисија за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер
КИР	Клучен индикатор на работењето
МЗ	Месни заедници
МРТ	Македонска радио телевизија
МСП	Мали и средни претпријатија
МФ	Министерство за финансии
НБРМ	Народна банка на РМ
ОСЗ	Органи за спроведување на законот
СРД	Совет за радиодифузија
ССР	Систем за следење на работењето
СТО	Светска трговска организација
УЈП	Управа за јавни приходи
УКР	Уредба за канцелариско работење
УСАИД	Агенција за меѓународен развој на Соединетите држави
ФЗО	Фонд за здравствено осигурување

а - институциите веќе ги прибираат податоците
б1 - институциите не ги мерат податоците, потребни се предуслови за прибирање на податоците
б2 - институциите веќе работат на прибирање на податоците, но истите не се обврзани да ги достават до ДКСК
в - податоците не може да бидат прибрани во следните 5 години

НАПОМЕНА

Јавната администрација ги опфаќа вработените во државните органи, стручните служби на органите на републиката (Собрание, Влада, Претседател, Уставен суд, Јавно обвинителство, судови, Јавно правобранителство, Народен правобранител и сл.), единиците на локалната самоуправа, јавните установи, фондови, јавни претпријатија и организации со јавни овластувања.

СПИСОК НА УЧЕСНИЦИ

Државна комисија за спречување на корупцијата:

1. Мирјана Димовска, претседател
2. Зоран Додевски, член
3. Љубинка Муратовска Маркова, член
4. Илми Селами, член
5. Ариф Муса, член
6. Мане Колев, член
7. Цветко Мојсоски, член

За реализација на овој проект, на почетокот на февруари 2007, беше формиран тим на експерти, како подшка на Државната комисија за спречување на корупцијата:

- *Експерти за одредени столбови:* Д-р Наташа Габер (Столб 1 – Собрание, политички партии и политички систем); Драган Малиновски (Столб 2 - Правосудство); Д-р Борче Давитковски (Столб 3 - Јавна администрација и локална самоуправа); М-р Јован Јовчевски (Столб 4 - Институции за спроведување на законот); Д-р Димитар Ефтимоски и Д-р Горан Петрески (Столб 5 - Економски и финансиски систем и приватен сектор) и Д-р Ѓорѓе Иванов (Столб 6 - Граѓанско општество, медиуми и синдикати).
- *Антикорупциски експерти*: Доц. Д-р Слаѓана Тасева (Македонија); Вецислав Караџов (PDI/Бугарија) и Д-р Патрик Миер (IRIS/USA)
- *Експерти за подобрување на работењето*: Клаус Виткун (PDI/Германија) и Луиса Шнајдер (PDI/Германија).
- *Раководење на проектот и мониторинг*: Владимир Георгиев (Секретаријат на ДКСК); Тања Георгиевска и Ивана Стрихиќ (USAID/World Learning, Македонија) и Патрик Кофлин, Директор на канцеларијата на World Learning во Македонија.

Претставници од институциите:

Институција / организација	***Претствник***
Собрание на РМ	Марјан Маџовски
Претседател на РМ	Марија Симоска
Влада на РМ- Секретаријат за европски прашања	Џенк Сејфула Јулијана Илиевска Соња Стојадиновиќ
Генерален секретаријат на Влада на РМ	Сузана Картова- Кузмановска
Министерство за правда	Загорка Тнокоска Никола Прокопенко Маја Малјановска
Министерство за финансии	Трајко Спасовски Маријан Поњавиќ
Министерство за економија	Оливера Цветанова
Министерство за образование и наука	Дијана Герасова Вера Колевска
Министерство за здравство	Ружица Бошнакоска Лирим Кардиу
Министерство за транспорт и врски	Хари Симеонов
Судски совет на Република Македонија	Александра Зафировска
Апелационен суд	Марика Матеска
Основни судови претставник	Лазар Нанев
Јавно обвинителство на РМ	Коста Петровски
Јавно обвинитлство на РМ - Одделение за гонење на сторители на кривични дела од областа на организираниот криминал корупцијата	Јован Илиевски
Народен правобранител на РМ	Драги Целевски Кирил Ефремовски
Јавно правобранителство на РМ	Оливера Китанова
Академија за обука на судии и обвинители	Јелена Кадриќ Тања Темелковска-Миленковиќ

Државен завод за ревизија	Драгољуб Арсовски Соња Цифорова- Симеонова
Агенција за државни службеници	Биљана Жагар- Николовска
Управа за јавни приходи	Соња Куновска-Марковска Елизабета Дерменџиева
Биро за јавни набавки	Емил Јанчевски
МВР-СВКПС-Сектор за професионални стандарди	Анета Станчевска
Финансиска полиција	Башким Ќамили
Царинска управа	Жаклина Трајковска
Државен завод за геодетски работи	Нуредин Башкими
Биро за стоковни резерви	Гордана Ивановиќ
Дирекција за заштита на лични податоци	Маријана Марушиќ
Комисија за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер	Јорданка Стојкова
Државен завод за статистика	Кристина Рочевска
(Народна банка на РМ) - НБРМ	Момир Стоев
ЗЕЛС	Наташа Вртевска
Град Скопје	Бранко Трајчевски
Општина Велес	Аце Коцевски Јадранка Стефкова
Општина Гази Баба	Ѓукшен Хоџиќ
Општина Дебар	Аргетим Фида
СДСМ	Цветанка Иванова
Совет за радиодифузна дејност	Фарук Омерагиќ
АПЕММ	Виктор Гроздановски
Здружение на новинари на Македонија	Газменд Ајдини
Јавни медиуми-електронски	Васил Велков
Печатени медиуми	Јана Стојкова
Центар за граѓанска комуникација	Герман Филков Сабина Факиќ
Центар за развој на медиумите	Роберто Беличанец
Македонски институт за медиуми	Дејан Андонов
МОСТ	Дарко Алексов Росана Поповска
Нулта корупција-Транспарентност	Мето Јовановски Методи Зајков
Македонски центар за меѓународна соработка	Сашо Клековски
Адвокатска комора	Атанас Андреевски
Нотарска Комора	Петар Митков
Комора на извршители	Златко Пејовски
Стопанска комора на Македонија	Татјана Перовиќ-Митрова
Комора на медиатори	Панде Колемишевски
Синдикат КСС	Ружди Ибраими Ристо Ајтов
Синдикат УПОЗ	Драге Јовановски
Државна комисија за спречување на корупцијата Секретаријат	Софка Пејовска Дојчиновска Маја Коневска Влатко Иванов Емилија Николиќ Емрије Зубери Адем Чучуљ